BUITEN de Orde

anarchistisch kwartaalblad

1 2020
€3,50

thema:
Anti-validisme

Validisme is de werkelijke beperking

Duistere bank
Onthullingen over Deutsche Bank

Bereid je voor op de toekomst!
Bescherm jezelf en anderen tegen de normaliteitsdictatuur

van de
Redactie

Beste lezers,

Zoals jullie misschien al hebben opgemerkt is ons blad voor het eerst in vele jaren een euro duurder geworden. Dit komt doordat ook de druk- en verzendkosten hoger zijn en deze prijs wat dichter in de buurt komt van de kostprijs.

Maar dat is het niet alleen. Om eerlijk te zijn, wij vinden dat ons blad meer waard is dan 2,50 euro, de prijs van een half glas wijn. De BdO is een mooi tijdschrift dat steeds meer lezers krijgt en steeds meer aangeleverde stukken. Zoveel zelfs dat we het thema soms in een aparte bijlage moeten drukken. Het blad, met alle energie die erin gestopt wordt, is het waard dat het een beetje duurder wordt.

De prijs is niet het enige besluit tot vernieuwing dat de redactie genomen heeft. We hebben ons nogmaals verdiept in onze eigen richtlijnen en besloten om eentje toe te voegen.

We hebben de afgelopen tijd meerdere artikelen aangeleverd gekregen (en soms wel, soms niet geplaatst) waarin de discussie op een heftige toon wordt gevoerd, en die meer op de persoon of groep dan op de inhoud zijn gericht. We willen zulke artikelen niet meer plaatsen. Dit neemt niet weg dat intense discussies met flagrante meningen en pittige gedegen analyses zoals altijd welkom blijven.

De redactie is, ondanks de overvolle nummers, nog steeds op zoek naar interessante artikelen, leuke columns en actieverslagen, dus blijf vooral schrijven en tekenen!

Veel leesplezier en blijf gezond,

de redactie

PS Laten we in deze rare Corona-tijd niet vergeten solidair te zijn met elkaar.

colofon

Buiten de Orde
Het anarchistische kwartaalblad Buiten de Orde is een uitgave van de Vrije Bond. De redactie is in redactioneel opzicht onafhankelijk van de bond. Standpunten ingenomen in het blad vertegenwoordigen niet noodzakelijkerwijs die van het redactiecollectief. Het blad besteedt aandacht aan een breed scala van onderwerpen en wil naast een blad voor de leden van de Vrije Bond een blad van de hele anarchistische beweging zijn. Overname van artikelen met bronvermelding wordt van harte toegejuicht. De BdO wordt gedrukt op 100% gerecycled papier, vrij van optische witmakers.

Abonnementen
Leden van de Vrije Bond krijgen Buiten de Orde gratis thuis; niet-leden kunnen zich abonneren voor € 20,00 per jaar.

Voor mensen in de gevangenis is Buiten de Orde gratis. Oude nummers zijn op te vragen bij het secretariaat van de Vrije Bond.

Je kunt je abonneren door onder vermelding van 'abonnement Buiten de Orde' € 20,00 over te maken op:

IBAN: NL80INGB0005495473
BIC/Swift: INGBNL2A
t.n.v. Vrije Bond Amsterdam

Redactie Buiten de Orde
Postbus 16521
1001 RA Amsterdam,
Nederland
buitendeorde.org
redactie@buitendeorde.nl
085 877 89 58

Secretariaat Vrije Bond
Postbus 16521
1001 RA Amsterdam,
Nederland
secretariaat@vrijebond.nl
www.vrijebond.org
085 877 89 58

Losse nummers zijn te koop voor € 3,50 bij:

Fort van Sjakoo
Jodenbreestraat 24, Amsterdam
www.sjakoo.nl

Athenaeum Nieuwscentrum
Spui 14-16, Amsterdam
www.athenaeum.nl

Boekwinkel Opstand
Beatrijsstraat 12, Den Haag
www.opstand.noblogs.org

Casco – Office for Art, Design and Theory
Lange Nieuwstraat 7, Utrecht
www.casco.art

Vredesburo Eindhoven
Grote Berg 4, Eindhoven
www.vredesburo.nl

De Lektuurhal
Over de Kelders 10, Leeuwarden

Boekhandel Rosa
Oliemuldersweg 43, Groningen
www.bookshoprosa.org

in de
Buiten de Orde

thema: **Anti-validisme**

De Vrije Bond als draaideur van de anarchistische beweging

In mijn handjevol jaren activiteit bij de Vrije Bond heb ik gezien dat wij een unieke functie vervullen binnen de anarchistische beweging. Als we deze goed begrijpen en vol inzetten op het vervullen van die functie denk ik dat we een grote impact kunnen hebben en het anarchisme meer kracht kunnen geven.

De Vrije Bond heeft namelijk de grootste capaciteit om nieuwe mensen aan te trekken tot het anarchisme en om hen actief te maken. Ook beschikt de Bond over heel veel infrastructuur en een uitgebreid netwerk van activisten en actiegroepen. Daarom kan de Vrije Bond perfect functioneren als draaideur van de beweging.

Wat is die draaideurfunctie?

De waarde van een draaideur is dat er veel mensen door hetzelfde portaal kunnen binnenkomen en enkele rondjes kunnen meedraaien, voordat ze doorgaan om ergens in het gebouw een vastere plek te vinden die echt goed bij ze past.

Wanneer ik spreek van een draaideurfunctie in het politiek organiseren, gaat het om het volgende: zo veel mogelijk nieuwe mensen tot actieve anarchisten te maken. Dit kunnen we doen door mensen lid te maken van de Vrije Bond, hen te betrekken, vaardigheden te leren en netwerken in te gooien. Dan kunnen ze vervolgens hun eigen weg vinden binnen de anarchistische beweging. Dat laatste kan natuurlijk zowel binnen als buiten de Vrije Bond zijn. De Vrije Bond is de voornaamste – of zelfs de enige – organisatie die deze functie kan vervullen en kan hierin een sleutelrol spelen. Wij kunnen deze taak oppakken doordat we een herkenbare aanwezigheid zijn met actieve groepen of leden in de meeste delen van Nederland en Vlaanderen. Met leden die vooral actief zijn in allerlei projecten die behalve in idealen niet direct aan de Vrije Bond gelieerd zijn. Maar we moeten ons niet kapot staren op de Vrije Bond zelf. Deze organisatie is er slechts een van vele in de anarchistische beweging. Het is belangrijk om de diversiteit en verscheidenheid van veel los bestaande groepen te houden. Een mooie beschrijving van die verhouding tussen de Vrije Bond en de bredere beweging hoorde ik tijdens het congres in 2019. Iemand zei dat die de Vrije Bond ziet als het 'facilitair bedrijf van de beweging'.

> De Vrije Bond vervult een unieke functie binnen de anarchistische beweging

Ledenwerving door de Vrije Bond

De Vrije Bond is binnen de anarchistische beweging de meest benaderbare organisatie en we trekken dan ook de meeste nieuwe mensen aan. De verschillende redenen hiervoor zijn de capaciteit van de infrastructuur, de specifieke vorm van de Vrije Bond en ideologische inslag die de organisatie heeft.

De infrastructuur maakt het aantrekken van nieuwe mensen op verschillende manieren mogelijk. We hebben een goed bezochte en bijgehouden website waarop veel evenementen, acties en andere oproepen te vinden zijn. Daarnaast beschikken we over een kwartaalblad dat in Nederland en België breed binnen de beweging wordt verspreid. Verder hebben we ontzettend veel bereik met onze propaganda. Vooral de stickers zijn alomtegenwoordig in de activistische wereld en op straat. Doorslaggevend is dat we op al deze platformen voortdurend aanwezig en betrouwbaar zijn. Die betrouwbaarheid betekent dat we dezelfde principes blijven verkondigen, reageren op berichten (op onze mails, de website en publicaties), kortom dat mensen er wat aan hebben als ze ons contacteren, wat natuurlijk een van de doelen is bij propaganda en *outreach*. Bovendien kunnen we door die continuïteit doorbouwen waar het gaat om naamsbekendheid, en bereik op sociale media et cetera.

De vorm van de Vrije Bond is een vereniging waarvan je lid kan worden, maar die via aangesloten groepen, abonnees van de Buiten de Orde, sociale media en aanwezigheid in verschillende sociale centra ook gemakkelijk banden onderhoudt met niet aangesloten activisten. De mogelijkheid om je via een formulier op de website te kunnen inschrijven is een unicum in de hele anarchistische beweging. Vaak kan je pas lid of actief worden bij groepen als je mensen in het echt hebt gesproken. Beide manieren hebben voordelen, maar ook nadelen. Daarom is het zo goed dat de Vrije Bond hierin verschilt van de rest van de beweging, dat vult die beweging aan. Veel mensen die interesse hebben in anarchisme komen niet direct in contact met actiegroepen, kennen soms de ruimtes niet waar ze hen kunnen tegenkomen, en ervaren misschien ook een sociale drempel om deze groepen op zichzelf te benaderen. Dit is nog sterker het geval voor mensen die in plaatsen wonen waar de beweging klein of niet bestaand is.

We moeten alles aangrijpen om meer nieuwe anarchisten te werven. Zowel het verbeteren van de huidige methoden als nieuwe manieren erbij bedenken. Je kan daarbij denken aan meer laagdrempelige evenementen, duidelijke aanwezigheid bij grote acties, onze eigen acties breder promoten, actievere social media, vaker op straat flyeren, vaker tafelen met anarchistische distro, en nog veel meer. Met een laagdrempelige draaideurorganisatie kunnen mensen die het anarchisme op het internet of waar dan ook tegenkomen zich aansluiten bij een organisatie die daadwerkelijk strijd voert op straat. Dat maakt het veel makkelijker voor deze nieuwe mensen om ook actief te worden. We moeten dan ook zoveel mogelijk de capaciteit vergroten om nieuwe leden te activeren.

Meer leden actief maken

De huidige infrastructuur van de Vrije Bond is het meest gericht op twee dingen: ondersteunen van bestaande groepen/projecten en propaganda en informatie voorzien voor een breed publiek. Bij het ondersteunen van bestaande groepen kan je denken aan de solidariteitskas en de structuur (waaronder geld) voor lidgroepen van de Vrije Bond. De propaganda en informatievoorziening zijn er in de vorm van website, social media en de Buiten de Orde. Hiernaast bestaat ook de interne maillijst voor leden en een nieuw forum (discord) dat vorig jaar opgezet is en al door ongeveer vijftig mensen actief gebruikt wordt.

Deze structuren zijn goed en groeien de afgelopen jaren in zowel kwantiteit als kwaliteit. Ik wil echter ook pleiten voor het uitbouwen van andere vormen van infrastructuur die meer gericht zijn op het betrekken van nieuwe leden en het ondersteunen en inspireren van het opzetten van nieuwe projecten en campagnes. Het discord forum is daar een goede stap in geweest, net als het creëren van lokale contactpersonen.

Er zijn verschillende dingen waar we aan kunnen denken, zoals trainingen en workshops om vaardigheden te ontwikkelen. Een van de voornaamste *skill sets* om wijder te verspreiden is die van *social organiser*. Dat wil zeggen, mensen die nieuwe mensen kunnen werven, begeleiden en helpen actief te worden. Daarnaast kunnen we verschillende manieren bedenken hoe we nieuwe leden kunnen begeleiden en inwerken, door ze mee te nemen naar acties of ze te ondersteunen bij het opzetten van hun eigen acties en evenementen. We kunnen ook evenementen organiseren voor reflectie. Discussiegroepen, leesgroepen of simpelweg bij elkaar komen om gezamenlijk een actie of evenement te evalueren.

Organiseren voorbij de Vrije Bond

De Vrije Bond is niet de *be-all-end-all* van de beweging. We moeten de Vrije Bond niet 'De Partij' van het anarchisme maken. Verschillende vormen van organisatie hebben verschillende voor- en nadelen. Het is het beste als we alle verschillende vormen in onze anarchistische beweging hebben, dan kunnen we ook gebruik maken van alle voordelen. De Vrije Bond beschikt over veel infrastructuur en heeft een groot bereik, maar er zijn gebieden waar zo'n organisatie minder sterk staat. Zo zijn kleinere en meer informele groepen beter in actievoeren en zijn ze vaak bestendiger tegen repressie. In onze strijd lopen we tegen verschillende problemen aan en die hebben elk een aparte aanpak nodig. Net als diversiteit van tactieken hebben we een diversiteit van organisatievormen nodig. Bovendien kunnen er binnen een diverse decentrale beweging ook plaatsen bestaan waar net een andere esthetiek, omgangsvormen en persoonlijkheden het beeld bepalen, waardoor heel verschillende mensen zich in verschillende stukken van de beweging goed thuis kunnen voelen. Zolang mensen actief blijven in de anarchistische beweging hebben we een succes behaald ookal zou dat buiten de Vrije Bond zijn. De openheid en expliciete wens om meer mensen te werven en actief te maken is heel belangrijk, niet alleen voor de Vrije Bond, maar ook voor de bredere anarchistische beweging.

> Net als diversiteit van tactieken hebben we een diversiteit van organisatievormen nodig

door Henk Wolf

* Disclaimer: Ik ben voornamelijk actief geweest in Nederland en mijn analyse is dan ook op die ervaring gebaseerd. Ik weet niet in hoeverre mijn opmerkingen ook in België te herkennen zijn.

** Dit artikel is ook bedoeld als aanzet voor discussie op het Vrije Bond-congres van 11 tot 13 september 2020.

Een strategisch document van de Gele Hesjes

Contouren van een politiek alternatief voor de staat

Inleiding

Onderstaande stukken zijn verspreid bij de voorbereiding van een vergadering van de Gele Hesjes in Commercy op 24 november 2019. De bedoeling daarvan was een strategie voor het komende jaar uit te werken die tijdens het verjaardagscongres van 9 november 2019 in Montpellier in gang is gezet en als voorbeeld kan dienen voor andere gemeenten. Want er moet iets concreets aan de organisatie gebeuren. De demonstraties en acties in de winter van 2018-2019 hebben de beweging op de kaart gezet als een revolutionaire beweging tegen de staat en als alternatief voor politieke partijen en systemen. Het is nu duidelijk dat er in Frankrijk een brede en actieve beweging is ontstaan en nu wordt het zaak om iets te construeren dat op continuïteit wijst. De Hesjes zijn zich ervan bewust geworden dat permanent continue acties niet alleen maar uit demonstraties en confrontaties met de politie kunnen bestaan, er moeten ook andere dingen gebeuren. En dat is niet het opstellen van politieke verklaringen waarmee je verkiezingspropaganda kan voeren, maar de opbouw van een organisatie die als alternatief voor het parlementaire stelsel kan dienen zonder dat er sprake is van politieke machtsstrijd of een leidersbeginsel.

In november begonnen ook de vakbonden zich te roeren. Tegen de door de staat opgelegde pensioenhervormingen begonnen de arbeiders van de openbare diensten als het onderwijs en het openbaar vervoer een algemene staking voor onbepaalde tijd. Vanaf 9 december heeft de metro niet meer gereden en ook op scholen en universiteiten werd er actie gevoerd of gepropageerd. De Gele Hesjes zagen hun volksopstand door deze bewegingen versterkt. In Montpellier hebben ze een resolutie aangenomen, waarin zij zich solidair verklaarden met de algemene staking en met de landelijke opstanden zoals die elders in de wereld plaats vonden, bijvoorbeeld in Algerije, Chili, Honduras, Hongkong, Irak, Iran en Soedan. Ook verklaarden zij zich bereid samen te werken met de stakingsbewegingen, demonstraties elders in Frankrijk te ondersteunen en initiatieven die vanuit andere richtingen werden voorgesteld over te nemen. Een voorbeeld hiervan zijn de RIC's of gemeentelijke burgerreferendums, waarin burgers besluiten nemen van onderop en tegen de gemeenteraden in. Het voorstel is afkomstig van groenen en communistische politieke partijen die daarmee vooral klimaatgevaarlijke besluiten willen tegengaan. De Gele Hesjes, die zich in hun laatste assemblee solidair hebben verklaard met de klimaatactiegroepen van Extinction Rebellion, zagen dus ook hierin een basisdemocratisch alternatief.

Intussen zijn er de gehele winter stakingen voor onbepaalde tijd aan de gang. Verklaringen van plaatselijke actiecomités zijn ondertekend door stakers, vakbondsorganen en plaatselijke afdelingen van Gele Hesjes. De bijeenkomsten voor deze initiatieven vinden plaats in 'maisons du peuple' (volkshuizen), plaatselijke gelegenheden die onder meer door Gele Hesjes zijn opgezet. Uiteindelijk kunnen deze vergaderingen worden beschouwd als gemeentelijke bijeenkomsten van onderop ('assemblées communales') die uiteindelijk mee zouden kunnen doen aan de gemeentelijke verkiezingen van maart 2020. Winnen hun lijsten de verkiezingen van de gemeenteraad, dan zou die worden ontbonden en worden vervangen door een basisdemocratie van assemblees en communes naar voorbeeld van Parijs 1871. Winnen ze niet, dan vormen deze 'assemblees' alsnog een haard van verzet, omdat ze later alsnog door hun petities onderwerpen aan de orde kunnen brengen die wel degelijk een meerderheid van de bevolking kunnen halen. Het gaat om de zaken die worden gerealiseerd en niet om de partijen die in de gemeenteraad zich al dan niet voor deze zaken sterk maken – zij krijgen de burgerij tegenover zich.

Het hieronder opgestelde document van de Gele Hesjes geeft dus in twee manifesten contouren aan van een politiek alternatief voor de staat: vanuit de gemeenten zal een federale basis de departementen moeten aansturen en uiteindelijk de structuur van de staat vervangen. Het plan is misschien van de Gele Hesjes, maar de uitwerking zal in een breder kader van acties van onderop plaats vinden. In hoeverre het bijdraagt voor een economisch alternatief is een zaak die de algemene stakingsbeweging zal moeten aankaarten. Want zoals we in 2010 hebben gezien, waar de lokale stakers en blokkades het tot een eenmalige assemblee hebben gebracht, is ook daar de mogelijkheid van opbouw tot een nieuwe samenleving. Er zullen dus nog veel manifesten volgen waarin vooral alle actiegroepen elkaar zullen oproepen zich met elkaar te verbinden. De eerste bouwstenen voor een anarchistische maatschappij lijken gelegd.

door Jan Bervoets

Twee Manifesten van de Gele Hesjes van Commercy

Al een jaar is Frankrijk aan het koken. De Gele Hesjes houden keer op keer manifestaties voor de verandering van het systeem, de sociale gerechtigheid en de directe democratie, ook al stormt het, regent het of dreigen de hete hondsdagen. Tienduizenden mensen gaan de straat op om de vernietiging van de planeet ongedaan te maken. De volkswijken, lange tijd onzichtbare slachtoffers van het staatsgeweld, staan meer en meer vooraan op de eerste rang.

I

De orde zal niet meer worden hersteld

Het einde van de schoolvakantie heeft ons laten zien dat er helemaal niets was 'afgelopen'. Er zijn nog tal van demonstraties en de bijeenkomsten op straat. Want de regering gaat door! Met zijn afbraakpolitiek van de werkloosheidsverzekeringen, de sociale zekerheid, de pensioenen, en met zijn noodtoestanden. En zij probeert op landelijk niveau door een gewelddadige onderdrukking het systeem op slot te zetten. Maar het land popelt: overal proberen die bewegingen tot daden over te gaan en plaatselijk iets op te bouwen. Op de derde 'assemblee van assemblees' in Monceau-les-Mines waren 230 plaatselijke groepen van Gele Hesjes aanwezig, tientallen 'volkshuizen' worden er opgezet, er worden ecologische collectieven opgericht, enzovoort. Nee, er komt geen terugkeer naar het normale: er is sprake van enorme verlangens naar sociale, democratische en ecologische verandering.

> Want het systeem moet aan de basis radicaal worden veranderd

En willen die niet door de media worden weggeschoffeld, dan moeten we ze op plaatselijk niveau een plek geven, in onze dorpen, onze steden, onze wijken, overal waar wij aanwezig zijn! Het ritueel van de gemeentelijke verkiezingen in maart 2020 kan misschien een kans daarvoor bieden, maar dan moeten we niet in de vallen lopen van de politikasterij en de kleine coalities van de plaatselijke gedelegeerden. Overal in het land zijn plannen voor 'burgerlijsten' in werking. Pak de gemeente om een directe democratie te installeren.

Maar hun werkwijzen en hun doelstellingen zijn heel anders: Met een heleboel van dat soort lieden loop je de kans dat ze eenvoudigweg een burgerlijk verfje hebben. Want het zijn militanten van plaatselijke partijen die op macht uit zijn. Anderen willen op een onafhankelijk van de partijen staande manier in het stadhuis komen zonder bepaald het systeem aan de basis te veranderen.

Maar nu probeert een minderheid onafhankelijke burgervergaderingen op gang te brengen en de gemeente te veroveren door een directe democratie op te bouwen en de volledige beslissingsmacht te geven aan de bewoners, de gemeentelijke assemblees van onderop, de voorgestelde gemeentelijke referenda (RIC's), enzovoort. Want het systeem moet aan de basis radicaal worden veranderd, en de gemeenteraden moeten we omvormen in eenvoudige delegaties in dienst van de bewoners. In Commercy maken we juist die laatste keuze.

Wij? Wij zijn tientallen bewoners die in het plaatselijke leven betrokken zijn, soms leden van de Gele Hesjes, soms van vakbonden, eenvoudige burgers. Vanaf mei hebben wij een gemeentelijke volksvergadering op gang gebracht om erover na te denken hoe we concreet onze gemeente kunnen veranderen.

Als onze lijst het haalt dan zou de gemeenteraad verplicht zijn de besluiten te bekrachtigen van een gemeentelijke assemblee, die voor iedereen open is. Als die het niet haalt dan zou de gemeentelijke assemblee toch nog op plaatselijk niveau belangrijk zijn en we zouden kunnen doorgaan met het versterken van onze ankerplaats. Naast de electorale ruilhandel zijn er ook andere bewegingen aan de gang om de wind die wij hebben laten waaien te laten doorgaan.

Dit is de manier om het systeem van onderop te veranderen.

Want voor ons is onze race naar de gemeentelijke verkiezingen geen einddoel, maar een middel om het systeem van onderop te veranderen.

Een middel om overal aan alle bewoners de macht te geven te besluiten en te handelen.

Een middel om de machtsverhoudingen daar te grondvesten waar wij zelf zijn.

Een middel om te knabbelen aan de grondslagen van het systeem waarin we zitten– aan die uitverkorenen en notabelen die vaak de werktuigen van de politiek van bovenaf zijn zoals we in het Grote Nationale Debat hebben gezien.

Vooral mag men zich niet op een geïsoleerde wijze in de gemeentezaken storten, want dat gaat ten koste van heel de rest. Laten we geen enkel wonder verwachten van de instellingen en laten we overal onafhankelijke tegenmachten opbouwen! Laten we volkshuizen openstellen, laten we onze eigen bevoorradingssystemen organiseren, laten we parallelle volksvergaderingen installeren en laten we blijven meedoen aan de bewegingen op nationaal niveau! De weg die al enkele maanden vrij is, is slechts het begin van de reis: de geschiedenis leert ons dat er ettelijke jaren nodig zijn om een revolutie te maken.

Oproep om gemeentelijke volksvergaderingen te starten

Tientallen burgers van Commercy die vastbesloten zijn om de dingen van onderop te veranderen.

Dit is het strategische perspectief dat we voorstellen aan de bewegingen van nu en aan bestaande gemeentelijke 'burgerlijsten':

1) Een netwerk van 'vrije communes' en van tegenmachten federeren, gegrondvest op directe democratie en in verzet tegen de machten van het geld en het staatsgeweld;

2) Samen in onze wijken, onze gemeenten en onze dorpen een rechtvaardiger systeem opbouwen;

3) De banden versterken tussen de alternatieven en verzetsbewegingen op plaatselijk en landelijk niveau.

Daar is de horizon van veranderingen waarheen we willen gaan om een rechtvaardiger systeem op te bouwen! Juist dat willen we voorstellen aan alle burgers, aan de duizenden Gele Hesjes, aan de ecologische collectieven, aan de comités van de volkswijken, aan allen die 'volkshuizen' openstellen en tot leven roepen.

Na Commercy nodigen we dus van nu af aan alle personen en groepen die zich in deze oproep herkennen om hun gemeentelijke volksvergaderingen te starten, volkshuizen te openen en na te denken over de meest strategische wijze om elkaar op plaatselijk niveau te versterken. Vervolgens nodigen we jullie, als jullie je in deze oproep herkennen, uit voor het weekend van 23 en 24 november voor een grote nationale bijeenkomst in Commercy om uit te wisselen en te coördineren. Laten we onze ervaringen delen, laten we elkaar moed geven en laten we ons federeren om als een sneeuwbal sterker te worden.

> Wij willen juist een andere wereld opbouwen, van onderop

Na deze eerste bijeenkomsten van deze soort willen we groter worden zonder ons te laten opsluiten in discussies van gespecialiseerde militanten. Wij nodigen honderden plaatselijke groepen uit die komen van de beweging van Gele Hesjes, volkshuizen, alle gemeentelijke projecten die werkelijk verankerd zijn, en die zich in het perspectief van deze oproep willen zien!

Voor de duidelijkheid stellen we nogmaals dat dat we totaal onafhankelijk zijn van de politieke partijen: wij willen hun systeem niet meer, hun conflicten van ego's die over onze ruggen worden uitgevochten. Wij willen juist een andere wereld opbouwen, van onderop. Dat kunnen we doen, dus laten we samenkomen en ons organiseren!

Wij branden van ongeduld om jullie tegen te komen en om samen de geschiedenis naar een andere richting te leiden.

LEVE DE COMMUNE VAN DE COMMUNES!

LEVE DE MACHT VAN HET VOLK, DOOR HET VOLK, VOOR HET VOLK!

Vertaling: Jan Bervoets

rubriek
Updates uit België

Wereldwijde solidariteit

Acties in België gingen de afgelopen maanden soms over nationale onderwerpen als de sociale zekerheid. Vaker nog was het thema echter eerder globaal van aard, of toonden activisten dat ze solidair zijn met vrijheidsstrijden op andere plekken in de wereld.

Actieweek Chili

De eerste week van februari stond anarchistisch België in het teken van solidariteit met de Chileense protesten. Het verzet tegen de neoliberale regering is daar al maanden aan de gang. Meer dan 10.000 demonstranten zijn al gewond geraakt, nog eens 29 mensen overleefden de strijd niet. In Leuven en Gent werden er allerlei evenementen georganiseerd om geld in te zamelen voor de Chileense activisten en mensen in België te informeren over wat er daar gaande is. Zo werden er in Gent lezingen gegeven en brieven geschreven. In beide steden werd de film 'Machuca' gedraaid – een film die zich afspeelt ten tijde van Pinochets coup en daarmee goed de historische wortels van de huidige opstand toont.

Club van Lotharingen

Na het World Economic Forum in Davos kwamen de leden van de Belgische zakenclub 'Club van Lotharingen' eind januari samen in Brussel om onder het genot van een glaasje champagne na te genieten van hun ervaringen aldaar. Een zeer diverse groep activisten besloot dit evenement, dat goed als een symbool voor ongebreideld kapitalisme gezien kan worden, te blokkeren. Anarchisten, Gele Hesjes, Extinction Rebellion-activisten en nog heel wat anderen hielden het verkeer tegen of ketenden zich vast aan de hekken bij de ingang van het evenement.

Feministische strijd

Het Collectief 8 maars (een samenvoeging van maart en mars, aangezien de organisatie tweetalig is) was in de winter al volop bezig om vrouwen samen te brengen ter voorbereiding op een grote vrouwenstaking op 8 maart. Door 24 uur lang te stoppen met werken, zorgen, studeren en consumeren willen ze laten zien dat 'wanneer vrouwen stoppen, de wereld stopt!' en zetten ze hun concrete eisen kracht bij. Op 24 november kwamen er al 10.000 mensen op straat in Brussel om hun stem te laten horen tegen geweld tegen vrouwen. Regionale actiegroepen organiseren in aanloop naar 8 maart ook activiteiten als discussieavonden en (kick)boksworkshops voor vrouwen.

Vakbondsbetoging

Op 28 januari was het tijd voor een nationale vakbondsbetoging. Zo'n 10.000 mensen kwamen op straat voor een strijdbare betoging ter bescherming van de sociale zekerheid. Ook anarchisten riepen op om mee te lopen en deden dat bovendien zelf. Met de hashtag #altijdbeschermd en de slogan 'voor iedereen, door iedereen' werd er duidelijk de nadruk gelegd op een solidair systeem dat door de regering meer en meer afgebroken lijkt te worden.

Salvini

Begin december bracht Matteo Salvini een bezoek aan Antwerpen. Hij was door leden van het Vlaams Belang uitgenodigd om te komen spreken op een congres met nog allerlei Europese extreemrechtse partijen. Vlakbij het gebouw waar al dit gespuis samenkwam werd door een helaas redelijk kleine groep mensen betoogd, maar ook op andere plaatsen in Antwerpen liet men een tegengeluid horen.

En verder...

... vonden er weer meerdere grootschalige acties plaats van Extinction Rebellion, onder andere tijdens de jaarlijkse autosalon in Brussel. In november gingen anarchisten en activisten van Extinction Rebellion met elkaar in gesprek tijdens een discussieavond in Leuven.

... bleef activistisch België laten zien dat ze Rojava niet vergeten is, door meerdere acties te organiseren en zich te blijven informeren over de huidige situatie.

... houden de actievoeders in La Zablière, het bezette bosgebied in Arlon, op het moment van schrijven (begin februari) al meer dan drie maanden stand!

... zijn er twee anarchistische initiatieven bijgekomen in België: Tabula Rasa, een anarchistisch lokaal in Gent, en De Vrije Kempen, een nieuwe groep in de streken van Turnhout.

... is het 1 mei weer tijd voor een grote revolutionaire betoging in Brussel! De alliantie met onder andere anarchistische organisaties roept op om om 11 uur te verzamelen op het Moskouplein in Sint-Gillis.

door Emma

Solidariteit en gevangenen-support

De afgelopen maanden zijn er verschillende solidariteitsoproepen geweest voor activisten en anarchisten die door de staat van hun vrijheid zijn beroofd, of bij wie dat dreigt te gebeuren. Zonder te willen suggereren dat niet-activistische gevangenen minder belangrijk zijn, wil ik toch wat extra aandacht geven aan een aantal mensen en wat overdenkingen meegeven. Ookal is dit maar een beperkte 'opsomming'. Mogelijk kan ik in een volgende *Buiten de Orde* wat meer aandacht schenken aan de vele Chileense activisten die tijdens de opstanden zijn gearresteerd, om maar een voorbeeld te noemen.

door Molie Steimer

vertaling en bewerking waar nodig: Mollie Steimer

Solidariteitsoproep voor twee Griekse kameraden*

Op 16 december 2019 werden twee kameraden in Athene gearresteerd door de 'contra'-terrorismeorganisatie. Ze werden beschuldigd van de aanvallen op de kantoren van Golden Dawn. Na twee dagen gevangenschap, zodat de politie meer tijd had om haar aanklacht goed voor te bereiden en zo de aanklacht tegen de kameraden kon opschalen, werden ze op 19 december voorgeleid voor de openbare aanklagers en daarna onder beperkende voorwaarden vrijgelaten: vier keer per maand melden bij de politie, een verbod om het land te verlaten en een borg van 15.000 euro per persoon om gevangenschap te vermijden.

De arrestatie van de twee kameraden volgde op het creëren van een klimaat van terreur door de media, terwijl de 'contra'-terrorismeorganisatie, via haar gewillige verklikkers, verschillende scenario's rondstrooide over het bestaan van guerrillaorganisaties die actief zijn in Exarcheia. Parallel daaraan hebben de repressieve mechanismen van de staat de aanklachten volgens de 187A-wet ('contraterroristische wet') opgewaardeerd en het bestaan van een 'terroristische' organisatie met de naam 'Taxiarchia' (Brigade) gefabriceerd. Volgens de dossiers van de rechtszaak dook de 'Brigade' voor het eerst op onder de naam 'Brigade Pavlos Fyssas' in maart 2017, met de aanval op de kantoren van de fascisten van Golden Dawn op Mesogeion Avenue, en pleegde ze in totaal zes aanvallen op fascistische doelen.

Op hetzelfde moment dat de twee antifascisten het doelwit werden van de repressieve mechanismen van de staat en geconfronteerd werden met het gevaar van detentie, stelde de openbare aanklager, Adamantia Economou, in het proces tegen Golden Dawn voor om de verdachten van de moord op Pavlos Fyssas vrij te laten, terwijl ze het bestaan van een criminele organisatie ontkende. Tegelijkertijd werden kraakpanden (Kouvelou in Marousi, Gemeenschap van kraakpanden in Koukaki) ontruimd.

> De arrestatie van de twee kameraden volgde op het creëren van een klimaat van terreur door de media

Wanneer moordpogingen op mensen van de strijd, op de leden van de vakbonden en op de immigranten, martelingen en vernederingen van demonstranten, en mishandelingen op studenten en arbeiders een alledaagse realiteit worden, wordt het organiseren van de sociale en klassistische tegenaanval op het systeem dat armoede, verpaupering, dood, uitbuiting en ongelijkheid met zich meebrengt, een noodzaak.

In een omgeving waarin deze meedogenloze aanvallen plaatsvinden; van de brutale sociale en klassistische plunderingen; van gewetenloze aanvallen op de vernederde sociale basis en van een ingrijpende aanval op de sociale en klassenbeweging; op de autonome ruimten van de strijd en op de kraakpanden; op de mensen van de beweging en al diegenen die de onontkoombaarheid van deze realiteit in twijfel trekken, werden onze twee kameraden vervolgd door middel van een verzonnen en doorzichtige aanklacht: de 'misdaad' van het blijven vechten, ondanks alles.

Van onze kant staan we aan de kant van deze twee kameraden, die worden vervolgd door de zichtbare repressieve manipulaties van de juridische en repressieve (staats)mechanismen, en staan we aan de kant van elk persoon dat geconfronteerd wordt met de repressieve woede van de staat. De steun van onze kameraden, moreel, materieel en politiek, is de plicht van de beweging.

Solidariteit is ons wapen!

Sociale strijd en klassenstrijd zijn noch legaal noch illegaal, ze zijn gewoon!

Geen stap terug tegen de repressie!

door de anarchistische groep Dysinios Ippos – lid van de APO

* Deze oproep is eerder in het Engels verschenen op ipposd.wordpress.com. Een andere oproep is te vinden op firefund.net/persecutedantifa.

De lotgevallen van vredesactivist Salvatore alias Turi

Na het gunstige bericht dat de vredesactivist Turi Vaccaro (bekend van de 'wapens tot ploegscharen-acties', zowel in Nederland als op Sicilië) in december 2019 zijn anderhalf jaar straf (vanwege weer zo'n vredesactie) tussen de maffiosi in Palermo erop had zitten, bleek dat de staat hem toch nog zeven maanden langer wilde houden. Pino Apprendi (regionaal parlementslid) heeft hierop geprobeerd Turi met juridische assistentie te helpen om zijn beloofde vrijlating in december te bewerkstelligen. Deze hulp heeft Turi afgeslagen. Al eerder had een ex-parlementslid, dat zich onder andere bezighoudt met het welzijn van de gevangenen in Pagliarelli, over Turi in regionale krant geschreven: 'Turi zou niet zomaar door een willekeurige autoriteit als aalmoes vrijgelaten willen worden'.

Voor zover te overzien valt, is Turi's gevoeligheid voor autoriteiten, die stilzwijgend akkoord gaan met de alsmaar toenemende militarisering van onze aardbol, een reden voor hem om geen verzoek om vrijlating te doen bij dit soort organisaties. Wat verder waarschijnlijk een rol speelt is dat parlementsleden lid zijn van een partij en Turi geen juridische hulp wil aannemen om zich niet te compromitteren.

Pino Apprendi schrijft in zijn 'Brief aan Turi' dat het jammer is dat hij in Sicilië is gearresteerd voor zijn vredesactie, omdat in Noord-Italië waarschijnlijk veel meer kranten aandacht aan zijn ploegscharen-actie en arrestatie hadden besteed. Verder respecteert hij Turi's rechtlijnigheid wat betreft het niet aannemen van juridische hulp, waarvoor hij dus met zeven maanden extra moet betalen.

Het is niet altijd even gezellig in deze gevangenis en zeven maanden is best een lange tijd, dus nog een keer een verzoek om een briefje of kaartje (met internationale postzegel) naar deze roepende in de woestijn te sturen:

Sig. Salvatore Vaccaro
Casa Circondariale Pagliarelli
Piazza Pietro Cerulli 1
90129 Palermo
Italy

Vergeet niet een (willekeurige) afzender op de brief te zetten.

Met een vrij hart en resolute handen*

In de nacht van 7 juli 2019 zijn drie anarchisten opgepakt in een park in Hamburg. Ze worden beschuldigd van het bezitten van materialen voor brandstichting. Twee van hen zitten in voorarrest, de derde is voorwaardelijk vrij.

Waarom raakt de staat zo in paniek van een paar liter ongebruikte benzine en een aansteker?

Waarom voelt de staat zich dusdanig bedreigd, dat deze zo basale en makkelijk te verkrijgen materialen zo'n massaoperatie in gang zetten: een van de hoogstgeplaatste aanklagers op de zaak, maanden preventieve detentie, en een mediacircus van laster; jubelend over de arrestatie van drie 'extremisten'?

Waarom zou de staat zich zorgen maken over wat lucifers bevestigd aan een aanmaakblokje, terwijl zij over een alsmaar groeiend en vernieuwend arsenaal beschikt dat ze zonder enige schroom gebruikt. Een arsenaal bestaande uit technologie, infrastructuur, wapens, legers, een propagandamachine om consensus en verwarring te creëren, een volk afhankelijk van en afgestompt door de dwangmatige consumptie van nutteloosheid?

Misschien gaan deze basale instrumenten, zo makkelijk te krijgen en binnen iedereens bereik, vaak samen met iets veel krachtigers, iets dat geen politicus, soldaat of wetenschapper ooit zal begrijpen: dat wat een vrij hart en resolute handen kunnen bereiken.

We leven in een totalitaire democratie die de vrijheid geeft te consumeren, inwisselbare meningen te hebben, de dialoog aan te gaan met tegengestelde krachten, de vrijheid een virtuele identiteit op te bouwen, verongelijkt te zijn, wat dan ook te bezitten en wie dan ook te zijn, zolang je maar getemd blijft.

Wat deze totalitaire democratie echter niet toestaat is het bestaan van hen die niet door een deur kunnen met de vrijheid die door de autoriteit gedefinieerd wordt. Zij die spugen op een lege en getolereerde vrijheid van meningsuiting. Zij die hun vrijheid nemen om hun ideeën in praktijk te brengen.

> De steun aan onze kameraden, moreel, materieel en politiek, is de plicht van de beweging

Een vrijheid die voor iedereen mogelijk is, aangedreven door verlangens en dromen naar een wereld die ontdaan is van onderdrukking en uitbuiting, oorlog, hebzucht, winst en hiërarchie. Deze wereld ontkiemt wanneer gelatenheid in vastberadenheid verandert, wanneer misère verandert in de moed met je hoofd hoog te gaan leven; wanneer verbeelding werkelijkheid wordt door kennis en creativiteit; wanneer iemand besluit niet langer stilzwijgend mee te werken aan de door deze wereld veroorzaakte ellende; wanneer iemand besluit de structuren en mensen, verantwoordelijk voor de vicieuze cirkel die alle aspecten van het leven verwoest en vergiftigt te identificeren; wanneer individuen besluiten zich te organiseren, alleen of in kleinere groepen, en te handelen tegen dat wat de sterilisatie van onze gevoeligheid veroorzaakt.

Er zijn velen die hun dromen niet door autoriteit laten bepalen, die de middelen en mogelijkheden vinden te handelen, hoe en wanneer ze willen. Of het revoltes tijdens de G20-top zijn, die de controle van de autoriteiten ontspringen, of sabotages van de telecommunicatie-infrastructuur, het in de brand zetten van politiebureaus, of aanvallen op de bedrijven die van de gevangenisindustrie profiteren. Deze geven kracht en signalen aan andere die strijden en dromen. Deze echo's van revolte openen de horizon naar een wereld zonder staat die dwingt, vernedert, tot slaaf maakt en opsluit.

Deze daden geven vrijheid zuurstof.

Voor de sociale revolte! Vrijheid voor iedereen!

* Eerder verschenen in het eerste issue van Rumoer, een nieuw Nederlandstalig anarchistisch tijdschrift. Zie rumoer.noblogs.org. Voor recent nieuws zie parkbanksolidarity.blackblogs.org.

Russische antifascisten veroordeeld tot tussen de zes en achttien jaar gevangenisstraf*

Het proces tegen zeven Russische antifascisten, die van terroristische misdrijven worden beschuldigd, is op 10 februari 2020 in Penza, West-Rusland, beëindigd.

Dmitri Pchelintsev kreeg 18 jaar, Ilja Sjakoerskij 16 jaar, Arman Sagynbajev 6 jaar, Andrej Tsjernov 14 jaar, Vasili Koeksov 9 jaar, Michail Koelkov 10 jaar en Maksim Ivankin 13 jaar gevangenisstraf.

> Waarom raakt de staat zo in paniek van een paar liter ongebruikte benzine en een aansteker?

De zaak van 'Het Netwerk' begon in oktober 2017, toen de Russische Federale Veiligheidsdienst (FSB) zes mensen in Penza arresteerde op beschuldiging van deelname aan een terroristische organisatie 'Het Netwerk'. Twee andere inwoners van Penza doken onder en werden door de FSB op de opsporingslijst gezet. Zij werden vervolgens in Moskou aangehouden. In januari 2018 werden nog twee mensen in dezelfde zaak gearresteerd en in april van dat jaar werd nog één persoon aangeklaagd.

Volgens het openbaar ministerie werd in mei 2015 de 'anarchistische terroristische gemeenschap' opgericht. Na de vorming van de groep zouden de verdachten 'onderling taken hebben verdeeld en manieren hebben verkend om misdaden te plegen' om het Russische regime omver te werpen door 'gevechtsgroepen op te richten en personen te rekruteren die hun anarchistische ideologie deelden'. Ze werden er ook van beschuldigd dat ze van plan waren bommen te gebruiken om 'het politieke klimaat in het land te destabiliseren' tijdens de Russische presidentsverkiezingen in maart 2018 en het wereldkampioenschap voetbal dat in juli van dat jaar in het land werd gehouden.

Tijdens het hele proces hebben de verdachten de aanklachten ontkend en geklaagd over mishandeling, waaronder marteling door middel van elektrische schokken en mishandeling tijdens hun detentie.

Het vonnis van vandaag werd uitgesproken te midden van protesten buiten de rechtbank. Nadat het vonnis bekend was gemaakt, reageerde het publiek in de rechtbank met de kreten 'Schande!' en 'Vrijheid!'.

* Eerder verschenen op freedomnews.org.uk. Voor meer informatie over de zaak en hoe de activisten te ondersteunen, zie: rupression.com.

rubriek
Economie

Duistere Bank

Een onthullend boek over Deutsche Bank

In de week van 18 februari werd het boek *Dark Towers* (in het Nederlands vertaald als *De Duistere Bank*) wereldwijd gelanceerd. Het is een onthullend boek over een van de grootste banken op aarde. Maar de reden dat het boek geschreven werd, en dat het zoveel aandacht trekt, is vooral dat Deutsche Bank de huisbank van Donald Trump is.

Het boek is een dikke pil van (in de Nederlandse uitgave) 448 pagina's. Hoewel het boek diep in de ingewikkelde wereld van de financiële markten duikt, is het niet ingewikkeld om te lezen. Door het verhaal voornamelijk op te hangen aan het persoonlijk drama van de zoon (Val) van een hoge medewerker van Deutsche Bank (DB), William (Bill) Broeksmit, krijgt het een zeer menselijk perspectief. Bill Broeksmit pleegde in januari 2014 zelfmoord omdat hij kennelijk niet langer kon leven met de praktijken van de bank waar hij voor werkte. Zoon Val heeft geprobeerd uit te zoeken wat er nu precies aan de hand was, en zocht daarvoor contact met de schrijver van het boek.

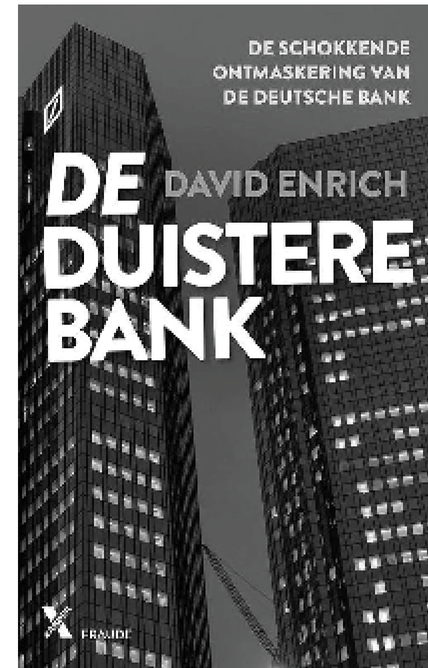
> Deutsche Bank heeft Trump meerdere keren overeind gehouden toen hij feitelijk failliet was

Het boek is het werk van economisch journalist David Enrich. Ten tijde van de zelfmoord van de bankier werkte hij voor de *Wall Street Journal* in Londen, en daarna ging hij voor de *New York Times* werken. Enrich had al vaker geschreven over de merkwaardige financiële perikelen van Trump, en was gefascineerd door de even merkwaardige rol die Deutsche Bank hierin volgens hem zou hebben gespeeld. Het werd steeds duidelijker dat Trump voor zijn financiële zaken nauw aan DB verbonden was en er daardoor afhankelijk van was geworden. Er zijn meerdere redenen waarom een kijkje achter de schermen van de relatie tussen DB en Trump zo interessant is. In de eerste plaats heeft Deutsche Bank Trump meerdere keren overeind gehouden toen hij feitelijk failliet was (of zichzelf failliet had verklaren om van schuldeisers af te komen). Op Wall Street had Trump namelijk een dusdanig slecht reputatie gevestigd dat geen bank hem meer wilde steunen. In de tweede plaats – en daar gaat het boek ook op in – zijn er veel aanwijzingen dat Deutsche Bank een tussenstation is voor grote sommen geld van Russische magnaten, met op zijn minst stilzwijgende instemming van Poetin zelf. Ten derde beheert Deutsche Bank de financiële geheimen van Trump, inclusief zijn befaamde belastingaangiften, die tot nu toe zorgvuldig geheim zijn gebleven.

Zelfs Enrich kon niet aan die geheime documenten komen, maar dankzij toekomstige rechtszaken in het district New York (over misbruik van gelden voor verkiezingscampagnes en illegale transacties en witwassen) worden ze op termijn wel openbaar. Naar verluidt zullen dergelijke juridische processen pas werkelijk op gang komen als Trump geen president meer is en niet meer beschermd wordt door zijn ambt. Tot die tijd zullen we het met de onderzoeksjournalistiek van mensen als David Enrich moeten doen.

Enrich schreef in de Amerikaanse traditie van literaire onderzoeksjournalistiek een spannend boek. Maar hij neemt ook de ruimte voor een lange aanloop om de voorgeschiedenis van Deutsche Bank te beschrijven. Zo lezen we uitvoerig hoe de bank uitgroeit van een enigszins suffige 'behoudende' Duitse bank tot een wereldspeler van formaat. En hoe onder leiding van directeuren als Abs, Herrhausen (de aanslag van de RAF tegen de bankier wordt in het boek enthousiast beschreven) en diens opvolger Ackermann de macht van de bank zich uitbreidt en Deutsche Bank daarmee haast een grootmacht, en zijn directeuren tot schaduwpolitici worden:

Net als Abs en Herrhausen voor hem, gedroeg Ackermann zich inmiddels steeds meer als staatsman. Hij reisde de wereld over in een privévliegtuig van NetJets en dineerde met wereldleiders, onder wie Vladimir Poetin en George W. Bush – nog los van een keurlijst aan Europese politici en leden van koninklijke families. Nu Europa midden in zijn eigen financiële crisis zat en landen als Griekenland en Ierland instortten, was Ackermann voor het hele continent een soort schaduwminister van Financiën geworden. Duitsland was in Europa het machtigst en kon zodoende de voorwaarden voor reddingsoperaties bepalen, en de Duitse kanselier, Angela Merkel, wendde zich geregeld tot Ackermann voor advies.

Na de crisis van 2008 'adviseerde' Ackermann dan ook aan Merkel dat de schuldenlast van Griekenland – waar zijn bank flink aan geleend had – niet geherstructureerd moest worden, maar dat het land zware bezuinigingen opgelegd zou moeten krijgen om de schulden te kunnen afbetalen. Daar gaat het boek echter niet dieper op in. Wel op de operaties in de Verenigde Staten, waar de vader van de hoofdpersoon, William Broeksmit, bij betrokken is. Het gaat dan vooral om de DBTCA, Deutsche Bank Trust Company Americas.

Broeksmit is eerder betrokken bij een schimmig spel om de oudste bank van Italië, de Monte dei Paschi overeind te houden en te helpen om de enorme verliezen verborgen te houden die de bank lijdt. Ook daar komt trouwens een topbankier om het leven als in 2013 David Rossi 'van de vierde verdieping naar beneden valt'. In 2013 gaat Broeksmit ook met pensioen, maar hij blijft bij wijze van hobby actief in de raad van toezicht van de Amerikaanse trust-dochter DBTCA. Daar ontdekt hij dat er grote sommen geld in- en uitgaan, en dat er onverantwoorde risico's worden genomen. Hij kaart dat intern aan, maar krijgt geen respons. Dan pleegt hij zelfmoord, en begint de thriller.

De zoon van Broeksmit, Val, is het typische voorbeeld van een verwend rijkeluiszoontje. Als zijn vader overlijdt weet hij zich eerst geen raad, en het is bijna instinctief dat hij de harde schijven van zijn vader kopieert en veiligstelt, voor die in beslag worden genomen door de politie en door IT-experts van Deutsche Bank. Later zijn het die bestanden die een belangrijke rol spelen bij onthullingen over Deutsche Bank en zijn diensten aan Trump. Val heeft – mede door zijn leven vol drugs en geldverspilling – geen contact meer met zijn moeder en we lezen in het boek hoe hij haar email weet te hacken om de correspondentie van zijn vader en de brieven die hij achterliet na zijn zelfmoord te verkrijgen.

De 'smoking gun' van Trump en de bank komt in het boek niet boven tafel. Wel krijgen we een intrigerend verslag voorgeschoteld van een enorme financiële macht en zijn banden met een aantal van de grootste machthebbers op deze aard. De kracht van het boek is dat het geen hysterisch complotverhaal neerzet, maar rustig uiteenzet hoe dit alles het werk is van bankiers en politici van vlees en bloed.

door Kees Stad

David Enrich, *De duistere bank*,
Xander Uitgevers 2020

Interview

Alle dagen ui

Interview met Saied en B. Carrot

Begin maart wordt de graphic novel *Alle dagen ui* gepubliceerd. B. Carrot vertelt het verhaal van Saied, een politiek vluchteling, die de eerste veertien maanden van zijn verblijf in Nederland doorbracht in vreemdelingendetentie.

B. Carrot wordt in haar werk gedreven door politieke en sociale thema's. Sinds 2013 publiceert ze verhalen over verscheidene onderwerpen, zoals Palestina, rechten van ongedocumenteerde mensen, en feminisme.

Saied ontvluchtte Egypte in 2013, kort na de militaire coup. Als medestander van de eerste democratisch verkozen president, die door de couppleger werd afgezet, en als deelnemer aan de protesten na de coup, werd hem al snel duidelijk dat zijn leven in gevaar was. Na twee jaar op de vlucht te zijn geweest landde hij in de lente van 2015 vanuit Zuid-Afrika op Schiphol. Direct na zijn aankomst werd hij vastgezet in de vreemdelingenbajes aldaar.

Een paar weken voor de officiële lancering van het boek spreek ik af met Saied en B. om over het boek te praten.

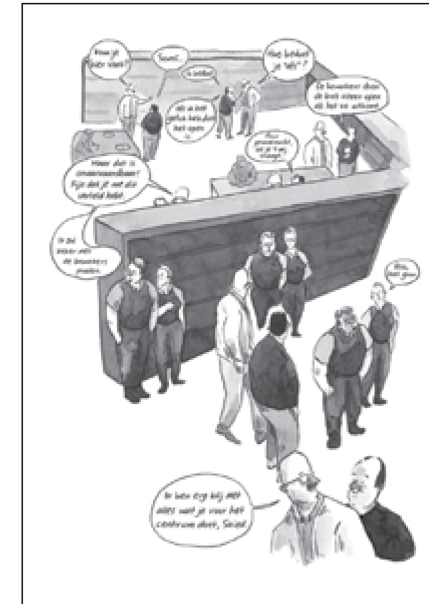
Hoe en wanneer hebben jullie elkaar voor het eerst ontmoet?
B: We hebben elkaar leren kennen in mijn huis op 30 september 2017, de dag dat Saied vrijkwam uit vreemdelingenbewaring. Een huisgenoot van mij kende hem al, omdat hij meerdere keren bij hem op bezoek was geweest in de bajes op Schiphol. Kort voor onze ontmoeting had mijn huisgenoot aan mij voorgesteld een keer mee te gaan, maar voordat het zover was werd Saied op straat gezet. Na zijn vrijlating kwam Saied regelmatig bij ons op bezoek, en zo bleven we contact houden.

Hoe ontstond het idee om Saieds verhaal te vertellen in een graphic novel?
S: Toen ik vastzat heb ik heel veel geschreven, en al tijdens het schrijven wist dat ik die verhalen naar buiten wilde brengen. Ik wilde iedereen laten weten wat er met mij gebeurd was, en hoe ik en anderen daar werden behandeld.

B: Toen ik Saied ontmoette was ik bezig met afstuderen aan de Sint Lukas School of Art in Brussel. Voor mijn eindproject, een boek, was ik in eerste instantie op zoek naar één of meerdere vrouwen, vluchtelingen, wiens verhaal ik wilde vertellen. Ik was hier alleen nog niet zo ver mee.

En toen, tijdens een van mijn ontmoetingen met Saied, viel plotseling het kwartje. Ik was zo gefocust op het vinden van verhalen van vrouwelijke vluchtelingen, dat ik niet doorhad dat er al maandenlang een indrukwekkend verhaal aan mijn keukentafel zat in de vorm van Saied. Al snel was de zaak beklonken.

Hoe zijn jullie vervolgens te werk gegaan?
S: We hebben heel veel gesprekken gevoerd en een aantal daarvan ook opgenomen. Ook heb ik veel aantekeningen uit die tijd. Iedere keer als B. een aantal pagina's had getekend en geschreven, bekeken we die samen en gaf ik haar feedback.

B: Naast de feedback van Saied kreeg ik ook begeleiding vanuit mijn studie. Ik heb er bijna twee jaar over gedaan om alles te tekenen en te schrijven.

Het is een bijzonder project, om dit verhaal in deze vorm te vertellen.
S: Ik denk dat mijn verhaal zo beter uit de verf komt dan wanneer het alleen met woorden zou worden verteld. Eigenlijk weten maar weinig mensen hoe zo'n gevangenis er van binnen uitziet, hoe het leven daar er uitziet. Doordat mijn verhaal ook in beeld wordt gebracht denk ik dat het meer indruk maakt en meer impact zal hebben. Dit (de vreemdelingenbajes) is een van Nederlands best bewaarde geheimen, en dat geheim krijgt hiermee echt een gezicht.

B: Met foto's, zeker wanneer ze confronterend of shockerend zijn, heb je vaak dat mensen zich ervan afkeren; het beeld is te direct voor ze. Naar tekeningen kan je langer kijken, mensen blijven meer openstaan voor hetgeen ze zien. Hopelijk staan ze daardoor ook langer stil bij wat ze zien.

Zijn er belangrijke verhalen die uiteindelijk niet in het boek terecht zijn gekomen? Zo ja, waarom niet?
S: Er zijn meerdere verhalen die niet in het boek terecht zijn gekomen. Onder andere een aantal heftige incidenten in de bajes. We hebben ervoor gekozen deze niet op te nemen, om het boek niet te zwaar te maken.

B., wat vond je een moeilijk stuk om te tekenen/schrijven, en waarom?
B: Teken-technisch gezien vond ik de ziekenhuisscène het moeilijkst om te tekenen. Ik heb deze denk ik drie keer volledig getekend en geschilderd voordat ik er tevreden over was. Het is een scène met weinig tekst en veel informatie en emotie. Uiteindelijk ben ik blij met het resultaat.

En schrijven. Er is een scène waarin Saied met zijn vrouw belt. In eerste instantie was het een korte scène. De lezer kon het gesprek niet zien of horen, maar wist wel dat het zou plaatsvinden. Later heb ik deze scène toch langer gemaakt en moest ik mezelf uitdagen om direct met emoties aan de slag te gaan of een beetje drama te laten zien. De scène is nog steeds subtiel, maar toch iets persoonlijker en emotioneler dan de eerste versie. Blijkbaar vind ik het moeilijk om over heftige emoties te schrijven. Het was een goeie uitdaging, en een mooi leerproces.

Welk publiek denken en hopen jullie te bereiken?
S: Iedereen. Tot nu toe zijn alle mensen die ik ontmoet, op hele verschillende plekken, supergeïnteresseerd als ik vertel over het boek. Natuurlijk hopen we heel veel mensen te bereiken. We gaan het boek op diverse plekken presenteren, bijvoorbeeld in Pakhuis de Zwijger, het Fort van Sjakoo (beide in Amsterdam) en in de Barricade (Utrecht).

B: Ook vanuit de *comics scene* is er veel interesse. We hopen dat vanuit die hoek ook de mogelijkheid ontstaat het boek te vertalen naar bijvoorbeeld Engels en Frans.

Bedankt voor het gesprek, ik hoop dat het boek en Saieds verhaal veel aandacht krijgen.

door Maartje

Meer info
bcarrot.nl/portfolio/days-of-onion

Bij het overlijden van Dhjana

Dat was een heel bijzondere bijeenkomst, op 11 januari in een kerkgebouw in Ede. Het was al te merken op weg erheen. In de trein trof ik bekenden uit de anarchistische actiewereld, in de bus in Ede waren het al hele groepjes, en bij het kerkgebouw zelf herkende ik van afstand ook weer medestanders. Het enige wat ontbrak was eigenlijk een politiebusje met videocamera, om de hele samenscholing in de gaten te houden. Je weet maar nooit wat ze van plan zijn, nietwaar?

Wat we van plan waren was afscheid nemen van onze vriendin en kameraad Dhjana. Zij was op zondag 5 januari overleden. Dat afscheid namen we tijdens een bijeenkomst in dat kerkgebouw, een Viering van het Leven, zoals in de uitnodiging stond. We waren met velen, ik denk zeker iets van honderd tot honderdvijftig mensen. Voor een flink deel mensen uit de actiewereld waar Dhjana zo'n inspirerend deel van was. Pas op en rond die bijeenkomst werd me duidelijk hoe groot haar rol daarbinnen geweest moet zijn geweest, zoveel mensen uit actieland zag ik er. Maar er waren ook mensen van de bikersclub waarin ze zat, van de breivereniging, van de kerkelijke gemeenschap waar ze als atheïstisch boeddhist een plek voor spirituele bezinning had gevonden, en natuurlijk familieleden.

De hele opzet van de bijeenkomst was met een eenenveertig pagina's tellend draaiboek, opgesteld door Dhjana, voorbereid. We kregen door Dhjana uitgezochte muziek, live zowel als opgenomen. We kregen inspirerende teksten. Familieleden en vrienden spraken over verdriet en indringende herinneringen. Tegen het einde bood Dhjana ons postuum de gelegenheid om, geheel in haar geest, aankondigingen te doen van demonstraties en andere radicale activiteiten.

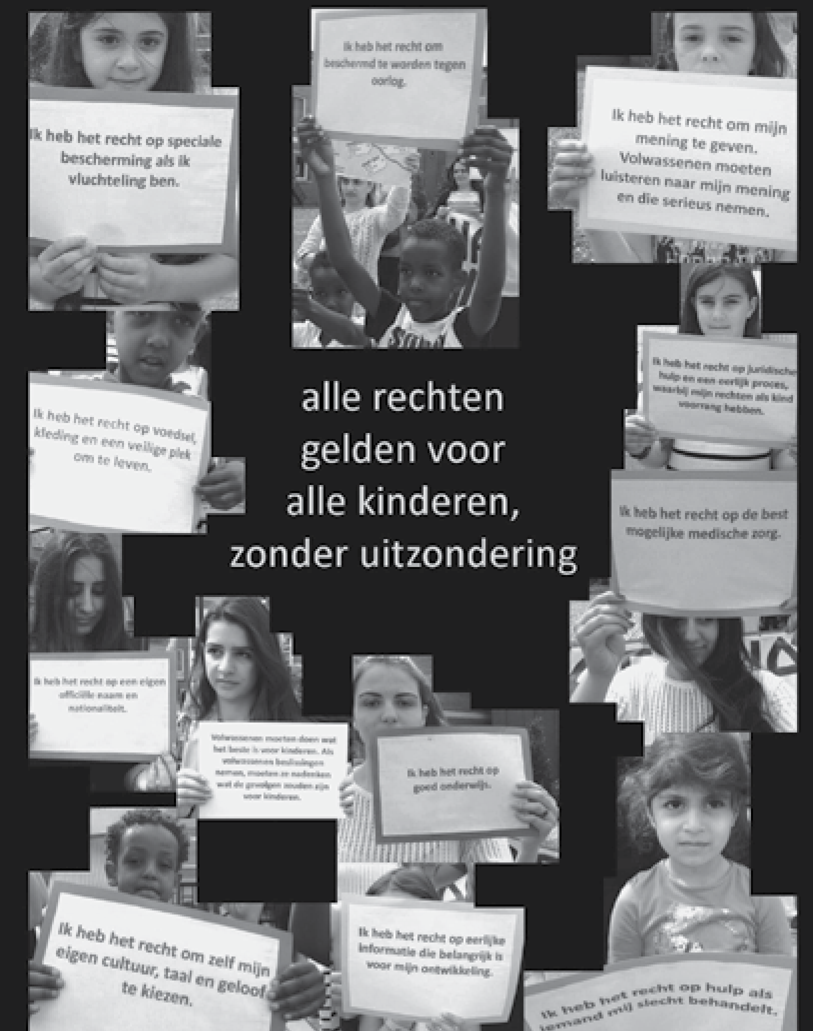
Hoe belangrijk Dhjana was voor velen van ons, mag blijken uit de toespraak die een goede vriend van haar op de bijeenkomst hield, en die we op verzoek graag hiernaast afdrukken. Ik voeg daar zelf een enkel woord aan toe.

Dhjana leerde ik kennen ergens in 2012, in de nadagen van Occupy, toen ze bezig was een actie tegen het vrijheidsbedreigende internetverdrag, ACTA, op touw te zetten. Ik zag haar dat jaar ook een toespraak houden op 1 mei tijdens de Rondje Binnenhof-actie, een optocht rond het Binnenhof, met toespraken op het Plein. Met de felle, heldere stijl die haar kenmerkte, riep ze op tot onburgerlijke ongehoorzaamheid tegen het om zich heen grijpende bezuinigingsbeleid. Enkele maanden later voerde ze actie tegen de op handen zijnde verkiezingen – door het demonstratief verbranden van stempassen.

De jaren erop zette zich in voor de vrijheid van vluchtelingen en migranten. Eerst vooral via de actiegroep Deportatieverzet, die mensen in vreemdelingendetentie steunde – mensen die opgesloten zaten, veelal om gedeporteerd te worden, mensen die soms in hongerstaking gingen. Een keer lanceerden zij en andere kameraden zelf een hongerstaking uit solidariteit. Later verlegde Dhjana haar activiteiten naar vluchtelingengezinnen met kinderen, opgesloten in zogeheten gezinslocaties. Uit die inzet kwam de actiegroep Geen Kind aan de Kant voort, waar ze aanvankelijk de kar vrijwel alleen van trok. Via een demonstratietour die ook Gilze-Rijen – waar zich zo'n gezinslocatie bevindt – aandeed, raakte ik hierbij betrokken.

Ik herinner me een informatiebijeenkomst die ik had helpen opzetten en waar zij sprak. Het was een warme middag in mei 2016, maar tijdens de uiteenzetting voelde je de temperatuur met meerdere graden dalen wegens de ijskoude feiten die Dhjana voorschotelde, de schets die ze maakte van hoe vluchtelingenkinderen door de Nederlandse staat worden behandeld, met verwaarlozing en boetes, en maar al te vaak met gewelddadige deportatie als sluitstuk. Geen woord vals sentiment, maar des te indrukwekkender.

In 2016 droeg Dhjana Geen Kind aan de Kant over aan een nieuwe groep over, maar ze bleef betrokken. Op een demonstratie van geen Kind aan de Kant in Katwijk hield ze bijvoorbeeld een toespraak waar ze, zeer karakteristiek, de vluchtelingenkinderen zelf opriep zich tegen het onrecht dat hen werd aangedaan, te verzetten. Sowieso stonden op dit type demonstraties de kinderen steeds centraal bij haar. Die liepen letterlijk voorop. Ze voerde actie voor de kinderen, maar bovenal met de kinderen samen. Ook dat was Dhjana.

In haar laatste jaren stak ze vooral energie in een ander project: Support & Recovery voor activisten. Dat wortelde in het idee dat actievoeren persoonlijk nogal wat van mensen eist, dat actievoerders in de strijd trauma's en frustraties en andere mentale schade kunnen oplopen, en dat actievoerders dus ergens terecht moeten kunnen waarin ze ondersteund en geholpen worden om die schade te helen of ten minste zo goed mogelijk te verwerken. Groot was haar trots en voldoening toen ze merkte dat dit project niet alleen aansloeg, maar dat anderen dan zijzelf deze activiteit op begonnen te pikken en uit begonnen te voeren. Volgens mij is het ingang doen vinden van Support & Recovery een van de belangrijkste bijdragen die de actievoerder en het mens Dhjana ons heeft nagelaten.

Wat ze ook deed in de strijd, ze deed het van binnenuit, met een krachtige spiritualiteit die voor haar verbonden was aan het boeddhisme – of bouddhisme, zoals ze consequent schreef. Eigen verantwoordelijkheid nemen, van binnenuit. Dat was tegelijk haar anarchistische inspiratie. Het gaf haar kracht, vastbeslotenheid maar tevens warmte.

Terwijl Support & Recovery steeds beter ging lopen, werd ze ziek. Eerst longkanker, met in het voorjaar van 2019 een operatie. Nadat ze weer op de been was – ik zag een zeer opgewekte Dhjana opduiken op de grote Klimaatmars in Den Haag op 27 september – kwam de kanker terug, op plaatsen waar het niet meer te stuiten bleek. Op de dag dat ze zou verhuizen van haar woning naar een hospice werd ze niet meer wakker. Op het passende tijdstip van 13.12 uur overleed ze. Dat deed ze vast expres, zoals in de toespraak hiernaast ook al werd opgemerkt.

Een kleine herinnering tot slot. In juni 2016, in Breda tijdens een actie tegen Pegida, zag ik een keurige mevrouw met keurige lange haren, ik meen met een doek om haar hoofd. We waren net door agenten een eind van de plek waar we protesteerden, teruggedreven. De vrouw begroette me ironisch-opgewekt. Ik herkende haar aanvankelijk niet, tot het kwartje langzaam viel. 'Sukkel!' voegde ze me opgewekt toe. Het was natuurlijk Dhjana, geheel in stijl protesterend tegen de fascisten. Zo zal ik haar onthouden: opgewekt en dwars, ontzag voor niets en niemand. Een waarlijk vrije vrouw.

door Peter Storm

Toespraak voor Dhjana

Lieve Dhjana

Ik ga voor jou 1312 woorden uitspreken.

Je bent er niet meer. Tenminste, niet in de vorm hoe we je hebben gekend.

Ik heb geen afscheid van je genomen. Ik wilde dat niet. Ik stelde het steeds uit. Ik wilde niet accepteren dat je dood ging. Ongeveer zes weken heb ik gehad om je een laatste bericht te sturen, een afscheid mee te geven. Ik heb het niet gedaan. Ik bleef hopen op een laatste moment samen, waar we herinneringen aan vroeger zouden ophalen. Waar we zouden reflecteren op dingen die zijn gebeurd, dingen die we hebben meegemaakt. Je had altijd zo'n scherpe blik op dingen. Ik kon altijd zo veel leren van je ideeën, van je perspectieven, van hoe je de wereld benaderde. Ik hoopte, koppig genoeg, dat we nog één zo'n moment konden meemaken samen. Dan zou ik klaar zijn om afscheid van je te nemen. Eerder niet.

Maar zo liep het niet. Zoals je hele leven bomvol zat met mensen, met liefde, projecten, ervaringen, herinneringen, met vreugde en pijn, zo zaten ook je laatste weken helemaal vol. Je hebt zo veel liefde aan deze wereld gegeven, dat, wanneer bekend werd dat je ziekte niet meer te genezen was, je hele agenda vol stroomde met mensen die je een laatste keer wilden zien. Op een avond belde je me in paniek op. 'Ik kan het niet meer', zei je. 'Ik heb zo veel te doen, er zijn zoveel mensen die me willen zien. Het is te veel. Ik wil gewoon alleen zijn. Haken, schilderen, mediteren, breien, schrijven.' Gelukkig lukte het je daarna om het gevoel van verplichting los te laten en te genieten van je laatste weken zoals jij dat wilde. Te genieten van de bruiloften van je kinderen, van het midwinterfeest. Schrijven voor je blog, de banners maken die hier nu hangen.

De laatste keer dat ik je sprak was een dag voordat je overleed. Je had een luchtweginfectie gekregen. Je zou naar een hospice gaan. Je belde, ondanks dat je nauwelijks kon praten, om nog een laatste dingetje te regelen met de financiën. Aan het eind van het gesprek zei je: 'ik vertrouw de dokter niet. Hij zegt dat het nog wel even kan duren, maar ik heb het gevoel dat het wel eens snel kon gaan.' De volgende morgen werd je niet meer wakker.

Je wist het altijd beter dan de experts. En oprecht. Je wist het ook altijd beter. Je had ook vaak gelijk. Je liet je niks wijs maken door mensen met autoriteit of gezag. Zelf aanvoelen, zelf onderzoeken, zelf analyseren, zelf oordelen. Dat vond je belangrijk. Jij wist wanneer je zou gaan, de dokter niet.

Je bent vredig heengegaan. Je hebt helemaal precies op je eigen tijd deze wereld verlaten. Om 13:12. Dat moet je expres hebben gedaan, daar ben ik van overtuigd. Je wilde nog een laatste middelvinger meegeven aan de staat. Precies zoals we je kennen. Tot het laatste moment bepaalde jij wat er gebeurde. Ook nu nog, tijdens deze Viering van het Leven, volgen we jouw draaiboek. In feite is dit het laatste evenement dat je hebt georganiseerd.

En je hebt heel veel georganiseerd. Het is passend om in deze toespraak die dingen te noemen, maar de lijst is lang en ik moet me vanwege de tijd een beetje beperken.

We hebben elkaar ontmoet op het tentenkampje van Occupy Ede, bij het treinstation. Samen waren wij de drijvende kracht achter het tentenkamp. Met het collectief hebben we pandjes gekraakt, we hebben lezingen georganiseerd. We hebben het Autonoom Collectief Ede opgestart. Met z'n tweeën zijn we actief geworden bij het No Border Network, een netwerk van activisten en groepen die strijden voor de vrijheid van beweging van iedereen, met of zonder papieren. Want: niemand is vrij totdat we allemaal vrij zijn. Een overtuiging die je met elke vezel van je lijf voelde.

Je hebt Werkgroep Deportatieverzet opgericht, met als doel om zoveel mogelijk deportaties te stoppen. Je hebt verhoortrainingen en andere workshops gegeven. Toen het tentenkamp van ongedocumenteerden op de Koekamp in Den Haag werd ontruimd, zat jij met andere activisten in een lock-on om het kamp te verdedigen. Je richtte Geen Kind Aan De Kant op, om te strijden voor en met kindvluchtelingen. Je bent je gaan richten op mentale gezondheid van activisten. Want activisme kan slopend zijn. Je gaf workshops in support en recovery, over het omgaan met heftige gebeurtenissen die je als activist kunnen overkomen. In de afgelopen jaren heb je je bezig gehouden met het opzetten van Support & Recovery teams in Nederland. Je hebt talloze trainingen en workshops gegeven aan honderden mensen.

Ook hield je je bezig met antiracisme voor witte mensen, wat ook binnen de beweging nog steeds controversieel is. Maar daar heb je je nog nooit door laten tegenhouden. Daar heb ik diep respect voor en daar haal ik veel inspiratie uit.

Jouw hele hart zat in je activisme. En je activisme zat in je hart. Nooit zou jij je gevoel van je politiek scheiden. Nooit zou jij je principes verraden van liefde, rechtvaardigheid, radicale gelijkheid, en waardigheid. Je stelde je huis open voor ongedocumenteerden. Soms één, soms twee personen. Soms een heel gezin. Je leefde van een uitkering, maar wat je had, dat gaf je met een vanzelfsprekende gulheid.

Wat er overblijft is een besef dat je een van de bijzonderste mensen bent die ik ken. En zonder twijfel een van de belangrijkste mensen in mijn leven. Altijd heb je je principieel maar niet dogmatisch, en altijd liefdevol maar wel kritisch en radicaal in deze wereld opgesteld. Voor mij ben jij strijdbaarheid. Voor mij ben jij principes. Jij bent autonomie. Delen met anderen. Dichtbij je eigen identiteit blijven. Ruimte laten voor het anders zijn van anderen. Een diepe, diepe haat voor de staat, een hartgrondige afkeer van onrechtvaardigheid. Dat is helemaal Dhjana. Dat is wie je bent. Dat is wie je was.

Je bent er niet meer. Tenminste, niet in de vorm hoe ik je heb gekend.

Als er nog een ding is waar ik veel bewondering voor heb en waar ik ontzettend veel van leer, is het je spiritualiteit. Het heeft je een oerkrachtige, diepe rust gegeven. Van waaruit je je leven leidde, van waaruit je je door moeilijke, zware situaties hebt geworsteld. Van waaruit je met je hele hart kleine dingen kon waarderen, zoals vogels die fluiten of insecten die over een blaadje lopen. Een diepe rust, van waaruit je ook kon doodgaan. Je bent nooit bang geweest om te sterven. Je gelooft niet in de dood zoals westers-christelijke cultuur denkt over de dood. En dat heeft ook mij de nodige kracht gegeven om me voor te bereiden op je overlijden, en ook nu om je overgang naar andere vormen van leven te kunnen verwerken. Eén van de laatste keren dat ik je sprak, vroeg je me hoe ik over de dood dacht. Ik wist het niet zo goed. Je legde uit hoe jij erover dacht. En ook daar heb ik weer veel van geleerd, zoals je me nooit zonder een stukje wijsheid rijker naar huis hebt laten gaan.

Je legde uit dat op het moment dat je sterft, dat de Dhjana zoals wij die kennen – dat lichaam, die geest – ophoudt met bestaan. Maar jij verdwijnt daarmee niet. Je volledige zijn gaat op in de duizenden andere dingen, mensen, wezens, stoffen, die er in deze wereld zijn. Je neemt andere vormen aan. De Dhjana die we kennen en waar we zoveel van houden, is er niet meer, maar je blijft altijd een onderdeel van ons. Je blijft altijd bij ons. Je blijft voor altijd in mijn hart. Je blijft altijd een inspiratie. Je blijft altijd een bron van wijsheid. Je blijft altijd Dhjana.

Lieve Dhjana, dank je wel voor wat je deze wereld hebt gegeven. Dank je wel voor wat je mij hebt gegeven. Ik ga je heel erg missen.

door JW

Aan iedereen,

Er is iets aan de hand met ons land. Hoe komt het toch dat we als land zo welvarend zijn, maar dat sommige politici zich zo armzalig gedragen? Politici die in toenemende mate de stemming in ons land aan het bepalen zijn. Die bereid zijn om alles waar we als burgers zo hard voor hebben gewerkt omver te gooien. Dat laten we toch niet gebeuren?

Verreweg de meesten van ons zijn van goede wil. De stille meerderheid. We hebben het beste met elkaar voor. We werken hard, helpen elkaar (ook al wordt ons dat onmogelijk gemaakt door regels en politici) en we vinden elkaar best tof. Maar we maken ons wel grote zorgen over hoe politici met ons omgaan. Soms lijkt het wel alsof geen enkele politicus meer normaal doet.

U herkent het vast wel. Politici die zich steeds asocialer lijken te gedragen, in deTweede Kamer, als minister-president, in de raadszalen of bierzaaltjes. Die van mening zijn dat ze altijd maar boven de wet staan. Die vervuilende bedrijven de hand boven het hoofd houden. Die onze sociale voorzieningen en alles wat ons dierbaar is afbreken. Die werklozen treiteren en bedreigen. Die de politie mensen ongestraft laat mishandelen en zelfs vermoorden. Niet normaal.

We voelen een groeiend ongemak wanneer politici hun verantwoordelijkheid en onze vrijheid misbruiken om hier de boel te verstieren en er zelf beter van te worden, terwijl ze juist verkozen zijn om op te komen voor die vrijheid. Politici die overal schijt aan hebben, afgeven op onze gewoontes en onze waarden afwijzen. Die frauderen, steekpenningen aannemen, deals verzwijgen, mega-declaraties indienen en dit land maar blijven vergiftigen met hun racisme. Ik begrijp heel goed dat mensen denken: als je denkt dat dit besturen is, dan heb ik liever dat je weggaat. Dat gevoel heb ik namelijk ook. Doe normaal of ga weg.

Dit gedrag mogen we nooit normaal vinden in ons land. De oplossing is niet om dan maar de schuld te geven aan mensen die op de vlucht zijn geslagen voor onze bommen en roofmultinationals of om de politie nog harder op te laten treden tegen alles wat kritiek uitoefent op de politiek. Zo bouwen we toch geen samenleving met elkaar? De oplossing is vooral een mentaliteits- en integriteitskwestie. We zullen glashelder moeten blijven maken wat normaal is en wat niet normaal is in een samenleving. We zullen onze waarden actief moeten verdedigen.

Wij vinden het namelijk normaal dat politici niet denken dat ze boven de wet staan en dat iedereen gelijk behandeld wordt. Dus geen doofpotcultuur, bonnetjes kwijtraken en elkaar de hand boven het hoofd houden. Het is normaal dat je van de demonstratievrijheid en onze privacy afblijft. Dat je het principe van goed onderwijs en betaalbare zorg respecteert. Dat je geen kinderen die hier geworteld zijn uitzet naar landen die in oorlog zijn. Dat je méér belasting betaalt als je een torenhoog inkomen hebt en niet minder omdat je sjoemelt met je neveninkomsten en belastingopgaven.

Elkaar kan helpen als het even moeilijk gaat zonder dat je dat door absurde wetten onmogelijk gemaakt wordt. Dat je gewoon bij elkaar kan blijven wonen, zonder dat je afgestraft wordt door een kostendelersnorm. Dat een gewoon inkomen je niet onmogelijk gemaakt wordt door dwangarbeid, participatiewetten, flexcontracten, het wegvallen van arbeidszekerheid. Dat dat inkomen waar je zo hard voor gewerkt hebt, niet in z'n totaliteit opgaat aan vaste lasten omdat alles zo nodig geprivatiseerd moest worden. Het is normaal dat je je inzet en je niet onder je eigen fouten uit probeert te lullen. Dat je als politicus fatsoenlijk luistert naar mensen die het niet met je eens zijn. In plaats van schijt te hebben aan iedereen, zolang je zelf maar je eigen bonussen binnen kan halen.

De komende tijd is bepalend voor onze koers als mensen. Er ligt slechts één vraag voor: wat voor mensen willen we zijn?
Laten we ervoor strijden dat we ons thuis kunnen blijven voelen met elkaar. Laten we duidelijk blijven maken wat hier normaal is en wat niet. Ik weet zeker dat we dit met z'n allen voor elkaar gaan krijgen. Dat we alles wat we na decennialange strijd voor een sociaal stelsel samen overeind houden. Jij en ik, wij allemaal, zonder corrupte politici. Laten we samenwerken om deze wereld nóg beter te maken. Want echt, we hebben een prachtige wereld. Ik zou nergens anders willen leven. Jij wel?

Dhjana

rubriek
Antifa

Extreemrechtse liefdadigheid

Liefdadigheid en extreemrechts gaan in Vlaanderen al jaren hand in hand. Onder de vlag 'Z11 Z11 Z11' ('zelf zelf zelf') deelt Voorpost kerstpakketten uit aan het eigen volk in nood. Dit jaar maar liefst driehonderd stuks. Ook Nederland kent sinds september 2019 een dergelijke solidariteitsstichting. Opgericht vanuit Voorpost Nederland ontwikkelt 'Een hart voor eigen volk' (EHVEV) allerlei wilde plannen om de minderbedeelden een hart onder de riem te steken.

> Ook hier geldt dat de hulp slechts geboden wordt aan degenen met het extreemrechtse gedachtegoed

'Wij met Voorpost vergeten onze eigen mensen niet!' valt er op de facebookpagina van EHVEV te lezen. Ook uit de statuten blijken grote pretenties van de organisatie, want men wil de 'in Nederland woonachtige minder financieel bedeelden' ondersteunen. Via het uitdelen van voedselpakketten rond de feestdagen tracht de organisatie het gestelde doel te bereiken. Het leest alsof iedereen aanspraak kan maken op de gulle gevers van Voorpost. Nobel, maar de realiteit blijkt toch iets anders in elkaar te zitten. In eerste instantie voorziet Voorpost de eigen armlastige activisten of voormalige actievoerders van de Nederlandse beweging van kerstpakketten. Mocht er nog iets overblijven, dan gaan deze pakketten naar de 'Nederlanders in materiële nood in de volksbuurten van onze steden'. Voorpost zegt op te komen voor het arme deel van de Nederlandse bevolking, maar blijkbaar maakt de organisatie onderscheid tussen de inwoners van het land: extreemrechtse actievoerders krijgen immers voorrang.

Plannen

Overigens is de Vlaamse variant 'Z11 Z11 Z11' een toespeling op de naam van 11.11.11 van de Vlaamse koepelorganisatie voor ontwikkelingssamenwerking. Dat er veel geld bij de organisatie binnen komt blijkt wel uit de waarde van het pakket, zo'n zestig euro per stuk en dat keer driehonderd. Dan praat je al snel over een bedrag van 18.000 euro. Ook het Nederlandse EHVEV mag niet klagen, want volgens de organisatie is er veel geld binnen gekomen. Met het geld bekostigt de organisatie onder andere de voedselpakketten. Daarnaast heeft de stichting ook geld nodig voor het opzetten van een eigen SOS-hulpdienst voor hen die getroffen zijn door een ramp. Arme inwoners van Nederland pas op, want ook hier geldt dat de hulp slechts geboden wordt aan degenen met het extreemrechtse gedachtegoed. 'Wanneer nationalisten te kampen hebben met bijvoorbeeld overstromingen of brand, dan zendt Voorpost een hulpploeg met het nodige materiaal om dadelijk de eerste nood te helpen lenigen', aldus een verklaring op de facebookpagina van de organisatie.

Verdeeldheid

Voorpost lijkt met de slogan 'Een hart voor eigen volk' een soort van charmeoffensief te zijn gestart. Met een redelijk vriendelijk klinkende naam en een groot rood hart wil men zich van zijn goede kant laten zien. Maar achter deze façade gaat de bittere realiteit van Voorpost schuil, want met eenzelfde gemak koppelt EHVEV ongewenste immigratie aan armoede in Nederland. Op de website spreekt de organisatie haast een apocalyptische visie uit over de vermeende samenhang tussen deze twee. 'Er wordt voor de huidige asielcrisis ontzettend veel geld vrijgemaakt en dit terwijl de massaimmigratie ons sociaal systeem helemaal onderuit haalt. Als er nu één sociale reden is om de grenzen te sluiten, dan toch wel deze: De armoede in Nederland stijgt zo alarmerend dat alles op alles moet gezet worden om dit te bestrijden! Ons volk heeft een sociaal opvangnet keihard nodig', valt er op de website van EHVEV te lezen. In plaats van solidariteit met hen die het moeilijk hebben lijkt de teneur eerder verdeel en heers.

Structuur

Het is niet de eerste keer dat Voorpost leurt met de naam 'Een hart voor eigen volk'. Op 23 december 2017 duikt de slogan voor het eerst op tijdens een Voorpostactie in Almelo. Daar staan extreemrechtse activisten met een tentje en een spandoek waarop de leus prijkt en ondertussen delen ze snert en andijviestamppot uit aan dak- en thuislozen. 'In Nederland leven tweeënhalf miljoen mensen in armoede en er zijn maar liefst 60.000 mensen dakloos. Dit is onbegrijpelijk in een land waar iedereen wordt toegelaten en waar alles voor wordt geregeld. Het eigen volk staat letterlijk in de kou', aldus het persbericht van Voorpost. Volgens de organisatie is het niet de eerste actie voor het eigen volk en zeker niet de laatste. In december 2018 pakken enkele activisten van Voorpost kerstpakketten in. In het YouTube filmpje dat van de inpakactie is gemaakt prijkt wederom een spandoek met de tekst 'Een hart voor eigen volk'. Een klein jaar later, op 13 september 2019, richt de Nederlandse actieleider van Voorpost, Florens van der Kooi, een stichting op met de naam Stichting Een hart voor eigen volk. Twee andere Voorpostactivisten zitten samen met hem in het bestuur. Ondanks dat het om een zelfstandige stichting gaat, valt de EHVEH volledig onder de structuur van Voorpost.

> Autochtone Nederlanders die in armoede leven worden opgezet tegen hen die gevlucht zijn

Kou

EHVEV is opgericht om de eigen bevolking een hart onder de riem te steken. En met eigen bevolking bedoelt de organisatie dan ook letterlijk het eigen volk. In het kort komt het erop neer dat het een liefdadigheidsorganisatie is van rechtsextremisten voor rechtsextremisten. Daarnaast probeert EHVEH de solidariteit met hen die het moeilijk hebben te breken door het toepassen van een verdeel-en-heers-tactiek. Autochtone Nederlanders die in armoede leven worden opgezet tegen hen die gevlucht zijn. Voorpost maakt duidelijk onderscheid tussen de allochtone en autochtone bevolking en tussen autochtonen en extreemrechtse autochtonen. Eén ding is wel duidelijk geworden, namelijk dat Voorpost grote pretenties heeft. Maar uiteindelijk blijkt alleen het leven van een rechtsextremist er iets draaglijker door te worden. Het financieel minder bedeelde volk waar EHVEH in haar statuten op zinspeelt blijft gewoon in de kou staan.

door John Postma

rubriek
Digitale veiligheid

Besturingssystemen, wat doen ze en welke heb je?

Het principe van een besturingssysteem (Operating System of OS), zit al besloten in de naam. Het OS bestuurt de complexe processen, die computers hun berekeningen laten doen. Feitelijk is een computer niets meer dan een heel krachtige rekenmachine (het woord computer stamt af van computing, wat het berekenen van complexe sommen uitvoeren betekent).[1] In dit artikel zal ik dieper ingaan op een van de bekendste gratis besturingssytemen, namelijk Linux. Andere OS zal ik slechts benoemen. Verder wil ik ook melden dat al mijn ervaringen met het werken met Windows dateren van voor 2001. Sindsdien gebruik ik Linux en lees ik over andere OS vooral veel verhalen omtrent virussen, gijzelsoftware en privacyschandalen.

> Steeds meer distro's bieden een eenvoudige interface voor het dagelijkse gebruik

Tegenwoordig gebruiken veruit de meeste computers het OS Windows van softwarebedrijf Microsoft. Jarenlang zijn vrijwel alle consumentencomputers standaard voorzien geweest van een Windows OS. Tegenwoordig zijn er steeds meer mensen die kiezen voor een alternatief OS. Aangezien Apple alleen op de eigen computers wordt geleverd, kiezen steeds meer mensen voor het in 1991/92 geschreven Linux.

Hoewel Linux gebaseerd is op Unix, was Unix *closed source* evenals Apple en Windows. Linux daarentegen valt onder de GNU GPL (GNU's Not Unix GNU Public License). Het is dus software waar de broncode van te bekijken en/of te veranderen is, *open source* dus.

Omdat closed source systemen alleen onderhouden mogen worden door mensen die zijn aangewezen door de licentiehouder (vaak loonslaven van het betreffende softwarebedrijf), werken er relatief weinig programmeurs aan het verbeteren van een bestaand systeem. Hackers proberen echter continu de zwaktes in een systeem te achterhalen. Sommige hackers hebben altruïstische motieven, de zogenaamde 'ethical hackers'. Anderen hebben politieke motieven: 'hacktivists'. Dan is er nog een grote groep met criminele motieven, de 'hackers'. De eerste groep probeert zwakheden op te sporen om deze aan de softwareontwikkelaar te kunnen melden. De twee andere groepen proberen juist, ieder om zijn eigen reden, gevonden zwaktes stil te houden. Omdat vooral 'hackers' zeer veel schade kunnen aanrichten, werken software-engineers van grote softwareontwikkelaars zich uit de naad om systemen veilig te houden.

Open source versus closed source

Omdat iedereen de broncode van open source systemen kan bekijken, auditen en eventueel aanpassen, testen grote groepen (hobby) engineers de software. Vaak zijn zij programmeurs, die elkaar kennen, en al jarenlang samenwerken en elkaars codes nakijken. Zo'n collectief aan programmeurs bouwt vaak om de Linuxkern (kernel) een heel systeem. Dit systeem heet een distributie (distro). Voorbeelden van bekende distro's zijn: Slackware, Debian, Fedora, Ubuntu, Arch Linux, Damn Small Linux (DSL) en Mint. Omdat in de begindagen van Linux alleen nog Slackware bestond en de ontwikkelaar, Linus Torvalds, zelf programmeur aan de UvA was, zag hij geen noodzaak om het systeem toegankelijk te maken.[2]

Bijna dertig jaar later zijn de tijden wel veranderd. Steeds meer distro's bieden een eenvoudige interface voor het dagelijkse gebruik. Ook zijn er hulpprogramma's waarmee je grafisch een programma kan zoeken en die alle benodigde bestanden kunnen installeren. Hiermee zijn de distro's veel gebruiksvriendelijker geworden. Mensen die nieuw zijn met Linux, of er niet zo heel erg in geïnteresseerd zijn, kunnen met de distro's van Ubuntu en Mint goed uit de voeten. Ze bieden het gebruikersgemak van Windows met de veiligheid van Linux.

Naast het verschil tussen open source en closed source speelt ook mee dat zowel Apple als Microsoft op grote schaal gebruikersdata verzamelen en daar vervolgens mee mogen doen wat ze willen. Ze hebben gezien dat het businessmodel van Facebook en Google – het doorverkopen van persoonlijke data – de bedrijven bepaald geen windeieren heeft gelegd. Hoewel deze strategie bij zowel Microsoft als Apple een veel minder grote rol speelt, heeft Amnesty International al gewezen op het gevaar van het data verzamelen door de grote techbedrijven als Facebook en Google.[3]

In een komend artikel zal ik dieper ingaan op de privacy-issues rond bepaalde softwarebedrijven, de zogeheten *big tech*. Ook zal ik dan dieper ingaan op de verschillende 'veilige' sociale media.

Mensen die Windows echt niet kunnen missen, niet getreurd. Er zijn mogelijkheden om Windows veel veiliger te maken, alleen moet je dan wel op internet een *how to* gaan zoeken. Daarnaast kan het zijn dat Windows iets minder makkelijk in het gebruik wordt.

Een geheel ander verhaal geldt voor mensen met een Sony Vaio laptop. In zijn onmetelijke wijsheid voerde (weet niet of dit nog zo is, een aantal jaar geleden wel in ieder geval) Sony al zijn laptops van het type Vaio uit met een *root kit*, die de *boot sector* op slot gooide en daarmee voorkwam dat je een ander besturingssysteem kon installeren. Met behulp van Darik's Boot and Nuke (DBAN) dat draait vanaf cd, herschrijf je echter gemakkelijk elke sector van een hard drive, inclusief een eventuele root kit. Dit programma is verder erg handig wanneer je je oude computer wegdoet om alle informatie van de hard drive(s) definitief te wissen.

Omdat Android gebaseerd is op Linux, zijn er mogelijkheden om het systeem te beschermen tegen haar boosaardige ontwikkelaar Google. Daarnaast is iedere Androidversie via verschillende instellingen bijna geheel los te koppelen van Google, alleen is dat een moeizaam proces. Onder Android blijft alleen de Google Play Store wel nodig, omdat Google voortaan de systeemupdates via dat platform zal gaan aanbieden. Hoewel veel open source software en systemen veiliger zijn, behoeven ze meer aandacht, zijn ze volgens sommige minder gebruiksvriendelijk, maar je hebt wel complete controle over je systeem.

In principe bevat de Linuxkernel geen grafische omgeving, maar is deze geheel *text based*. Omdat veel nieuwe gebruikers of hobbyisten liever niet standaard een 'commandline' almanak naast zich willen hebben liggen, zijn er ook grafische interfaces beschikbaar. Omdat Linuxsystemen compleet aanpasbaar zijn, kan je zelf een grafische interface kiezen. Zo kun je een Windowsachtige interface kiezen (KDE) een complete tegenhanger (GNOME), een bijzonder lichte, afgeleid van KDE (XFCE) of een even lichte afgeleide van GNOME (LXDE). Er zijn nog andere 'smaakjes'. Meestal zijn dat dan weer afgeleide van GNOME, toegespitst op een bepaalde functionaliteit, zoals een mediaserver.

Zijn er nog meer alternatieven?

OS waar ik het niet over heb gehad, maar die wel open source zijn, zijn het op Unix gebaseerde FreeBSD en het op (Free)BSD gebaseerde Darwin. Darwin vormt de basis voor Apple OS X. Hoewel BSD ook op een gewone computer gedraaid kan worden, zijn de meeste versies voor serverinstallaties. Voor meer informatie over BSD en Darwin, kijk op de site van BSD.

Waarom is Linux nog veiliger dan Windows

Naast het open source karakter heeft Linux nog meer eigenschappen die het systeem veiliger maken. Zo staat de Linuxkernel los van de gebruiker. Iedere gebruiker werkt vanuit een aparte partitie, genaamd */usr.* Daarin worden alle gebruikers specifieke programma's geïnstalleerd. Het idee hierachter is, dat de kernel 'schoon' blijft' van eventueel vervuilde software. Om daadwerkelijk veranderingen aan het systeem te doen (voor iedere gebruiker merkbaar), moet de beheerder in een zogeheten terminal inloggen als root/Super User (SU) en vervolgens via de *command line interface* wijzigingen aanbrengen. De meest voorkomende wijzigingen, zoals software installeren, kunnen ook via een grafisch programma, al zal je dan alsnog je SU wachtwoord in moeten voeren, anders kan je nog niets installeren.

Wat veel mensen doen, is een zogeheten SUDO (Super User DO) instellen. Hiermee kan je verschillende gebruikers gedeeltelijke of volwaardige root toegang geven. In dat geval hoeft de gebruiker alleen zijn of haar gebruikerswachtwoord te geven, wanneer het systeem daar om vraagt. Omdat je onder Linux je hele systeem kan installeren zoals jij wilt, is het in geval van nood zelfs mogelijk om alleen de Linuxkernel opnieuw te installeren, zonder dat je al je instellingen of gegevens kwijtraakt. Hierbij is het wel van belang om handmatig je harde schijf in te stellen, of om tijdens het installatieproces ervoor te kiezen dat het systeem automatisch je gehele schijf indeelt, met aparte /home en /var partities. Bij deze zogeheten 'begeleide' indeling, is het echter niet mogelijk om eerdere partities te bewaren. Je hele harde schijf zal worden gewist. Mocht je toch een *custom install* willen, dan raad ik je aan om eerst al je gegevens in een backup te zetten en vervolgens te gaan experimenteren.

> Omdat Android gebaseerd is op Linux, zijn er mogelijkheden om het systeem te beschermen tegen haar boosaardige ontwikkelaar Google

Heb je overigens een Windowsversie op je pc, dan kan je ook een zogeheten dualbootsysteem draaien, bijvoorbeeld Windows om je gameverslaving te stillen en Linux om meer privacy te hebben. Gewoonlijk zal een Linuxdistributie je altijd vragen of Windows moet blijven of dat je het er helemaal af wilt hebben.

Overigens heeft een dualbootsysteem nog steeds dezelfde privacy kwetsbaarhe-

den als puur Windows draaien. Dit komt vooral doordat Microsoft heel veel data van Windowsgebruikers verzamelt. Beter zou het dan zijn om een 'virtuele windows' te draaien. De makkelijkste manier hiervoor is het programma PlayonLinux te installeren, dat in feite een *fork* is van Wine, maar dan stukken gemakkelijker in te stellen.[4]

Dat klinkt allemaal behoorlijk technisch

Misschien klinkt dit allemaal als abracadabra voor veel mensen, maar in werkelijkheid leer je snel genoeg hoe het werkt zodra je veel met een Linuxdistro werkt. Wat ook helpt, is dat er heel erg veel hulppagina's op internet zijn, waar naast uitleg over de opbouw van commando's ook vaak voorbeelden te vinden zijn van het daadwerkelijke gebruik van een specifiek commando. Vooral de laatste jaren is het aantal pagina's explosief gestegen. Overigens hoef je lang niet altijd een distrospecifieke site te bezoeken, omdat in de basis de Linuxkernel vaak hetzelfde is bij verschillende distro's. Een goede vraagbaak vind ik persoonlijk stackexchange.com. Ook op de site van linuxquestions.org, kan je voor veel vragen terecht. Daarnaast heeft iedere Linux distributie zijn eigen wiki en forum. Ook hebben enkele distro's een vooringesteld chat kanaal (vaak te vinden in een al geïnstalleerd chat programma).

> Dit betekent dat alle bestanden die je in de cloud stopt eigendom zijn van de cloudservice-aanbieder

Opslaan in de cloud

Tegenwoordig zie je steeds vaker dat mensen gebruik maken van zogeheten clouds. Een cloud is niets anders dan een aantal petabytes aan opslagruimte (SSD of HDD), gekoppeld aan een server. Letterlijk is het dus *remote storage*. Dit betekent, dat alle bestanden die je in de cloud stopt eigendom zijn van de cloudserviceaanbieder. Deze mag letterlijk alles met jouw gegevens doen, wat die wil. De meeste aanbieders committeren in hun algemene voorwaarden dat de gebruiker de eigenaar blijft, maar dat het bedrijf zichzelf het recht verleent om in alle gevallen de gegevens te delen met de inlichtingendiensten van het land waar de server geregistreerd staat. Nu zijn er aanbieders van cloudopslag, die standaard een end-to-end encryptie toepassen op alle gegevens die een gebruiker uploadt. Maar er zijn er ook als Dropbox, dat geen encryptie aanbiedt. Uiteraard kan je wel je bestanden encrypted in je Dropbox plaatsen.

Ook Google heeft een cloud. Alles in die cloud is volgens Google encrypted. Helaas durf jij Google niet zo op zijn woord te geloven. Uiteraard hoef je geen gebruik te maken van Googles cloud. Wel is het dan verstandig om met enige regelmaat een backup van je telefoon te maken en deze op je computer op te slaan.

Door de enorme populariteit van cloudservices zijn er nu ook open source aanbieders, zoals Nextcloud, die je in staat stellen om encryptie toe te voegen. Uiteraard is Nextcloud gratis, maar je bent wel dan afhankelijk van een andere derde partij.

In het kort

Het gebruik van computers heeft voordelen, omdat het tegenwoordig veel makkelijker is om informatie te delen en te zoeken. Ook kan het internet makkelijk gebruikt worden om onderzoek te doen. Toch is internet niet zaligmakend. Zo zijn er veel issues rond privacy, waarbij soms al de maker van het Operating System je privacy al niet waarborgt. De verdienmodellen van techbedrijven zijn tegenwoordig het massaal doorverkopen van je persoonlijke informatie. Ook is het een publiek geheim dat ook Apple en Microsoft gezellig meedoen aan het verzamelen van data. Microsoft is daar zelfs door de EU voor op de vingers getikt. Het bedrijft heeft in de Europese versies van Windows 10 enkele fundamentele veranderingen aan moeten brengen, die via een update ook beschikbaar werden voor mensen die de eerste, privacyonveilige versie hadden. Ook Apple is de afgelopen jaren niet gevrijwaard gebleven van privacyschandalen en hoge boetes vanuit de EU.

Tot nu toe blijken 'slechts' de open source systemen geen data te verzamelen van hun gebruikers (velen bieden wel deze mogelijkheid, maar verplichten je niet). Voor meer privacy wordt het gebruik van open source software dan ook door veel mensen in de computerbeveiliging aangeraden.

Maar uiteindelijk valt of staat de digitale veiligheid bij het gedrag van de gebruiker: zodra iemand allerlei Facebookspelletjes speelt, geeft die zijn/haar privacy op. Maak je veel gebruik van cloudservices, zoals Dropbox, versleutel de bestanden die je wilt uploaden dan eerst. Beter is het om een service als Nextcloud te gebruiken. Maar het allerbeste voor je eigen veiligheid is om in een externe harde schijf te investeren, die je versleutelt.

door Anticrust

Noten

1 'Computer' op: wikipedia.org.
2 Compusers, 'Linux. Deel 1, Geschiedenis' op: compusers.nl.
3 Amnesty International, 'Surveillance giants. How the business model of Google and Facebook threatens human rights', op: amnesty.org.
4 Zie: playonlinux.com/en en winehq.org.

Dit artikel is ook te vinden op: anticrust.blackblogs.org

kroniek
Migratiestrijd

Diverse datums – 'Niet gay genoeg' ondersteuning LGBT+ vluchtelingen

Het initiatief LGBT Asylum Support biedt al enige jaren ondersteuning aan en voert campagne voor LGBT+ vluchtelingen die geen verblijfsstatus toegekend krijgen. LGTB Asylum Support roept onder meer op mensen te ondersteunen bij de behandeling van hun zaken in rechtbanken:

dinsdag 10 december – voor een Egyptische homoseksuele vluchteling bij de rechtbank Utrecht
woensdag 18 december – voor een Afghaanse homoseksuele vluchteling bij de rechtbank Haarlem
dinsdag 28 januari – voor een Tunesische homoseksuele vluchteling bij de rechtbank Groningen
donderdag 6 februari – voor een Nigeriaanse homoseksuele vluchteling bij de rechtbank Rotterdam

Op dinsdag 26 november wordt de petitie #NietGayGenoeg 2.0 aan de Kamercommissie Justitie en Veiligheid aangeboden, voor een rechtvaardige en eerlijke behandeling van LGBT+ vluchtelingen.

Woensdag 20 november – ontruiming gekraakte supermarkt We Are Here

Na de negatieve uitspraak van de rechter een dag eerder ontruimt de politie de door vluchtelingencollectief We Are Here gekraakte supermarkt aan het Leksmondplein in Amsterdam-Zuidoost. Er worden geen aanhoudingen verricht. Voor een aantal mensen van het collectief worden logeeradressen gevonden, een flink deel staat echter op straat. Zij komen uiteindelijk terecht in een aan alle kanten open parkeergarage in Amsterdam Zuidoost, waar ze onder slechte omstandigheden in tenten verblijven.

Donderdag 5 december – Sea-Watch vaart niet meer onder Nederlandse vlag

Het schip de Sea-Watch 3, dat op de Middellandse Zee reddingsmissies voor vluchtelingen uitvoert, als het tenminste niet door met name de Italiaanse regering aan de kade gehouden wordt, geeft het varen onder Nederlandse vlag op en gaat verder onder Duitse vlag. 'Zowel in migratiebeleidsissues als in de directe interactie met Sea-Watch, heeft de Nederlandse regering consistent agressie tegen mensen op de vlucht getoond, en tegen hen die in solidariteit met hen staan.'

Zondag 15 december – wake Kamp Zeist tegen uitzetting Afghaans gezin

Tientallen inwoners van het Friese Burgum en omgeving komen op initiatief van een plaatselijke kerk met een bus naar detentiecentrum Kamp Zeist bij Soesterberg voor een wake, gezang en wandeling rond de gevangenis ter ondersteuning van een daar opgesloten en met deportatie bedreigd Afghaans gezin. Het gezin werd in de week ervoor naar het detentiecentrum overgebracht vanuit de gezinslocatie in Burgum, waar het vier jaar had gewoond.

Donderdag 19 december – posters tegen illegalenjacht Halsema in Amsterdam

Nadat burgemeester Halsema (GroenLinks) van Amsterdam in de pers liet weten strenger op te gaan treden tegen kraken, waarbij ze specifiek We Are Here op de korrel had, en de vreemdelingenpolitie opriep de vluchtelingen van dit collectief op te pakken, plakt de Deport Halsema League posters met de tekst 'De oorlog tegen illegalen is begonnen – Waar sta jij? – Halsema, better lock your door at night' in de stad.

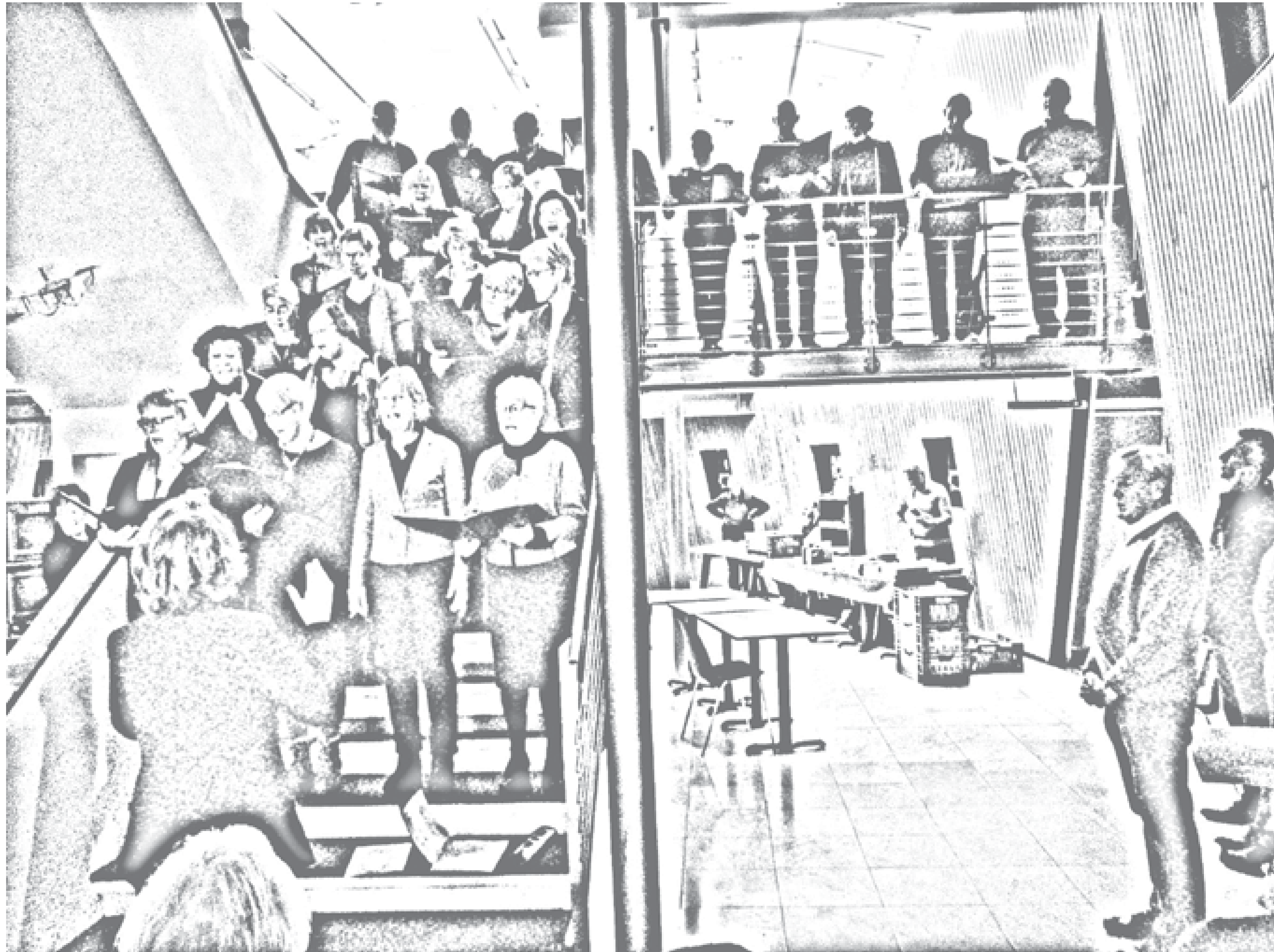
Vrijdag 20 en maandag 23 december – soep uitdelen en verhalen vertellen We Are Here

Vluchtelingen van We Are Here delen op het Damrak in Amsterdam zelfgemaakte soep uit aan het winkelende publiek dat kerstinkopen doet. Zij doen dit om aandacht te vragen voor hun situatie omdat deze steeds nijpender wordt.

Zondag 2 februari – solidariteitsdemonstratie detentiecentrum Rotterdam

Nadat huurders die niet willen vertrekken uit de Rotterdamse Tweebosbuurt bij de rechtbank een overwinning behalen tegen woningcorporatie Vestia en daarmee de gentrificatie een voorlopig halt toeroepen, treedt de politie hard op tegen diverse kraken en kraakpogingen in de vele al leegstaande woningen in de buurt. Na een arrestatie wordt een persoon uit Wit-Rusland in vreemdelingendetentie gezet en bedreigt met deportatie. Bij het detentiecentrum Rotterdam Airport houden enkele tientallen mensen een solidariteitsdemonstratie onder het motto 'Woonrecht voor allen! Geen mens is illegaal!'.

door No Border Netwerk

Een zondag in Heerenveen

De Ferdinand Domela Nieuwenhuisherdenking van 17 november 2019

Op de avond van 18 november 1919 overleed Ferdinand Domela Nieuwenhuis. Zijn nalatenschap werd door bewonderaars in stand gehouden en zijn sterfhuis in Amsterdam zou worden omgezet in een museum. Dat heeft er in 1999 toe geleid dat in het Museum Willem van Haren te Herenveen ruimte werd gemaakt voor een permanent Ferdinand Domela Nieuwenhuis Museum dat nu twee kamers beslaat. In de ene kamer vindt men het politieke en biografische materiaal, de andere geeft in de vorm van een stijlkamer met zijn bibliotheek en bureau zijn permanente werkomgeving weer. Ter nagedachtenis is nu bovendien een tentoonstelling ingericht van portretten, schilderijen, grafisch werk en ander beeldmateriaal dat indertijd is vervaardigd om hem blijvend te herinneren. Deze tentoonstelling werd op zondag 17 november geopend en is nog tot 1 maart te zien.

Het Museum Heerenveen heeft de afgelopen jaren moeten vechten om zijn voorbestaan, omdat in 2017 het gemeentebestuur zijn subsidie dreigde te halveren. Om precies te zijn vonden de bestuurders van het Friese Haagje de geschiedenis van de sociale beweging in het Friese veengebied een zaak van minder cultuurhistorisch belang dan het kasteel Oranjewoud... Dat hebben de hoge heren geweten! Het antwoord kwam in de vorm van een wilde volkspetitie die er niet alleen toe heeft geleid dat sluiting voorkomen werd, maar ook dat over het gehele Friese gebied ruimte kwam voor herdenkingen van het sociale verleden, waarbij niet alleen Domela, maar ook de spontane bewegingen van andere arbeiders centraal kwamen te staan. Met man en macht werden pogingen ondernomen om het beeld van Domela als 'ús ferlosser' nieuw leven in te blazen, waarbij nakomelingen als Yme Kuiper en Homme Wedman met lezingen en videoverhalen een belangrijke bijdrage leverden. Men kon ze dit jaar overal in Friesland tegenkomen en ook bij de opening van de tentoonstelling voerden zij het woord.

> Met man en macht werden pogingen ondernomen om het beeld van Domela als 'ús ferlosser' nieuw leven in te blazen

Het is na een heel Domela-jaar intussen duidelijk geworden dat de spontane beweging waaraan zijn nagedachtenis onverbrekelijk verbonden is, niet meer uit de cultuurgeschiedenis van het Heerenveense is weg te denken. Zelf blijf ik nog altijd de nadruk leggen op de betekenis van Domela als origineel socialist en anarchist, met Kropotkin de eerste anti-imperialist en zelf nog fanatieker antikoloniaal, en tevens de man die aan de Hollandse anarchistische en opstandige beweging zijn antimilitaristisch stempel heeft gegeven. Maar de sprekers legden de nadruk op het 'antropologische', waarmee je het verleden als fenomeen kunt oproepen en zo een plaatje over de mentaliteit kunt creëren.

Hoe opmerkelijk de verbinding tussen Domela en de volksopstand zelf ingrijpt op de geschiedbeleving blijkt uit verschillende anekdotes waarmee we bij de tentoonstelling en de presentatie werden geconfronteerd. De van het kampeercentrum bekende leuze 'Denkende arbeiders drinken niet – drinkende arbeiders denken niet' onder het ingekleurde Domelaportret van Willem Papenhuyzen is van de 'vrije socialist' Geert Lourens van der Zwaag, die overigens ook Kamerlid was geweest. En Yme Kuiper – zelf predikant – beschrijft in zijn met foto's geïllustreerde lezing 'Op! Naar de meeting! Op!' uitvoerig de massabijeenkomst van 17 augustus 1819 in het Friese 't Meer, die werd bijgewoond door 15.000 mensen. Daar was Domela niet bij – maar tal van Friezen menen zich in hun latere verhalen te herinneren hoe juist op die onvergetelijke dag woorden uit de mond van Domela vloeiden...

> Socialist, anarchist, en met Kropotkin de eerste anti-imperialist

Zo ontstond het beeld van 'de man, de magiër', kortom: de mythe, die nu ook als herinnering door de tentoonstelling mocht zweven.

Er werd zelfs een cantate aan hem gewijd, een 'Domela Passie', die startte met de regel 'De vreze des Heren is het begin van de wetenschap' – iets waar ik als goed volgeling van August Comte op dat punt totaal niet van overtuigd ben, en Domela uiteindelijk zelf evenmin. Het is opmerkelijk dat Meindert Talma, die met deze Domela-passie een theatertournee door het land maakte, op zondag 8 december in het VPRO-programma Vrije Geluiden opdook in een gospelprogramma! Na deze cantate presenteerde Kelderuitgeverij Domela's memoires *Van Christen tot Anarchist*, die nu in volledige tekst zijn uitgegeven. Zo kwamen we weer op de geschiedkundige aarde terecht – drie volumes waarin iedereen kan spitten.

En aan Rudolf de Jong werd de Domela-penning van dit jaar uitgereikt voor zijn verdienste voor de geschiedschrijving van de anarchistische beweging en de instandhouding van het Domela Museum. Zo wordt er in ieder geval iets gedaan aan de mening die de befaamde historicus Max Nettlau over hem vormde. Nettlau schreef in het vierde deel van zijn *Geschichte der Anarchie* over Holland dat dit een agrarische monarchiestaat was waar weinig te beleven was, en waar Domela Nieuwenhuis als een onbeduidende figuur zonder originele ideeën op een onopvallende manier opereerde. Maar daar voegde hij aan toe dat hij bij de vele talen die hij beheerste het Nederlands niet machtig was. De Domela-herdenkingen moeten er in ieder geval toe hebben geleid dat Nettlau's bevindingen op dat punt worden gelogenstraft.

door Jan Bervoets

rubriek
Discussie

Onze kijk op de zaak

Voormalig stichtingsbestuur anarchistische camping Appelscha reageert op Jan Bervoets

Reactie op het stuk van Jan Bervoets in Buiten de Orde van februari 2019.

Jan Bervoets laat in zijn artikel 'Het kampeerterrein tot Vrijheidsbezinning' een aantal feiten onvermeld die voor een volledig inzicht in de gang van zaken rond het terrein van belang zijn. Daarmee zou ter wille van de historie een deel van de recente gebeurtenissen rond het terrein onderbelicht blijven en om die reden willen we hier een aantal zaken inbrengen.

De teneur van Jans bijdrage is dat de Stichting tot Vrijheidsbezinning ondemocratisch was, voorstellen verwierp en allerlei initiatieven tegenhield. Hoewel er verschillende perspectieven denkbaar zijn doordat de emoties in 2018 hoog opliepen, zijn er in Jans artikel een aantal zaken aan te wijzen die feitelijk onjuist zijn. Ook beweert Jan een aantal dingen die niet door feiten gestaafd worden, en niet persé juist zijn. Dit vraagt om een weerwoord.

Bij de oprichting van het terrein in 1933 was er een duidelijke reden om het eigendom in de vorm van een stichting onder te brengen. Mr. S.K. de Waard, een sociaal-liberaal, overtuigde de toenmalige initiatiefnemers ervan dat een stichting een betere waarborg voor het behoud van het terrein was dan een vereniging. Een vereniging zou speelbal worden van machtsstrijd, een fenomeen dat in de toenmalige beweging schering en inslag was. In het bestuur zaten steeds betrouwbare geestverwanten die onderling goed met elkaar overweg konden en geen ruziemakers waren. Zij benoemden zelf nieuwe bestuursleden die uit hetzelfde hout gesneden waren. Gedurende 85 jaar is dit concept succesvol geweest en het voortbestaan van het terrein is nooit in het geding geweest door onderlinge conflicten.

De kampeerders hebben steeds erkend dat de Stichting van belang was voor het behoud van het terrein, zodat machtsstrijd nooit het voortbestaan van het terrein in gevaar kon brengen. Wel speelde nadrukkelijk het punt dat het bestuur niet te veel mocht 'besturen'. Het bestuur handelde dan ook steeds na overleg en in samenspraak met de kampeerdersvergaderingen. Het beheer werd hoofdzakelijk gezamenlijk uitgevoerd. Tot 2003 werden besluiten omtrent het kampeerterrein en het beheer ervan genomen in de maandelijkse vergaderingen van het Noordelijk Gewest van Vrije Socialisten. Nadat het Gewest ter ziele ging werd in 2003 door de kampeerders besloten dat er een informele verenigingsstructuur zou worden gehanteerd die deze rol zou overnemen. Besluitvorming vond plaats in drie kampeerdersvergaderingen per jaar. Opgemerkt dient te worden dat op advies van een werkgroep van kampeerders in 2003 werd afgezien van een formele verenigingsstructuur, want dat werd niet anarchistisch en niet nodig geacht.

In de jaren na 2003 waren er uiteraard meningsverschillen, maar er was overwegend een sfeer van vertrouwen, een gevoel van gemeenschap en er was sprake van onderlinge verbondenheid tussen oud en jong. De ouderen die hun hele leven lang actief op en rond het terrein waren geweest, droegen vanaf de jaren negentig hun taken over aan de jongeren: het organiseren van de Pinksterlanddagen (PL) en het beheer van het terrein. Ook in het bestuur van de Stichting gingen vier jongere leden een aantal ouderen vervangen. De Stichting voerde in alle openheid en transparantie de financiële administratie van het terrein, volgens vaste patronen die bij iedereen bekend waren, en deed hiervan jaarlijks uitvoerig verslag in de kampeerdersvergadering. Jans suggestie dat de inzet van het conflict de 'democratie van het kampeerbeheer' zou zijn, geeft de werkelijke situatie dan ook niet weer.

Sinds 2003 is het beheer van het terrein op bovenstaande wijze verlopen. Vanaf 2013 kwamen er problemen. In de voorbereidingsgroep van de PL kwamen nieuwe mensen die vonden dat de opbrengst van deze dagen bij de PL-groep moest blijven. Deze geldstroom moest losgetrokken worden van het kampeerterrein. Dit terwijl de PL voor wat betreft gebruik (en dus onderhoud) de grootste aanslag deed op het terrein. Van de ruwweg 1200 nachten die op het terrein werden doorgebracht waren zo'n 900 tijdens de PL. Verhoudingsgewijs deed de PL, met een grote groep gebruikers van de faciliteiten in één weekend, een groot beroep op de voorzieningen van het terrein en het was logisch dat (een deel van) de opbrengsten van de PL aan het onderhoud van het terrein ten goede kwamen. Daarbij kwam dat voorheen de PL-groep overwegend bestond uit kampeerders en hierdoor was de samenhang met het terrein en het (eigen) belang van onderhoud vanzelfsprekend.

Toch kreeg de PL-groep een eigen rekening onder de vleugels van de Stichting. Er werden afspraken gemaakt over de aanwezigheid van de werkgroepleden op de kampeervergaderingen, het jaarlijks indienen van een begroting en een financieel verslag alsmede het leveren van een financiële bijdrage aan de exploitatie van het terrein. De PL-groep heeft hierop gereageerd door het toegekende geld van de speciaal in het leven geroepen PL-rekening te halen, en geen begroting voor de PL of een verantwoording aan te leveren bij de kampeerdersvergadering en de Stichting. Tijdens de laatste drie jaar van de Stichting werd er geen geld meer aan het terrein afgedragen en ook werd de opbrengst van de PL niet meer op de bankrekening gestort die hiervoor was geopend. Ondertussen bleef de Stichting wel verantwoordelijk voor het onderhoud van het terrein. Toen de Stichting op enig moment stelde dat er zonder verantwoording, zonder overmaking van de overeengekomen onderhoudsvergoeding en zonder dekking vanuit de begroting door de werkgroep ook geen nieuw PL-geld vanuit de Stichting zou worden overgemaakt, begon de ellende. De pijlen werden nu op de Stichting gericht en stemmingmakerij richting de Stichting was het gevolg.

In tegenstelling tot wat Jan in zijn artikel beweert, heeft het stichtingsbestuur voor 2018 nooit iemand iets geweigerd of zelfstandig, zonder steun van de kampeerdersvergadering, ingegrepen. Het bestuur was evenmin een 'raad van ouden'. Sinds het besluit van de kampeerders in 2003 over de informele verenigingsstructuur was de Stichting nauwelijks actief en vergaderde slechts sporadisch. Echter, toen de 'groep van onderop' twee jaar lang had geweigerd het kampeergeld te betalen en de PL drie jaar geen onderhoudsvergoeding had betaald, draaide de Stichting met fors verlies en dreigde er een situatie te ontstaan waarin de vaste lasten en het onderhoud van het terrein niet meer konden worden betaald. Om die reden heeft de Stichting in januari 2018 de kampeerders op het hart gedrukt te betalen omdat anders het terrein voor het seizoen 2018 niet kon opengaan. Het stichtingsbestuur was er toen nog van overtuigd dat er in gezamenlijkheid een oplossing gevonden zou worden.

Ondertussen was een commissie bezig geweest om een plan voor een formele verenigingsstructuur voor het kampeerterrein op te stellen, met behoud van de stichting. Het stichtingsbestuur steunde dit proces in de veronderstelling dat er een aantal scenario's zou worden uitgewerkt, en dat in de kampeervergadering zou worden besproken welke variant het beste zou zijn. Er kwam slechts één scenario op tafel, waarin het stichtingsbestuur de komende dertig jaar niets te zeggen had, en de vereniging alles. Terwijl het stichtingsbestuur wel de formele eigenaar bleef en dus in elk opzicht verantwoordelijkheid zou blijven dragen. Een overeenkomst tussen de Stichting en de vereniging, waarin taken en bevoegdheden zouden worden geregeld, ontbrak. Bovendien moest door de Stichting een fors bedrag aan overdrachtsbelasting worden betaald. Overleg hierover tussen stichtingsbestuur en vereniging, waar het stichtingsbestuur op aandrong, heeft niet plaatsgevonden. Op dat moment, maart 2018, heeft het stichtingsbestuur besloten om het terrein voor het kampeerseizoen 2018 niet open te stellen.

> Een vereniging zou speelbal worden van machtsstrijd, een fenomeen dat in de toenmalige beweging schering en inslag was

Gesteld kan worden dat het terrein tot Vrijheidsbezinning ten diepste verscheurd is geraakt door de hele situatie. De 'groep van onderop' vertegenwoordigde geen meerderheid van de kampeerders. Kampeerders en leden van het stichtingsbestuur zijn gepest en geïntimideerd, en in een aantal gevallen zelfs bedreigd alsmede vijandig bejegend. Veel kampeerders hebben hun kampeerplek in 2018 opgezegd omdat zij het niet eens waren met de ontwikkelingen. Terwijl voortdurend het stichtingsbestuur de Zwarte Piet toegespeeld kreeg, was er eigenlijk sprake van een trieste machtsstrijd.

In de zomer van 2018 heeft het bestuur ondanks alle gebeurtenissen een serieuze poging gedaan om er met behulp van een mediator alsnog uit te komen. Dit was niet, zoals Jan beweert, een initiatief van

de kant van de Vereniging maar van het stichtingsbestuur. De mensen van 'van onderop', inmiddels getransformeerd tot 'de Vereniging', wierpen zoveel hindernissen op en kwamen telkens opnieuw met zoveel vragen, die voortdurend leidden tot meer uitstel, dat het stichtingsbestuur niet anders kon dan de conclusie trekken dat elke poging om via een open gesprek nader tot elkaar te komen kansloos was.

Daarbij kwam nog dat de Stichting inmiddels volkomen buiten spel was gezet door de Vereniging. Kampeergelden en bijdragen van bezoekers werden geïnd door de Vereniging, nieuwe mensen kregen staplekken toegewezen, en in de media werden uitspraken gedaan waarin het stichtingsbestuur belachelijk werd gemaakt. De Stichting kon niet langer verantwoordelijkheid nemen voor iets waar zij op geen enkele wijze bij betrokken was. Uiteindelijk werd het besluit tot verkoop van het terrein ingegeven door de noodzaak om af te zijn van elke verantwoordelijkheid jegens het terrein, omdat het dragen van die verantwoordelijkheid onmogelijk was gemaakt.

Er moest een formele vereniging komen en die is er nu. De stichting is nu een vereniging. Het is slechts een verandering van rechtsvorm, die echter wel ten koste is gegaan van waar het terrein eigenlijk voor stond. Een plek waar onderling vertrouwen, gemeenschapsgevoel en onderlinge verbondenheid tussen oud en jong de basis was van alles. Nu hebben veel ouderen, die zo lang voor het terrein hebben gezorgd, hun kampeerplek opgezegd. Alle oud-bestuursleden zijn vertrokken, alsmede een groep mensen die er niet meer tegen kon hoe de laatste jaren op het terrein mensen met elkaar omgingen en die de machtsstrijd niet zagen zitten.

> De ouderen die hun hele leven lang actief op en rond het terrein waren geweest, droegen vanaf de jaren negentig hun taken over aan de jongeren

Dit is het trieste resultaat van de gebeurtenissen die in 2018 hun hoogtepunt beleefden. Een heel ander verhaal dan het morele gelijk dat Jan Bervoets meent te hebben: 'Het is het bekende gevolg van organisatie binnen een beweging waarin institutionalisering een hoofdrol gaat spelen: zekere traditionele verhoudingen onderhevig aan een verouderings- of versteningsproces, waarvan men ter wille van de belangen van de organisatie af zou moeten.'

Wij kunnen ons in ieder geval niet voorstellen dat iemand er trots op kan zijn. We hadden echter wel de behoefte om Jans relaas aan te vullen met – laten we het maar zo zeggen – onze kijk op de zaak.

door het voormalig bestuur van de Stichting tot Vrijheidsbezinning

Reactie van Jan

Het is nu eenmaal een feit dat de idealen die de stichting heeft nagestreefd en de idealen waarvoor wij opkwamen dezelfde zijn: wij zijn allen anarchisten. Aanvankelijk is er dan ook geen tegenstelling of meningsverschil geweest. Feitelijk is de discussie van de afgelopen vijf jaar tussen de stichting en de kampeerders gegaan over technische problemen, over transparantie en problemen rond het kennisbereik van het stichtingsbestuur. Bij een dergelijke discussie tussen twee organisaties kunnen procedures worden verheven tot heilige regels, ontstaan normen of waarden die in verband zouden staan met de integriteit van belanghebbenden – maar niet met het doel dat wij beiden nastreefden. Dan komen echte of vermeende belangen tegenover elkaar te staan en in onze situatie betrof het de bewegingsvrijheid van de anarchistische beweging. Zo ontstond een tegenstrijdigheid van ons gemeenschappelijk ideaal en de werkelijkheid die ons dan begoochelt.

Inderdaad vindt dit proces niet alleen in anarchistische bewegingen plaats. De geschiedenis van de socialistische beweging, van de vakbeweging en van diverse NGO's kennen dezelfde processen, die tot 'verstening' en de daaruit voortkomende conflicten leiden. We hadden de overtuiging dat dit in onze situatie door mediatie, ja misschien zelfs door arbitrage zou kunnen worden verholpen, waardoor de harmonie zou worden hersteld. Maar in werkelijkheid heeft alles een beetje geleken op het "ruwe geweld" dat volgens Domela deze kapitalistische maatschappij kenmerkt.

Nu zijn de stofwolken opgetrokken en is de harmonie hersteld. Voor mij geldt dit ook voor de buitenwereld. Laten we weer samengaan met het wederzijds vertrouwen in onze gezamenlijke idealen. Zolang de revolutie niet plaatsvindt, moeten wij allen als organisatie binnen een kapitalistische maatschappij proberen te functioneren zonder daarvan een afspiegeling te zijn, in de hoop ooit de kaders van dit systeem te kunnen overstijgen. En daarvoor hebben wij elkaars geloof in onze solidariteit nodig.

Jan Bervoets

De laatste vruchtbare landbouwgrond van Amsterdam staat op het punt voorgoed te verdwijnen

Terwijl de gemeente Amsterdam verklaart zich voor het klimaat in te zetten, blijkt zij volledig bereid de Lutkemeerpolder op te geven voor een distributiecentrum. Dit historische stuk natuur dat bijdraagt aan lokale landbouw, biodiversiteit en een mooiere en schonere stad moet daarom verdwijnen terwijl om de hoek de bouwkavels leeg staan. Ondertussen dreigt de polder op basis van een reservering – die het vooralsnog onbekende bedrijf altijd nog kan intrekken – onherroepelijk onder een laag zand te worden bedolven. Behoud Lutkemeer is een platform van bezorgde burgers en organisaties die zich verzetten tegen de bouw van een bedrijventerrein op deze vruchtbare en historische grond. Om deze plannen van de gemeente een halt toe te roepen hebben wij jullie hulp hard nodig.

Teken de petitie herziening bestemmingsplan voor een agrarische en groene polder.

Wij willen jullie niet alleen vragen de petitie voor de herziening van het bestemmingsplan ondertekenen, maar ook om deze te verspreiden onder jullie achterban.
De gemeente heeft jaren geleden het gebied als bedrijventerrein aangewezen. Wij willen dat de gemeente dit bestemmingsplan herziet en de polder voorgoed als agrarisch aanwijst. De aanvraag is al ingediend en met jullie handtekening en jullie steun kunnen we de gemeente duidelijk maken dat we het klimaat en lokale voedselproductie belangrijker vinden dan achterhaalde plannen.

Teken de petitie op:
behoudlutkemeer.nl/petitie

Deel de petitie op Facebook, Instagram, twitter en vermeld: **#supportyourlocals** en **#BehoudLutkemeer**.

Wil je flyers en posters ontvangen/ophalen om te verspreiden, laat het ons weten. Zelf uitprinten (of het prachtige kunstwerk van Maia Matches even bekijken) kan ook.

Wil je meer weten of weten wat je nog meer kunt doen, kijk op **behoudlutkemeer.nl**.

Hopelijk zien we je dan binnenkort en nog een lange tijd terug in de polder.

rubriek
Muziek bespreking

Your Local Pirates

Onlangs kreeg de redactie van *Buiten de Orde* het verzoek een recensie te schrijven van de cd 'A Fair Warning' van Your Local Pirates, die kennelijk zojuist van de pers was gerold. Nu krijgt ons blad niet vaak muziek aangeboden met daarbij zo'n verzoek. De laatste keer dat we een muziekrecensie publiceerden was, als ik het mij goed herinner, van de debuutelpee van het Drents-Groningse Makiladoras, en dat overigens op ons eigen initiatief. Als het dan toch gebeurt, dan is dat voor een muziekliefhebber natuurlijk hartstikke leuk. En het is extra leuk, als blijkt dat een mederedacteur een van de kwade geesten achter Your Local Pirates is.

Dat Peter Storm jaarlijks zijn eigen verjaardagsfuif onveilig maakt met een batterij aan bekende en onbekende protestliederen die hij, gewapend met microfoon en (Spaanse) gitaar op zijn gasten afvuurt, was mij niet onbekend. Sterker nog: dat is genieten, want deze onondekte protestzanger kent zijn klassiekers en toont zich een wandelende jukebox voor liefhebbers van popmuziek uit de jaren zestig en zeventig, toen popmuziek nog om aan te horen was.

Maar het meervoudelijke 'Pirates' gaf al aan dat Peter niet de enige piraat op de cd zou zijn. De andere lokale piraat is niemand minder dan de onvermoeibare activiste Joke Kaviaar. Sommige lezers zullen misschien ook haar gedichten, of – als we die niet vergeten af te drukken – haar rauwe balpentekeningen kennen. Dat Joke ook nog kan zingen, nee, een fantastische zangeres is, was nieuw voor mij.

De cd 'A fair Warning' bevat in totaal veertien nummers, waarvan het eerste deel een aantal maanden eerder is opgenomen dan het tweede deel. Dit verschil is duidelijk hoorbaar en dan doel ik niet op de 'sound' of de kwaliteit van de opnames of iets dergelijks, maar op de aard van de liedjes, die gevarieerder en gedurfder klinken, de 'band' is meer ingespeeld, comfortabeler in zijn spel, et cetera. Dat dit verschil in opnamedata slechts een paar maanden betreft, laat zien hoe dit duo op muzikaal vlak is gegroeid, en is veelbelovend. Dit en het hoorbare enthousiasme waarmee de liedjes op de cd zijn gemaakt, vraagt om meer.

Maar wat kan die lezer die gaat luisteren nu verwachten bij het opzetten van deze cd?

Anarchistische muziek? Anarchisten die muziek maken? Dat kan immers van alles zijn, van abstracte techno van Autechre tot en met de anarcho-postpunk van Zounds. Prettig in het gehoor liggende klanken of ontwrichtende noise omdat muziek ondergeschikt moet zijn aan de teksten? Nee, geen punk of techno, of noise, maar voornamelijk akoestische folkmuziek, waarbij de zang van Joke en Peter begeleid wordt door Peters gitaar.

Zeker de eerste helft van de cd bevat wat meer traditionele folkliedjes, die doen denken aan de stijl van Woody Guthrie en de jonge Bob Dylan. Eenvoudige protestliedjes over anti-kapitalisme ('Staakt het Werken'), de bajes ('Five Steps'), antifascisme ('Fascisten! Pas Op!'), vluchtelingenstrijd, anti-militarisme ('Heilig Land') die door hun tweestemmigheid en de prachtige, treffende poëzie van Joke prettig in het gehoor liggen. De sfeer die meeste liedjes op de eerste helft van de cd uitademen is vaak een beetje somber. Bij 'Eens te Meer' dat aan Leonard Cohen doet denken en bij (een van mijn favorieten) 'Heilig Land' is die sfeer terecht en overeenkomstig met de teksten, zoals ook in het slepende en prachtig rijmende 'Five Steps'. Bij 'De Emmer' werkt dit minder goed, alsof hier emmer en kwast ten grave worden gedragen. 'A Las Barricades' is prachtig vertaald en dat moet je ook maar durven, maar hier werkt de tweestemmigheid juist in het nadeel van 'Your Local Pirates'. Waar zijn al die andere piraten? Dit nummer verdient toch een koor van minstens twaalf Vrije Bond-leden, want van mij had het wel iets krachtiger gemogen.

De liedjes op de tweede helft van de cd zijn veelzijdiger, vrolijker en origineler, zoals het Engelstalige 'You wouldn't do that' en vooral 'Kom Op Met Je Koevoet', die je zo met een volledige (punk)band zou kunnen uitvoeren, waarbij Joke's stemgeluid minstens doet denken aan en net zo krachtig is als dat van een Joy de Vivre van Crass. Het deels gesproken, deels gezongen 'Laat Ze Zelf Vertrekken' zou zo voor een 'talking blues' kunnen doorgaan. Het sluitstuk van 'De Sleutelrammelaars', waarin de gevangenisbewaker op de hak wordt genomen ("Je moet er maar van willen leven, een leven lang, dat is pas straf") deed mij vaag denken aan een hit van Rob de Nijs, maar gezien het feit dat het op de cd wordt aangekondigd als "onze carnavalskraker van 2020" zal dit niet als hele grove belediging worden opgevat.

De cd kost slechts 5,- euro, dus ga naar Yourlocalpirates.noblogs.org (of nog beter, naar een van de vele optredens die gepland staan) en koop dat ding.

Your Local Pirates, wie zijn jullie?
Peter: Dat daar is Joke Kaviaar. Dit hier is Peter Storm. Samen zijn wij Your Local Pirates.

Joke: Weet je zeker dat je dat weten wilt? Straks maak je je nog medeplichtig aan opruiing.

Waar komt de 'bandnaam' vandaan?
Peter: Die naam is het product van een van onze beruchte nachtelijke brainstormsessies in Studio Storm, het bunkertje waar ik woon en waar we vaak repeteren. Het komt uit 'Kom Op met die Koevoet', waar we aan het eind te keer gaan en roepen 'Viva, Viva El Local Pirata', iets dat verwijst naar de Vloek, het kraakpand waarvoor we een eerdere versie van dat Koevoet-lied hebben gemaakt (daar was immers sprake van een piratenbar). We zagen die kreet, en dachten: Your Local Pirates! Dat is 'em! Even gecheckt of er al niet een andere band was die zo heette. Nee dus. Dus werden wij Your Local Pirates.

Joke: Nou, daar hebben we nog best lang over gedaan. Die naam was er niet in een nacht. Teksten schrijven is makkelijker. Ik weet nog dat ik op het idee kwam om de naam uit een tekst te halen. Wij door al die teksten heen. Niks hoor. Haha, er bestaat volgens mij wel een bedrijf dat t-shirts maakt met de tekst 'Support your local pirates'. So… sue us!

Waarom staan jullie namen niet op de cd?
Peter: 'Dat is het gevolg van een *bright and cunning plan*, maar niet heus. Wij ontdekten het toen de cd al af was, inclusief de verpakking. Gewoon slordigheid, al speelt onze spreekwoordelijke bescheidenheid natuurlijk ook een rol. Plus het vertrouwen dat iedereen allang weet wie we zijn…

Joke: Heb ik verdorie een prachtige hoes in elkaar geknutseld, met knip- en plakwerk uit de krant, geheel in claimbrieven jaren '80 stijl er alles aan gedaan om anoniem te blijven, zijn onze namen nog uitgelekt! Nou ja, we waren toch al berucht.

Hoe is jullie samenwerking tot stand gekomen?
Peter: Dat is de schuld van het Openbaar Ministerie. Dat OM vond het nodig in 2011 Joke van haar bed te lichten en te vervolgen wegens het schrijven van 'opruiende' – oftewel: voor haar medemens opkomende en tot solidariteitsactie oproepende – teksten. Ik was boos toen ik het hoorde, en snapte: vandaag pakken ze haar, morgen kan ik aan de beurt zijn. Ik nam het op mijn blog voor haar op, waarna zij verheugd reageerde, blij met de steunbetuiging.

Joke: We organiseerden niet lang daarna het 'Beat The Borders' festival in Amsterdam met een aantal mensen, waar ik Peter uitnodigde om te komen spelen. Toen zag ik hem voor het eerst optreden, die ouwe tandeloze piraat die die hij toen was. Ha, dacht ik, dat is nog es een doordouwer, die laat zich nergens door weerhouden! Prachtig.

Peter: Daar rolde een politiek bondgenootschap en een hechte vriendschap uit. Ik belandde in de steungroep die rond haar werd opgezet, en werd nu en dan actief in No Border-activiteiten. Soms deed ik in dat verband optredens. Joke vroeg mij vervolgens of ik haar kon helpen met het op mijn gitaar begeleiden van haar poëzie, en het uitwerken van teksten tot heuse liedjes. We begonnen op te treden, eerst nog met afzonderlijke sets: poëzie van Joke, liedjes door mij. Maar er kwam steeds meer gezamenlijk materiaal, en van daar uit ook gezamenlijke optredens.

De stap naar een eigen naam, en een cd, begon in 2018 voor de hand te liggen. En het loopt steeds verder uit de hand. Joke speelt inmiddels zelf ukelele, en heeft mij als gitarist nauwelijks meer nodig om liedjes uit te werken. Feitelijk ben ik overcompleet, haha. Maar Joke laat me niet gaan… Maar beter ook, het is just too much fun.

Joke: Peter is gewoon een beetje een luie piraat wat liedjes schrijven betreft. Die moet es wat meer teksten en liedjes schrijven. Zit altijd maar te bloggen. Wordt tijd dat ie ook eens in een vijandelijk fort gaat logeren. Dat is heel erg goed voor de productie van nieuw werk. Als ze je tijd geven, kun je die maar het beste gebruiken. Hahaha. Maar ik beloof hem dat ik dan op mijn beurt zijn blogstukken die hij uit het fort stuurt online zal zetten. Intussen wordt ik wel steeds beter op de ukelele, he?

Is het een eenmalig project of hebben jullie meer plannen samen?
Peter: Wij gaan door! Die CD is geen eindproduct, maar in zekere zin een vingeroefening: kunnen we dit? Hoe werkt dit? Slaat zoiets aan? We zijn blij met het resultaat – maar we hebben tientallen liedjes die er niet op staan, en er komen nog steeds nieuwe liedjes bij. Ook groeien we muzikaal: Joke speelt dus ukelele en ook tamboerijn, ik heb mijn gitaar, en ons a-capella-werk (zingen zonder begeleiding) wordt geleidelijk subtieler – en minder vals, haha. En er is ruimschoots genoeg om boze, uitbundige en opruiende liedjes over te maken.

Er is ruimschoots genoeg om boze, uitbundige en opruiende liedjes over te maken

Joke: We hebben genoeg liedjes gemaakt voor nog twee albums. Redenen genoeg. Of aanleiding. We hebben bijvoorbeeld een mooi lied, 'Women Of The Revolution'. We waren gevraagd om te spelen op een ma-

nifestatie van Soedanezen, uit solidariteit met de Soedanese revolutie. Een week ervoor zaten we weer es in Peters' bunker te repeteren toen ik ineens op het idee kwam om er een tekst voor te schrijven, en vooral: voor de vrouwen die in die revolutie voorop lopen. Die tekst was er zo. En de muziek volgde dezelfde nacht nog. Een heerlijk lied om te zingen. Zo intens. Maar darn, we hebben zoveel mooie liedjes, we moeten voor het volgende album weer keuzes maken.

Peter: 'We zijn ook wel specifieke dingen van plan, ooit. We willen een keer een live-cd maken. We zouden ook graag eens een vinyl-plaat maken, helemaal old skool, met een mooie hoes, haha. Een boekje met teksten van onze liedjes, zodat mensen ze zelf kunnen spelen en zingen, lijkt ons ook mooi. En ja, optredens blijven doen, en nieuwe liedjes uit blijven braken. Wat hier allemaal van gaat lukken? Wie weet… Maar nee, men is bepaald nog niet van ons af.

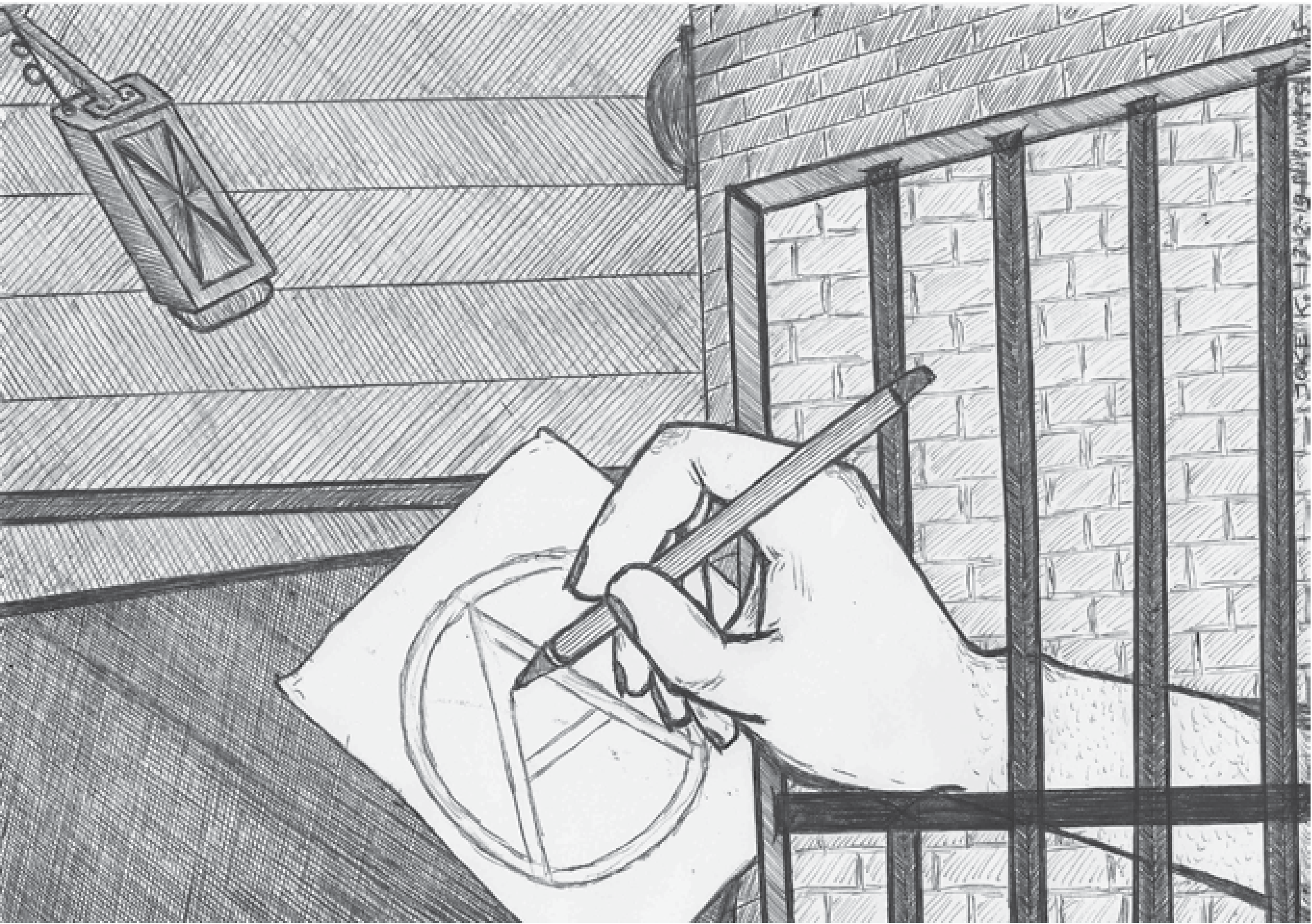
Joke: Het liefst hoor ik inderdaad ook ineens andere mensen en groepen die liedjes van ons spelen. Dat ze deel gaan uitmaken van de strijd, van de beweging. Maar ik wil dat als we allebei ouwe grijze piraten zijn ook nog die teksten staan te krassen en op die ukelele staan te harken hoor. Oh shit. We zijn al grijs! Nou, draai ons maar grijs dan. Op vinyl. Trouwens, laatst vroeg ook iemand of we cassettebandjes hadden.

De gitarist zullen sommigen al kennen van eerdere optredens, onder andere op zijn eigen verjaardagsfeest… Hoe zit dat met de zangeres? Wat is haar muzikale achtergrond?

Joke: Ergens in het begin van de jaren tachtig werd ik door een Zaans punkbandje 'The Nixons' voor het eerst op het podium gezet, stijf van de zenuwen en sindsdien voorgoed verlost van alle verlegenheid. Zingen leek nog meer op schreeuwen en de teksten meer op pamfletten, maar het begin was er. Een klein decennium activistisch kraken doorkruiste echter mijn muzikale tekstschrijverij. Begin jaren negentig zocht ik de muziek weer op en maakte jarenlang als zangeres en tekstschrijfster deel uit van rockband Dark Fate, een groep berucht om zijn lange ingewikkelde stukken muziek met wisselende maat- en toonsoorten. Die groep haalde daarmee wel de felbegeerde rocktempels Paradiso en daarna De Melkweg met een show vol muziek, dans, poëzie en projecties. Daarna viel de boel uit elkaar. De band ging aan het eigen succes ten onder. Ik heb nog een tijdje opgetreden met liedjes over de vrouwenliefde, ter viering van mijn coming out. Daar heb ik volgens mij nog ergens op zolder een doosje cd's van liggen, *The Treasure Of Love*. Het lijkt intussen alweer een paar levens geleden. Tegenwoordig vind ik de vanzelfsprekendheid dat ik hetero zou moeten zijn geen kast meer waardig: hoezo moet IK ergens voor uitkomen? Wel mooie uit het leven gegrepen liedjes, leuk voor jonge lesbiennes die zichzelf nog moeten ontdekken, zoals ik in die tijd. De muzikale plannen belandden daarna echter opnieuw in de vrieskist en ik richtte me op de poëzie, niet vermoedend dat juist de poëzie me weer op het activistisch pad terug zou brengen. En nu weer hier. Ik lijk wel een jojo, maar ditmaal hoop ik juist wel in staat te zijn om zowel muziek te maken als actief te zijn. Het zat elkaar altijd maar in de weg. Your Local Pirates is feitelijk ontstaan om die twee te vervlechten. Het ene kan niet zonder het andere, weet ik nu. Lang verhaal, he? En ik heb het nog kort gehouden.

Welk nummer van de cd is jullie favoriet? En waarom?

Peter: Pfff, dat is niet aardig naar de liedjes die niet mijn favoriet zouden zijn. Het hangt ook van mijn stemming af. Winnaar qua muziek is wellicht 'Timber', waar Joke zich helemaal laat gaan en ik er iets moois met mijn gitaar aan toevoeg. Qua sfeer echter, geen enkele twijfel: Hooor ze Gaaaan de Sleutelrammelaars.'

Joke: Wat een rotvraag! Ehm… nou, de titelsong 'A Fair Warning', maar dat komt ook omdat de ontstaansgeschiedenis zo leuk is. Ik had me voorgenomen een a-capellalied te schrijven en toen ik een keer wakker lag 's nachts, kwam zomaar ineens een paar zinnen met melodie in me op. Ik heb die in bed liggen neerpennen, met aantekeningen voor de melodie erbij. De volgende dag afgemaakt. Tot mijn grote ergernis was ik echter een deel van de melodie kwijt, maar die kwam daags erna weer terug. Pfew! Berg je maar als deze piraat boos wordt. Het liep gelukkig goed af. Peter heeft er een mooie tweede stem bij gemaakt. En ja, ook weer die Sleutelrammelaars he, gewoon omdat ik zo'n vreselijke hekel heb aan die bewakers van het vijandelijk fort. Heerlijk om ze op de hak te nemen.

Welke liedjes zijn originelen, welke zijn covers, en welke zijn vertalingen?

Peter: Het zijn allemaal originelen, op eentje na: 'Op de Barricaden' is een vertaling van Joke van de bekende Spaanse Revolutie-kraker 'A Las Barricadas'.

Joke: Sommige liedjes zijn al heel oud. Ver pre-piratentijdperk. 'Eens Te Meer' en 'Laat Ze Zelf Vertrekken' hebben wel een jaar of vijftien moeten wachten op het vinden van de juiste persoon om ze mee ten gehore te brengen, en dat werd Peter dus. 'Laat Ze Zelf Vertrekken' hebben we wel wat herschreven omdat de tekst oorspronkelijk was gericht op Verdonk en Balkenende. Nu is het tijdloos gemaakt.

Jullie zijn op vele politieke terreinen actief. Hoe past Your Local Pirates daarin?

Peter: Onze liedjes zijn wapens. Een beweging die niet zingt, is een beweging die niet wint. Sowieso zingen we over de dingen waar we ons ook als anarchistisch actievoerder druk over maken. Het is bloggen, het is artikelen en boekjes en gedichten maken en verspreiden, maar dan weer anders.

Joke: Het past er meer dan ooit in! Ik zei al even dat ik het altijd moeilijk vond om zowel met muziek als activisme bezig te zijn. Maar op het moment dat je van je muziek en je teksten en je poëzie een actiemiddel maakt, een van de vele, dan kun je het gebruiken om de strijd te versterken.

Peter: Mensen aanmoedigen in verzet, dat is de bedoeling. Enkele van onze eerste liedjes zijn ontstaan als solidariteitsstatement. 'Kom Op met je Koevoet', ik noemde het al, begon als gezongen solidariteitsverklaring met kraakbolwerk De Vloek in Den Haag. 'Fascisten, Pas Op', is gemaakt om antifascistisch verzet te ondersteunen en aan te moedigen. We hopen ook echt dat mensen zo'n lied zelf oppikken en gaan zingen en spelen.

Joke: 'Waar Blijven Ze', nog niet op de cd, is er ook zo eentje, naar aanleiding van het weglopen van Howik en Lily die zich niet lieten deporteren. Het lied is geschreven om te laten zien dat verzet loont. De politiek ging op zijn gat. KLM ging op zijn gat. En in 'Laat Ze Zelf Vertrekken' krijgen ze van ons ook nog een extra schop onder hun gat, 'die de mensenrechten schenden'!

Peter: Heel af en toe gaan we ook op demonstraties zelf zingen, tussen de demonstranten, gitaar in de aanslag, en wat geprinte teksten voor mensen die mee willen zingen. Op de Klimaatmars van 27 september 2017 hebben we op die manier bijna de hele optocht lang een speciaal voor die gelegenheid gemaakt liedje gezongen: 'Wat gaan We Er Aan Doen?'. Leuk om te doen, maar we denken ook dat het belangrijk is dat zingen op demonstraties gangbaar wordt. Er gaat een warmte en kracht van uit die we hard nodig hebben. Dat wakkeren we heel graag aan.

Wie en wat zijn jullie inspiratiebronnen?

Peter: Inspiratiebronnen? Het NOS-journaal, Trump, Rutte, de hele stoet opeenvolgende staatssecretarissen die zich met 'vreemdelingenzaken' bezig houden, de een nog ietsje hardvochtiger dan de andere. De politie, klimaatsceptici, arrogante ouderen die kinderen de les lezen als die gaan klimaatstaken… inspiratiebronnen genoeg! Maar misschien bedoel je dat niet?

Joke: Verdonk, daar begon het mee! Dat je het woord 'deportaties' niet mocht gebruiken. Van een literaire stichting in Delft waar ik zou optreden mocht het ook al niet, die verboden een optreden en gooiden me letterlijk de zaal uit. Navelstarende dichters? Eliterair gepeupel? Fort Europa, kapitalisten, fascisten in maatpak die Latijn spreken. Soms wordt de inspiratie er gewoon letterlijk ingeramd door de ME of in cellen uit je geperst. Maar genoeg daarover, de muzikale inspiratie is een hele wirwar van ouwe punk, maar ook de stem en de muziek van Nico, het theatrale van Bertold Brecht, de fantastische muziek van groepen als King Krimson en The Soft Machine, en uit wat men samen raapt onder de term 'klassiek', de atonale muziek van Schonberg tot middeleeuwse madrigalen, en nog veel meer.

Peter: De lijst van mensen die me van inspiratie voorzien als ik muziek maak, is lang. Veel singer-songwriters, waarvan ik de kunst afgekeken heb: ik maak al heel lang kleinschalige akoestische muziek, en dan zing ik liedjes met gitaar. Ook klassieke muziek, zoals dat heet – alsof Bob Dylan niet klassiek is. Een greep: Franz Schubert, Bob Dylan, Velvet Underground, John Dowland, Joni Mitchell, Mississippi John Hurt, Joan Baez, Allen Ginsberg, Green Day, en de ouwe punkrocker Ludwig van Beethoven. The Beatles natuurlijk! 'All You Need is Love', bromt deze ouwe hippie dan… O ja, en de onnavolgbare Nederlandse Jacques Brel, ik doel natuurlijk op Joop Visser/Jaap Fischer. Maar ik doe nu een heleboel andere mensen onrecht aan door ze weg te laten…

Joke: Captain Beefheart?

Peter: (grijpt naar zijn oren) Geen commentaar!

door Dennis en Maartje

De cd *A fair warning* is verkrijgbaar via yourlocalpirates.noblogs.org en in het Fort van Sjakoo.

Hoera voor de maatschappij

Over een bestseller van Rutger Bregman

Tijdens de jaarwisseling prijkte een omvangrijk boekwerk van Rutger Bregman in de top van bestsellerslijsten in de winkels met de mededeling *De meeste mensen deugen*. Volgens de ondertitel gaat het om 'een nieuwe geschiedenis van de mens'. Maar anders dan *Grote verwachtingen, In Europa 1999-2019*, het gelijktijdig verschenen werk van Geert Mak, is het geen geschiedwerk in de traditionele zin. Het is veeleer een kritiek op het vak sociale psychologie van onze tijd en op de manier waarop onze maatschappij ideologisch wordt beïnvloed door bevooroordeelde wetenschap.

Rutger Bregman is een van de vaste schrijvers van het online nieuwsplatform De Correspondent, dat onderzoeksjournalistiek bedrijft over maatschappelijke visies en toestanden. Het streven van De Correspondent is het trekken van positieve conclusies voor de maatschappij om die te verbeteren. Op de site komen bewust controversiële stellingen en voorstellen te staan tegen algemeen door het establishment verspreide opvattingen. Zoals bijvoorbeeld de stelling dat de denkbeelden van Forum voor Democratie afbreuk doen aan de Nederlandse identiteit. Sommige titels zijn elders op het internet te vinden en even toegankelijk als bijvoorbeeld teksten van Marx en Engels, zoals het filosofische essay 'Waarom vuilnismannen meer verdienen dan bankiers'. Maar voor andere artikelen moet men abonnementsgeld betalen. Dat alles in een meeslepende journalistieke stijl die voor een groot publiek leesbaar is.

Zelf verklaart Bregman dat zijn ideeën over kapitalisme en de maatschappij verwant zijn met die van David Graeber, maar hij onthoudt zich van het voeren van expliciet anarchistische propaganda en met name van de polemische dialectiek die daarmee gepaard gaat. Intussen is *De meeste mensen deugen* hét meesterwerk van De Correspondent geworden. Het is zo veel verkocht dat de satirische rubriek 'De speld' van *De Volkskrant* van 27 september 2019 per regeringsdecreet produceert dat uit de opbrengt van het boek het Nederlandse basisinkomen zal worden gegenereerd!

Komen we nu op de publicatie zelf. In het voorwoord richt Bregman zijn pijlen op een beruchte pionier in de sociale psychologie, Gustave Le Bon, auteur van *Psychologie des foules* (1895, Engelse versie: *The Crowd, A Study of the Popular Mind*), die nagenoeg de hele twintigste eeuw heeft beïnvloed. Le Bon stelt dat een massa niet in staat is zichzelf te organiseren; zij is vrouwelijk van karakter en heeft, wil zij de wereld niet ten onder laten gaan, een mannelijke, want wetenschappelijke leiding nodig. Le Bon is daarom naast en misschien in het voetspoor van Auguste Comte een van het soort vrijdenkers die als voorlopers van het fascisme kunnen worden beschouwd. Dit wordt overigens verder uiteengezet in Robin te Slaa's te weinig bekend geworden handboek *Wat is fascisme* (Boom 2017).

Le Bon is de zoveelste volgeling van Hobbes, die stelt dat de mens tegenover zijn medemens slechts een wolf kan zijn en dat slechts een monarchie de mensen kan beschaven. Ook al gelooft hij niet meer in de erfzonde van Genesis 2, hij volgt dus het klassieke monotheïstische vooroordeel dat de mens van nature slecht is. Dit in tegenstelling tot Rousseau die stelt dat de mens van nature goed is en dat juist de beschaving met zijn wetten en onderdrukking de mensen slecht maakt. Een natuurlijke staat van samenleving van 'edele wilden' wordt verdorven door agrarische bezitsvorming met zijn afgezonderde arbeid, eigendomsvorming en beveiligingsdrift.

Bregman geeft aan de hand van antropologische gegevens over Noord-Amerikaanse inheemse volken als de Irokezen en de beschrijvingen die er bestaan van de eerste verzamelaars en jagers, dat de mensen van nature geneigd zijn tot samenwerking en tot het delen van hun goederen en hun passies. Zijn bevindingen ziet hij bevestigd in de toepassing van Darwins evolutietheorie aan de hand van biologische verschillen en overeenkomsten tussen de mens en andere primaten. Tegenwoordig zijn wij namelijk in staat om etiologische waarnemingen te vergelijken met de biologische kenmerken waarmee de mens van de apen kan worden onderscheiden en daaruit is de conclusie getrokken dat juist de verder gaande samenwerking tussen individuen heeft geleid tot de noodzaak van taal en intelligentievorming.

> De beschaving is een vloek voor de samenleving geworden

Dat is ook de conclusie geweest van de antropoloog Jan van Baal in *Man's Quest for Partnership. The Anthropological Foundations of Ethics and Religion* (Assen 1981). Ook in dit voor een totaal ander doel geschreven werk wordt de oorspronkelijke samenleving afgeschilderd in groepen personen van jagers, verzamelaars, telers en zieners, die allen gelijkwaardig zijn en in consensus en wederzijds vertrouwen opereren. Maar als de groepen eindigen met hun zwerftochten en zich als landbouwers op vaste plaatsen vestigen, zijn ze van deze plaatsen afhankelijk: arbeid op onvruchtbare grond, misoogsten, en de noodzaak om 'in het zweet uws aanschijns' het brood te verdienen bepalen het leven en het gedrag. Dat wordt meer aan regels en voorschriften gebonden. Godsdienst wordt uitgediept en een bron voor mozaïsche regelgeving of koninklijke wetboeken als er samenlevingen ontstaan waar men vindt dat er geregeerd moet worden – ook dat argument vindt we bij Bregman terug als hij Rousseau's opvattingen over agrarische arbeid en bezit toepast.

Groepen zonderen zich af, beveiligen zich tegen de wildernis van buiten en ook de menselijke vreemdelingen die daar vandaan komen. En op dat punt beginnen mensen dan minder te deugen. De samenwerking beperkt zich tot groepen die hun bezit aanvankelijk als *commons* zien, maar uiteindelijk tot individuen die groepen vormen wanneer zij hun eigen belangen door 'vreemden' bedreigd zien. 'Eigen volk eerst' wordt uiteindelijk vooral bepaald door de sterksten en slimsten, dus door een minderheid van machtshebbers en regeerders. En wie dicteert wat eigen is of wat vreemd hebben de onderdanen niet meer in de hand: want de goden hebben de standen gewild en ook de naties. Bregman concludeert dat de beschaving in ieder geval tot de twintigste eeuw over het algemeen een vloek voor de samenleving is geworden. Ik beperk me hier tot de begrippen oorlog, schuld en slavernij, verovering en slavernij, en uiteindelijk de vloek van de staat.

In de twintigste eeuw heeft de beschaving eerst vooruitgang gebracht voor de gehele samenleving door de bestrijding van ziekten en de gedeeltelijke vervanging van mensarbeid door machines. Maar ook nu zijn de zegeningen niet gelijk verdeeld en blijft de vloek bestaan, omdat ook in de huidige wetenschap van de sociaalpsychologie als antropologie van de bestaande beschaving 'bewijzen' worden aangevoerd van het onvermogen van individuele mensen om sociaal te handelen. Een groot deel van het boek is gewijd aan de gedetailleerde bespreking van beroemde twintigsteeeuwse experimenten op psychologisch vlak, die allen zouden aantonen dat de mens zijn eigen vijand is. Zij blijken bij nadere beschouwing ongeldig, zo niet vals: feiten en bronnen zijn verkeerd verstaan, onjuist of verzwegen, waardoor het verhaal wordt vertekend. Voor al deze verhalen is een uitspraak van Emma Goldman van toepassing: 'Hoe groter de mentale charlatan, hoe sterker zijn obsessie met de zwakheid en de slechtheid van de mens.' Zij is de enige anarchist die in dit boek wordt aangehaald.

Uit de conclusie dat de mens van nature goed is, maar leeft onder de vloek van autoriteit en macht moet als antwoord een nieuwe worden afgeleid: hoe moeten wij de maatschappij dan wel organiseren – want wij kunnen het. Kropotkin heeft al in zijn klassieke werk 'wederzijde hulp' aangetoond dat dit mogelijk en noodzakelijk is, en in tal van andere publicaties heeft hij voorbeelden uit de geschiedenis en de initiatieven van onderop uit zijn eigen tijd aangehaald. Bakoenin ging uit van de overtuiging dat massa's, eenmaal zelf in een opstandige beweging gekomen, in staat zouden zijn ook de economische organisatie van zo'n maatschappij op zich te nemen. Er zijn historische feiten die dat op grotere schaal bewijzen dan de voorbeelden die Bregman aanvoert: er moet dus meer anarchistische geschiedschrijving worden verspreid! Voorlopig verwijs ik naar het manifest van de Gele Hesjes van Commercy elders in dit blad, dat ons allemaal heeft verrast. Maar de opstanden die overal ter wereld, van de Arabische Lente en Rojava af tot aan Chili en ondergronds waarschijnlijk ook Brazilië toe, wijzen allemaal op dezelfde richting.

Bregman zelf gelooft dat er binnen de bestaande systemen nog oplossingen zijn te vinden en stuurt vooral aan op individuele 'leefregels'. Wellicht hoopt hij dat door massale toepassing er een *grassroots*-beweging ontstaat die de bestaande systemen ondermijnt en verandert, maar deze beweging wordt niet omschreven. Maar onze antwoorden zijn nu eenmaal meer radicaal. De samenleving zal zelf aan de slag moeten en zelf moeten zoeken naar middelen om de concrete eisen die leiden tot democratie van onderop en de daarbij behorende sociale en economische organisatie vorm te geven. In ieder geval is te hopen dat het zo grif verkochte boek zoveel gelezen wordt, dat er bewegingen ontstaan die de beloften en de visies die er worden gegeven zullen proberen waar te maken. Door samenwerking op een manier waaruit ook de macht komt aan een samenleving van de meeste – zo niet alle – mensen, omdat ze deugen. En wij anarchisten zijn daarbij.

door Jan Bervoets

Bron

Rutger Bregman, *De meeste mensen deugen, een nieuwe geschiedenis van de mens*, Uitgeverij De Correspondent 2019.

Anarchisme als revolutionaire kracht (1921)

Toespraak van Sébastien Faure en zijn theorie van synthetisch anarchisme

In de bloemlezing getiteld A Libertarian Reader, samengesteld door de Engelse anarchist Iain McKay, is een toespraak van de Franse anarchist Sébastien Faure uit januari 1921 opgenomen. Faure bespreekt daarin verschillende bewegingen als revolutionaire krachten – zoals de socialistische beweging, de vrijdenkers, het syndicalisme en de coöperatieve beweging.

Faure stelde dat het anarchisme een synthese van verschillende krachten vertegenwoordigt. Binnen de anarchistische beweging zelf pleitte hij voor een 'anarchistische synthese' waarin de beste aspecten van anarchistisch individualisme, syndicalisme en communisme worden gecombineerd. Hij erkende dat anarchisten in 1921 een kleine minderheid binnen revolutionair links waren geworden, maar hij vond dat het beter was om duidelijk en consequent te zijn in zijn ideeën en acties dan om massale populariteit te bereiken door de eigen principes in gevaar te brengen. Faure's toespraak werd gepubliceerd als een pamflet, inclusief een Engelse vertaling door Red Lion Press in 2005. De inhoud van de update van A Libertarian Reader is te vinden op de website Anarchist Writers.[1]

Hieronder zal ik eerst een klein portret van Sébastien Faure schetsen. Vervolgens geef ik enkele alinea's weer, aan de hand van de oorspronkelijke en volledige Engelstalige versie van Faure's toespraak die staat gepubliceerd op de website van de Amerikaanse anarchist Robert Graham.[2]

Klein portret

Sébastien Faure (1858-1942) is een Franse anarchist en vrijdenker. Hij zette onder meer met de Franse revolutionaire anarcha-feministe Louise Michel (1830-1905) het tijdschrift Le Libertaire op (een naam ontleend aan het tijdschrift in 1858 opgericht door Joseph Déjacque – 1821-1864). Ten tijde van de Dreyfus-affaire steunde hij Alfred Dreyfus. In 1904 richtte hij de libertaire school genaamd 'La Ruche' op. Faure was eveneens de bedenker en organisator van de Encyclopedie Anarchiste (1934), waar hij zelf voor schreef en waaraan vele anarchisten uit zijn tijd meewerkten. Hij hield zich daarnaast bezig met wat hij 'synthetisch anarchisme' noemde, uitgaande van het bestaan van drie tendensen binnen het anarchisme, te weten het communistisch anarchisme (of libertair communisme), het anarcho-syndicalisme en het individueel anarchisme.

De achtergrond ervan is het volgende. In de jaren 1920 liep de discussie over hoe anarchisten zich zouden (moeten) organiseren. In die discussie mengde zich ook de Dielo Truda groep. Die was samengesteld uit Russische vluchtelingen in Frankrijk. Zij hielden zich bezig met het denken over een platvormorganisatie voor het anarchisme (Dielo Truda platform). Faure had het daar niet op begrepen omdat hij vreesde dat daarmee de traditionele anarchistische ideeën werden bedreigd. Hij zag meer in een 'synthetisch anarchisme'; voor hem waren de drie door hem genoemde tendensen niet met elkaar in strijd, maar vormden juist elkaars aanvulling. Elk van die tendensen had zijn eigen functie binnen het anarchisme: libertair communisme had een toekomstige maatschappij in het vizier gebaseerd op verdeling van de productie uit arbeid overeenkomstig de behoeften van iedereen; anarcho-syndicalisme bundelde de krachten tot een massabeweging en zag hij als de beste vorm van anarchistische praktijk; individueel anarchisme leverde gedachten ten behoeve van de afwijzing van overheersing en bevestigde het individuele recht tot persoonlijke ontplooiing.

Tot zover het kleine portret. Hierna volgt een aantal alinea's uit de toespraak van Faure uit 1921.

Anarchisme als revolutionaire kracht

'Het anarchisme is in feite de vereniging van alle krachten waarover ik deze avond heb gesproken. Het is, zoals ik zei, de synthese: anarchisme voert met de vrijdenkers de strijd tegen religie en tegen alle vormen van intellectuele en morele onderdrukking; – anarchisme levert met de Socialistische Partij strijd tegen het kapitalistische regime; – anarchisme is met het syndicalisme in haar strijd voor de verlossing van de arbeider en tegen de uitbuiting van de arbeid door werkgevers; – anarchisme is met anderen in samenwerking in hun strijd tegen het commerciële parasitisme en tegen de tussenpersonen die de profiteurs van dit parasitisme zijn. Kortom, had ik geen gelijk om te zeggen, dat het anarchisme als de synthese van alle andere revolutionaire krachten uit de bus komt; dat het die krachten verdicht, bekroont en verenigt?

Het anarchisme respecteert geen enkele vorm van overheersing van de mens over de mens, geen enkele vorm van uitbuiting van de mens door de mens, aangezien het alle vormen van gezag aantast. Politieke autoriteit: de staat. Economische overheersing: eigendom. Morele gezag: vaderland, religie, familie. Juridisch gezag: rechterlijke macht en politie. (…)

Van alle krachten van de revolutie die ik heb genoemd, telt het anarchisme misschien wel het minst aantal aanhangers. Wij houden ons niet voor de gek als het gaat om onze numerieke kracht, wij weten dat wij geen compacte bataljons hebben, zoals de socialistische partij, de vakbondsbeweging en de coöperatieve beweging: de anarchisten zijn altijd al een minderheid geweest, en – vergeet niet wat ik zeg – zij zullen altijd een minderheid blijven. Dat is onvermijdelijk. (…)

Een minderheid, ja: maar het is niet nodig om met velen te zijn om veel werk te doen. Soms is het beter om minder talrijk en de beste te zijn: hier weegt de kwaliteit op tegen de kwantiteit. Ik geef de voorkeur aan honderd personen die overal zijn, die gaan waar er werk te doen is, waar intelligentie en activiteit te vinden zijn; ik geef de voorkeur aan honderd personen die spreken, schrijven, handelen, die zich hartstochtelijk bezighouden met propaganda, boven duizend die stilletjes thuisblijven en zich inbeelden dat ze hun plicht hebben gedaan wanneer sommigen donaties hebben betaald en anderen hebben gestemd.

> Het is niet nodig om met velen te zijn om veel werk te doen

Anarchisten zijn en zullen dus altijd met weinigen zijn, maar ze zijn overal. Zij zijn wat ik de gist noem die het deeg doet rijzen. Je ziet ze overal doordringen. Naast de paar duizend verklaarde anarchisten die georganiseerd zijn, zien we velen in andere groepen zitten: sommigen in de vrijdenkersbeweging, anderen in de Socialistische Partij, weer anderen in de C.G.T. (Franse vakbondsfederatie, T.H.). Ik ken zelfs een groot aantal, in kleine steden en op het platteland, die zich aansluiten bij de socialistische beweging zonder hun anarchistische ideeën op te geven. Ze worden gedreven door de behoefte om iets te doen, gedreven door de wens om betrokken te raken bij de lokale strijd en de propaganda die onder en om hen heen wordt gemaakt. Er zijn er daarom ook in de vakbond, in de coöperatieve beweging. Ze zijn overal… Sommigen zijn zelfs anarchist zonder het te weten! Want zodra hun wordt verteld wat anarchisme is, zeggen ze: 'Maar als dat waar is, ben ik een anarchist! Ik ben met u!'. Ja, anarchisme is overal…

De krachten van de revolutie zijn zo groot dat het vanavond van essentieel belang was om ze te bekijken. Ik sluit af, want het is bijna twee uur geleden dat we begonnen zijn. Het zou een hele lezing kosten om elk van deze krachten te onderzoeken en we zouden niet eens alles hebben behandeld. Vanavond heb ik een eenvoudige monografie verschaft: over elke stroming, over elke organisatie, een snelle en korte monografie, van de krachten die een meer gedetailleerde beschrijving verdienen. Ik heb slechts een schets gemaakt. Er is nog een aantal andere stromingen, krachten, groeperingen die niet zonder waarde zijn en die op de dag van de revolutie de algemene beweging mede zullen beïnvloeden. Daaronder bevinden zich feministische groeperingen en neomalthusianistische en antimilitaristische stromingen. Tot slot wijs ik erop dat we bovenal de socialistische, vakbonds- en anarchistische jongeren hebben, de activisten van morgen. Het zijn deze jongeren die onze hoop zijn en die vandaag de kiem vormen voor de overvloedige oogst van morgen! (…)'

Sébastien Faure, 25 januari 1921

Inleiding, bewerking en vertaling: Thom Holterman

Noten

1 anarchism.pageabode.com/anarcho/libertarian-reader-update

2 robertgraham.wordpress.com

Bron

Dit artikel verscheen eerder op libertaireorde.wordpress.com.

rubriek
Gedonder van onderop

Protest en verzet in Frankrijk, India, Canada…

In de laatste maanden van 2019 spoelde een golf van opstanden door een flink deel van de wereld. Het was alsof de dagen van de Arabische Lente, de opstandsgolf in het Midden-Oosten in 2010-2011, terug waren. Protesten in Egypte in september, snel neergeslagen, werden in oktober gevolgd door aan revolutie grenzende demonstraties, straat- en pleinbezettingen in Libanon en Irak. In november waren er demonstraties in Iran. Ook ging het flink los in Latijns-Amerika, met een korte, felle opstand in Ecuador in oktober en een nog steeds aanhoudende verzetsgolf in Chili, die herhaaldelijk de proporties van een volslagen opstand aannamen. Daar kwamen nog eens grootschalige protesten in Colombia bij. In december sloeg de vlam ook weer in de pan in Frankrijk. We leken onderweg naar een wereldwijde protest- en revolutiegolf, als we daar al niet in waren beland.

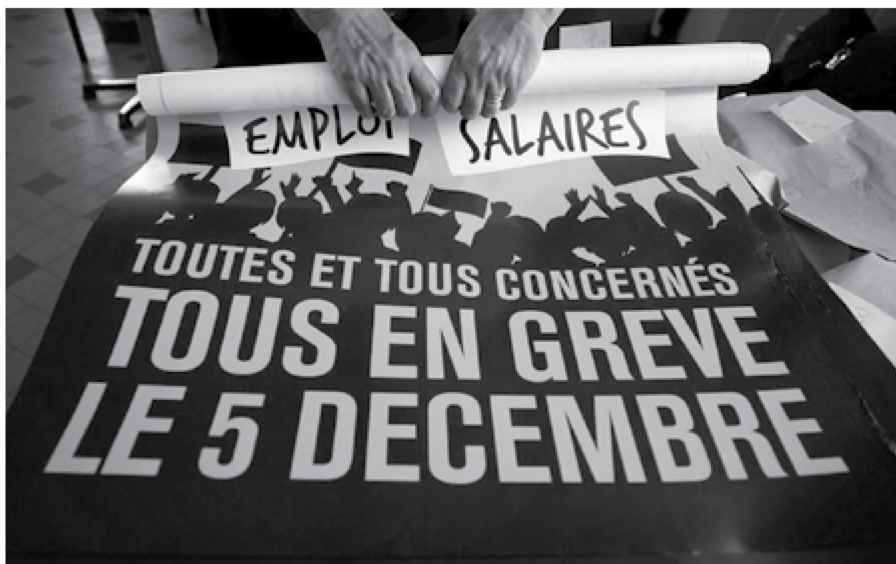
> Wat mensen intussen zelf deden, ging echter veel verder dan wat ze eisten

Neoliberaal regeringsbeleid was veelal de aanleiding. In Libanon waren mensen boos wegens een belasting op WhatsApptelefoonverkeer. In Colombia was een pensioen-bezuinigingsplan aanleiding tot protest. In Chili begon de opstand met acties tegen prijsverhogingen in de metro, waarbij jonge demonstranten toegangspoortjes forceerden en terugvochten toen oproerpolitie snoeihard ingreep. In Frankrijk staakten arbeiders tegen plannen om de pensioenleeftijd te verhogen en de pensioenen uit te hollen.

Politie en leger probeerden de greep op straat te herwinnen met massa-arrestaties en zware mishandeling van demonstranten. Veiligheidstroepen beschoten demonstranten in Irak, maar slaagden er niet in het vuur te doven. Veiligheidstroepen in Iran slaagden daar in november helaas wel in, en brachten vele honderden, mogelijk 1500, mensen om het leven. De straten won de staat aldus tijdelijk terug, de woede smeulde, wachtend op een volgende ronde.

Een reden tot protest vonden mensen in het corrupte staatsbestel. Vooral in Libanon en Irak speelde dat een grote rol. Politieke leiders van langs godsdienstige lijnen gedefinieerde bevolkingsgroepen verdeelden onderling de baantjes en gingen er met belastinggeld vandoor. Intussen praatten zij hun geloofsgenoten aan dat hun tegenstanders niet hun corrupte leiders zelf waren, maar mensen die net zo arm waren maar toevallig van een ander geloof, een andere bevolkingsgroep. Zo leidden politici de aandacht af van de grote kloof tussen een steenrijke, corrupte top enerzijds, en een arme tot straatarme bevolking anderzijds. Daar keken mensen intussen doorheen, en precies aan dat corrupte politieke stelsel wilden demonstranten een eind maken. Zowel in Irak als in Libanon leidde dat tot eisen in de richting van een zakelijk bestuur, een regering van vakministers, van technocraten. Wat mensen intussen zelf deden, ging echter veel verder dan wat ze eisten. Met het opeisen en in gebruik nemen van geprivatiseerde openbare ruimte, met het bijeenkomen en beraadslagen over wat hen te doen stond, lieten ze in feite een alternatief zien dat bruikbaarder is dan welke gecentraliseerde regering, welke staat dan ook: zelfbestuur.

Maar rond de jaarwisseling veranderde het beeld van wereldwijd aanzwellende sociale strijd. De vaart en de samenhang leken er een beetje uit. Voor een belangrijk deel had dat te maken met de snel oplopende spanning tussen de VS en Iran. Die trok aandacht en energie weg van de sociale strijd. Mensen in Bagdad moesten zich weer eens druk maken, niet enkel over hun eigen heersers maar over Amerikaanse oorlogsdreiging, Iraanse vergelding en de mate waarin de rivaliteit van die twee machten Irak weer eens tot slagveld en speelbal dreigde te maken. In Iran speelde een dreigende Amerikaanse aanval het bewind in de kaart. Wie protesteerde, kon maar al te makkelijk in de rol van landverrader en agent van de CIA worden geduwd. Waar het Midden-Oosten in november een regio van sociale strijd en opstandigheid was, daar was diezelfde regio nu weer eens een slagveld van botsende kleinere en grote mogendheden. En in zo'n botsing raken opstanden tegen 'eigen' machthebbers makkelijk uitgerangeerd.

In januari gebeurde dit ten dele helaas. Maar slechts ten dele. Want de opstand in Irak woedt inmiddels weer volop. In Iran duurde de nationalistische heisa niet lang. Toen Iraanse troepen begin januari een verkeersvliegtuig neerhaalden en het regime vervolgens flink de doofpot hanteerde, reageerden veel mensen met woedende demonstraties tegen het bewind.

Elders woedde de opstandigheid voort. Ik noemde al Chili. De schaal van de protesten is klaarblijkelijk kleiner dan in die eerste furieuze weken. Maar confrontaties zijn er keer op keer. Op de website enoughisenough14.org verschijnen met enige regelmaat bulletins, updates, teksten van gevangen revolutionairen en dergelijke. Veel schade aan de strijd is daar toegebracht door de fooi waar de regering mee is gekomen: het werken aan een nieuwe grondwet, waarvoor dan weer een orgaan gekozen moet worden. Recept: lok de mensen de stembus in, laat ze toeschouwer worden bij een of andere grondwetgevende vergadering… dan lokken we ze weg van de straat en hebben we onze orde met een bescheiden facelift weer terug. Parlementair links doet hier weer vrolijk aan mee, delen van radicaal links laten zich in het kielzog van parlementair links meevoeren, radicale straatrebellen dreigt isolatie. Gelukkig zijn er van die straatrebellen toch wel tamelijk veel. Het succes van de manoeuvre om via het lokaas van een nieuwe grondwet de rust te herwinnen en de kapitalistische orde te herstellen, is dan ook beperkt.

Frankrijk

In Frankrijk woedt vanaf 5 december 2020 een felle strijd tegen Macron en zijn beleid. Aanleiding was Macrons plan om pensioenrechten stelselmatig te slopen. De pensioenleeftijd moet van hem omhoog, en de huidige – deels door strijd verworven – vrij gunstige pensioenrechten van allerlei groepen arbeiders, moeten vervangen worden door een uniform stelsel. Daarin sparen arbeiders pensioenpunten naargelang de jaren die ze werken. Valstrik: niemand weet hoeveel die pensioenpunten waard zullen zijn als mensen eenmaal aan hun – latere – pensioen toe zijn. Veel wijst erop dat allerlei groepen een forse pensioendaling te wachten staat, terwijl ze dan ook nog langer door moeten werken.

Franse vakbonden protesteerden en organiseerden stakingen. Die stakingslust had twee redenen. Vakbonden wilden hun gezicht naar arbeiders – meestal geen vakbondslid, maar wel kiezers in ondernemingsraadsverkiezingen – niet verliezen. In die ondernemingsraden stemmen arbeiders op vakbondsfunctionarissen. Staken om pensioenrechten te verdedigen was en is voor vakbonden een soort verkiezingsstrijd. Vakbonden die in zulke organen vertegenwoordigd zijn, krijgen daarvoor geld van zowel de staat als de ondernemers.[1] Bemiddelen tussen kapitaal en arbeid ter wille van de sociale vrede is de goedbetaalde rol van de vakbonden. De tweede reden was dat arbeiders zelf initiatieven begonnen te nemen. Als vakbonden geen stakingen zouden organiseren, zouden die stakingen zonder vakbondsrol plaats kunnen vinden. Daarmee zou de best comfortabele positie van vakbondsbestuurders, als bemiddelaars tussen ondernemers en staat enerzijds en arbeiders anderzijds, gevaar lopen. Vooral ook om dat te voorkomen, namen vakbonden het voortouw bij de stakingen.

> Gelukkig zijn er van die straatrebellen toch wel tamelijk veel

Zo lanceerden vakbonden een door boze arbeiders opgestuwde stakingsgolf die vooral het openbaar vervoer lam legde. Grote demonstraties maakten deel uit van de strijd. Gele Hesjes – de protestbeweging die in 2018 tegen Macron en zijn beleid was opgekomen en zaterdag na zaterdag demonstreerde – voegden zich bij de vakbondsmensen. De stakingen waren effectief, maar ook moeilijk eindeloos vol te houden: de meeste vakbonden hebben geen stakingskas, en sowieso is het

aantal arbeiders dat zelf vakbondslid is, relatief klein. Het aantal stakers nam dan ook gaandeweg af. Op 20 januari schortte bijvoorbeeld een vakbond van spoorwegarbeiders hun staking op. De spil waaromheen het protest zich als het ware groepeerde, viel weg. Maar de strijd zelf ging door, met andere groepen arbeiders die staakten, Gele Hesjes die demonstreerden, een groep demonstranten die Macron uit een theater verjoeg, arbeiders die de energievoorziening onderbraken enzovoorts.[2] Hel beeld van Een Grote Strijd is weg. Maar daarmee is ook de centrale greep van vakbondsbestuurders op de protestgolf voor een deel verdwenen, en dat is bepaald niet alleen maar ongunstig. Want het perspectief van de vakbonden was en blijft beperkt: die pensioenplannen moeten van tafel of minstens grondig aangepast. Voor heel veel actievoerders gaat de woede allang dieper. Mensen snappen dat Macron niet snel terug zal krabbelen. Om neoliberaal beleid effectief te verslaan, dient Macron zelf te vertrekken. Iets dat vakbonden niet eisten, maar Gele Hesjes nadrukkelijk wel. En die Gele Hesjes gaan maar door. Net als gelukkig allerlei andere mensen.

Of de strijdgolf gaat slagen? Zeker is dat pogingen om het verzet neer te slaan, niet erg werken. De politie gaat grof tekeer tegen demonstranten en voorbijgangers. Ook raakte politie bijvoorbeeld slaags met brandweerlieden, die bepaald niet over zich heen lieten lopen. De politie komt echter openlijk onder vuur te liggen wegens haar geweldsgebruik.[3] Op 26 januari maakte minister Canaster van Binnenlandse Zaken bekend dat een traangasgranaat die niet alleen gas verspreidt, maar ook nog eens explodeert, niet meer ingezet mag worden. Dat hoeven we niet te zien als uiting van ministeriële humaniteit. Het is eerder angst voor gezichts- en gezagsverlies, een poging om de politie te kunnen presenteren als 'terughoudend'. Burgemeester Hidalgo van Parijs: 'We moeten voorkomen dat er doden en gewonden vallen.' Gewonden vallen er sowieso in flinke aantallen. Het laatste wat de regering van Macron kan gebruiken, is een door politiegeweld omgebrachte pensioenstaker.

India

Terwijl Chili in brand vloog en Frankrijk met stakingen werd stilgelegd, ontvlamde er een omvangrijke protestbeweging in India. Daar regeren sinds 2014 premier Modi en zijn BJP. Dat is, laten we het voorzichtig zeggen, een partij met een fascistische inslag. Ze propageert het idee dat India in de kern een hindoe-natie is, en dat de vele tientallen miljoenen moslims die er ook wonen, hetzij hindoe moeten worden, hetzij accepteren dat ze hooguit tweederangsburger zijn, hetzij op een of andere manier verdwijnen. Sinds enkele maanden neemt de regering van Modi maatregelen om moslims bij dat verdwijnen te helpen. Een griezelig beleid van uitsluiting, opsluiting en deportatie wordt op de rails gezet. Het doet denken aan de wijze waarop halverwege de jaren dertig in Duitsland de Joodse bevolkingsgroep door de nazi-staat van haar rechten werd beroofd en steeds verder geïsoleerd, met de genocidale uitkomst die we allemaal kennen.

Hoe gaat dit in India? Er zijn twee maatregelen van belang. In december nam het parlement een wet op het burgerschap aan. Daarin stond dat mensen van allerlei geloofsrichtingen – hindoe, boeddhist, christen en nog anderen – die uit een aantal buurlanden naar India waren gekomen, aanspraak konden maken op burgerrechten. Nadrukkelijk niet genoemd: moslims. Wie als hindoe uit Pakistan naar India was gevlucht, kon op een welkom rekenen. Wie als moslim naar India was gekomen – bijvoorbeeld uit hetzelfde Pakistan, waar lang niet alle vormen van de islam evenveel ruimte krijgen – kon op die rechten geen aanspraak maken. Rohinya-vluchtelingen uit Birma konden het ook vergeten. Er gold dus één wet voor moslims, en een andere wet voor andere bevolkingsgroepen. Openlijke discriminatie is het.

Dat raakte niet alleen vluchtelingen, maar alle moslims. Er is namelijk ook een tweede maatregel in de maak: een volkstelling en bevolkingsregistratie. Zo wil de regering vaststellen wie er 'recht' heeft om legaal in India te verblijven. Wie geen geldige papieren kan laten zien, dreigt opgesloten en uitgezet te worden. Dat is al zeer ernstig. Maar het wordt nog akeliger in combinatie met die eerder genoemde burgerschapswet. Want als je als hindoe niet kan aantonen dat je verblijfsrecht hebt, kan je altijd nog via die burgerschapswet zeggen: ik ben gevlucht, ik loop gevaar. En dan krijg je alsnog je burgerrechten. Voor moslims is die weg expliciet afgesloten. Wie niet kan aantonen al lang genoeg in India te wonen, staat detentie en deportatie te wachten. Detentiecentra zijn al volop in aanleg. En het is niet zo makkelijk om geldige papieren te hebben als je straatarm bent.

Tegen dit beleid van discriminatie en uitsluiting gingen vrijwel meteen mensen de straat op. En vrijwel meteen probeerde de politie protesten uit elkaar te timmeren. Politie viel een universiteit waar relatief veel moslims studeerden binnen, ranselde mensen af en erger. Dus verbreedde de protestbeweging haar kritiek en viel ook de repressie aan. In Shaheen Bagh, een arbeidersbuurt in de hoofdstad New Delhi waar veel moslims wonen, hielden mensen een permanent protest op straat. Dat duurde op 3 februari al 50 dagen. Actievoerders hadden de protestlocatie voorzien van eigen medische zorg, een bibliotheek en dergelijke: een stuk zelfgeorganiseeerde maatschappij.[4] Ook hier zien we een beweging die in haar praktijk veel verder in anarchistische richting gaat dan blijkt uit de eisen die ze formeel naar voren brengt. Die eisen zelf verwijzen vooral naar de seculiere Indiase grondwet. Zoals zo vaak in dit soort strijd waren het vrouwen die vooraan stonden, letterlijk en figuurlijk.[5]

Haat tegen moslims is wat de aanhang van Modi bindt en motiveert. Haat tegen moslims is tegelijk een wig dat Modi hanteert om arme mensen onderling te verdelen, om ze intussen des te beter te kunnen laten beroven. Modi combineert zijn antimoslimpolitiek namelijk met keihard neoliberalisme. Precies tegen dat neoliberale beleid keerde zich op 8 januari een gigantische staking van mogelijk wel 250 miljoen arbeiders.[6] Op de bijbehorende protesten keerden mensen zich tegelijk ook tegen de burgerschapswet. Een groot protest tegen neoliberalisme werd zo tegelijk een groot gebaar tegen sociale uitsluiting en tegen het anti-moslimbeleid van de regering.

Illustratie door Gord Hill

Heel kort Canada

Ruimte- en tijdgebrek beletten me om enkele andere belangrijke strijdtonelen te belichten. Ik noem er toch één. In Canada houden mensen van de Wet'suwet'-natie en hun sympathisanten op allerlei plekken weg- en spoorblokkades. Veel van het vervoer in Canada wordt daarmee effectief ontregeld, de spoormaatschappij Via Rail heeft haar personenvervoer zelfs stilgelegd. Met de acties verzetten de Wet'suwet'en zich tegen de aanleg van een gaspijpleiding over het gebied waar ze wonen en leven, in wat in deze koloniale tijd British Columbia heet, in het westen van het al even koloniale Canada. Ook keren ze zich tegen de aanwezigheid van Canadese politietroepen waarmee de staat de aanleg van die pijpleiding door wil zetten.[7] De strijd is een antikoloniale revolte van formaat. Ze verdient zowel een artikel als vooral ook onze actieve solidariteit.

door Peter Storm
(afgerond op 21 februari 2020)

Noten

1 John Lichtfield, 'The price of France's bizarre union landscape', 20 januari 2020, op politico.com.
2 Zie bijvoorbeeld Nantes Revoltee, '#France; Everything is moving – Compilation of resistance in progress', 28 januari 2020, op enoughisenough14.org.
3 'Franse politie mag omstreden traangasgranaat niet meer gebruiken', NOS, 26 januari 2020, op nos.nl.
4 Elizabeth Puranam, 'Why Shaheen Bagh protests are an important moment in India's history', 3 februari 2020, op aljazeera.com.
5 Hannah-Ellis Peterson en Shaikh Azizur Rakhman, '"Modi is afraid": women take lead in India's citizenship protest', 21 januari 2020, op theguardian.com.
6 '#India: Biggest general strike in human history', 12 januari 2020, op enoughisenough14.org.
7 '"This is Insurrection": #ShutDownCanada Action "Cancels Trains Nationwide" As Acts Of Sabotage Continue', 13 februari 2020, op enoughisenough.org.

Het Vrije Bondcongres 2020

Inleiding

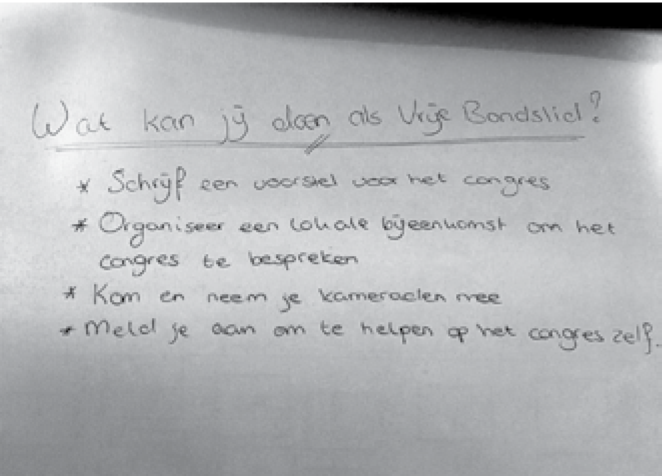
In 2019 was er een grootse gebeurtenis. Voor het eerst in jaren organiseerden leden weer een congres van de Vrije Bond. Het is zeldzaam dat zo'n grote groep anarchisten uit Nederland en België samenkomt om plannen voor de toekomst te maken. Plannen om de anarchistische beweging groter en sterker te maken, om een revolutionaire cultuur uit te bouwen en om te blijven vechten tegen onderdrukking.

Het congres vond plaats in het weekend van 23 augustus 2019 op de anarchistische camping in Appelscha. Meer dan 35 leden van de Vrije Bond namen deel aan het congres. Het merendeel van deze leden was relatief nieuw, inclusief een grote groep leden die nog geen jaar lid was, maar al zeer actief is geworden. Hierdoor is te zien dat de Vrije Bond hard aan het groeien is en dat nieuwelingen vol kunnen meedraaien om samen met de oudgedienden aan de weg timmeren. De voorstellen die behandeld werden, vormden een weerspiegeling van deze groei. Bij het congres werd bijvoorbeeld besloten om lokale contactpersonen aan te stellen om onder andere nieuwe leden op te vangen. Ook werd er een nieuwe campagne gelanceerd die onder het vaandel van de Vrije Bond gaat vechten voor hogere lonen en lagere huren. Daarnaast was er ook een populair sociaal programma met vreugdevuur en pubquiz. De evaluatie was dan ook zeer positief en er werd besloten om voortaan jaarlijks een congres te houden. Bij de afsluiting van het congres wist een van de anarchoveteranen nog te vermelden dat dit de grootste anarchistische vergadering was die hij in decennia in Nederland had gezien. Zeker veel om trots op te zijn!

Op naar het volgende congres

Het congres in 2020 zal plaatsvinden van 11 tot 13 september, wederom op het kampeerterrein Tot Vrijheidsbezinning. Net als afgelopen jaar wordt het congres gedurende een weekend gehouden en zijn er formele en informele onderdelen. Na de evaluatie tijdens het congres en de algemene ledenvergadering (ALV) is besloten dat er op de eerste dag iets later begonnen wordt en de tweede dag iets eerder gestopt. Zo kunnen mensen die van maandag tot vrijdag werken bij alle formele momenten van het congres gewoon aanwezig zijn.

Dit jaar zal er meer tijd besteed worden aan bredere en ideologische discussies. In de evaluatie van het congres van 2019 kwam naar voren dat deelnemers meer ruimte wilden voor discussies over fundamentele zaken. Tegelijkertijd zal er minder tijd worden gebruikt voor bureaucratische of technische voorstellen. Deze namen het afgelopen jaar helaas wat veel tijd in. Dus dit jaar hebben we een dagdeel waarin de ideologische discussies gehouden worden en een dagdeel waar de concrete voorstellen behandeld worden. Aan het eind van het congres zal er tijdens een hamermoment over de resterende en de louter technische voorstellen besloten worden.

Over voorstellen en invulling van het congres

Hoe ziet een voorstel voor het congres er dan uit? Op het congres willen we onderwerpen aanpakken die op wat hoger niveau staan en die wat verder afstaan van de directe praktische kwesties van de ALV of een vergadering van een lokale groep. Onderwerpen waarmee we alledaagse zaken veranderen of er dingen aan toevoegen, of die breder of meer beschouwend zijn.

We willen zo min mogelijk sturen, maar hier volgen een paar voorbeelden en prompts om de verbeelding te stimuleren. Ideeën over hoe we als beweging meer kunnen inspelen op een bepaald thema of hoe we op verschillende punten toegankelijker kunnen zijn voor een slag mensen die we nu nog niet zoveel bereiken. Voorstellen hoe we als Vrije Bond anders kunnen omgaan met grote landelijke demonstraties en manifestaties. Misschien is er een sympathieke organisatie waar we als Vrije Bond mee kunnen samenwerken om zo ons gedeelde terrein te verbreden? Of heb je een idee voor een project dat eigenlijk te groot is voor een losse VB groep, of waarvoor een nieuwe groep zou moeten worden opgericht, of een campagne die je denkt dat breder opgepakt zou moeten worden? Je kan ook denken aan organisatorische veranderingen binnen de Vrije Bond, zoals plannen voor manieren waarop verschillende aangesloten groepen – of leden in verschillende delen van Nederland en Vlaanderen – elkaar goed kunnen helpen. Of heb je het gevoel dat we voortaan een stuk budget apart moeten zetten voor een bepaald soort doeleinde? Of dat er iets anders aan de financiën bijgesteld zou moeten worden?

Dit zijn natuurlijk slechts voorbeelden. We willen graag zien wat jij zelf interessant en belangrijk vindt om te bespreken!

Dingen die we overwegend meer op de ALV's of bij lokale vergaderingen willen doen, zijn bijvoorbeeld voorbereidingen voor een specifieke aankomende demonstratie of tegendemonstratie, een nieuw project met een lokale groep of een specifieke fondsenaanvraag voor het solidariteitsfonds.

We kijken uit naar jullie voorstellen! Als je ergens over twijfelt, schroom dan niet om ons te mailen.

door de voorbereidingsgroep Vrije Bondcongres

Contact
vrijebondcongres@riseup.net

vrije bond
anarchistische zelforganisatie

Word lid van de Vrije Bond!

Ontvang Buiten de Orde vier maal per jaar thuis!

Contributierichtlijnen per maand:

Inkomen 0 t/m 500:
2,- per maand

Inkomen 500 t/m bijstand:
4,- per maand

Inkomen bijstand t/m minumumloon:
6,- per maand

Inkomen hoger dan minimumloon:
8,- per maand
(Meer is ook welkom)

Geef je op via:
www.vrijebond.nl/word-lid

Of word abonnee van Buiten de Orde!

Een abonnement kost 20,- per jaar
(Meer is ook welkom)

Geef je op via:
www.vrijebond.org/buitendeorde/abonnement

Je contributie- of abonnementsgelden kun je overmaken op:

IBAN: NL80INGB0005495473
BIC/Swift: INGBNL2A
T.n.v. de Vrije Bond,
te Amsterdam

Werking Solidariteitskas

A) Elk lid van de Vrije Bond heeft bij stakingen, gedragen door de meerderheid van de werknemers, recht op een stakings-uitkering. In bijzondere situaties ook bij stakingen gedragen door een minderheid van de werknemers. Bij dit laatste gaat het om stakingen met een doelstelling die zeer verwant is aan de doelstelling van de Vrije Bond (VB). De uitkering bedraagt 75% van de vermindering aan inkomen, met een maximum van 50,- euro* per werkdag.

B) Financiële ondersteuning van acties van leden van de VB die werkloos zijn, met name wanneer de leden getroffen worden door sancties op hun uitkeringen. Bij dit laatste is het een voorwaarde dat het gaat om duidelijk aangekondigde collectieve of individuele actie. De doelstelling van de actie moet in de lijn van de doelstelling van de VB liggen. Het weigeren van werk valt hier ook onder, mits voldaan wordt aan eerder genoemde voorwaarde. De VB is namelijk tegen arbeidsplicht. De uitkering bedraagt 75% van de korting met een maximum van 50,- euro* per werkdag.

C) Het verstrekken van renteloze leningen voor het opstarten van bedrijven in zelfbeheer. Een bedrijf moet meer dan één werkende omvatten. Het uit te lenen bedrag is maximaal 1.000,- euro* en moet binnen drie jaar worden terugbetaald.

D) Het financieren van initiatieven/acties van (leden van) de VB die vallen binnen de doelstellingen van de VB.

E) Het financieren van initiatieven/acties waaraan, naast andere organisaties, (leden van) de VB deelneemt (nemen) en die vallen binnen de doelstellingen van de VB.

F) Het financieren van initiatieven/acties van organisaties waarvan leden van de VB lid zijn en die vallen binnen de doelstellingen van de VB; per activiteit maximaal 500,- euro*.

G) Het ondersteunen van landelijke of regionale activiteiten welke georganiseerd worden door leden van de VB en een bijdrage kunnen leveren aan de groei en uitbouw van de organisatie.

H) Minimaal 5% van de gelden die jaarlijks binnenkomen worden gereserveerd voor bijdragen aan (activiteiten van) buitenlandse organisaties waarmee de VB zich inhoudelijk verbonden voelt.

* Deze bedragen worden eens per drie jaar op de Algemene Leden Vergadering bepaald. Aanvragen worden schriftelijk ingediend bij de solidariteitskascommissie.

Uitgangspunten Vrije Bond

1) De Vrije Bond gaat uit van en streeft naar een anarchistische samenleving waarin een mens zelf kan bepalen hoe het leven in te richten.

2) De Vrije Bond is een organisatie van anarchistische individuen en groepen gebaseerd op:
– de gelijkwaardigheid van alle mensen;
– de autonomie van het individu;
– zelfbestuur en zelfbeheer, vrije vereniging en federalisme;
– een goed milieu en een vitale natuur;
– de afschaffing van alle vormen van gezag: bijvoorbeeld op economisch, politiek, sociaal, religieus, cultureel of seksueel gebied;
– de opbouw van een vrije samenleving zonder klassen, staten, of grenzen, gebaseerd op anarchistische werkwijzen en wederzijdse hulp.

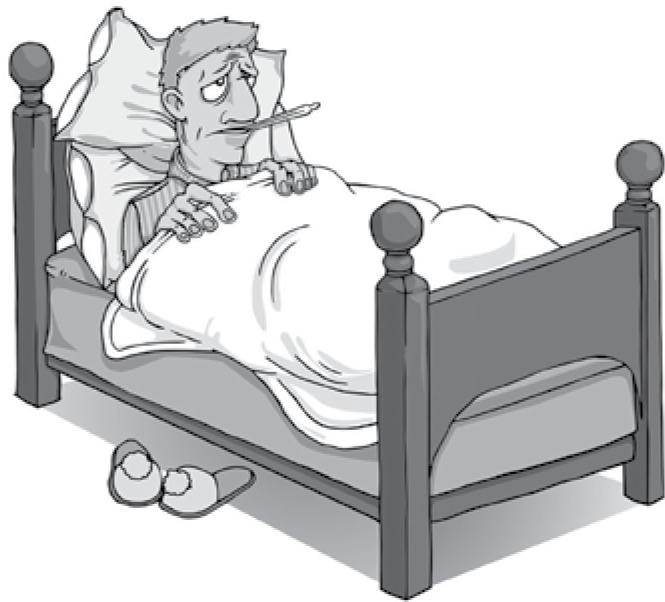
3) De totstandkoming van een vrije samenleving kan onmogelijk het werk van de Vrije Bond alleen zijn. Wij willen de anarchistische beweging uitbreiden, bekendheid geven aan onze ideeën en deze verwezenlijken. Directe actie in woord en daad is het belangrijkste middel van de Vrije Bond.

4) Aangezien onderdrukking, kapitalisme en uitbuiting wereldwijde fenomenen zijn is onze strijd een internationale strijd. De Vrije Bond verwerpt elke vorm van nationalisme en stelt hiertegenover een federalistische organisatie van de maatschappij. Naast het verenigen van anarchistische groepen en individuen in onze directe omgeving, onderhoudt de Vrije Bond ook contacten met anarchisten en anarchistische federaties wereldwijd.

5) De samenleving waar de Vrije Bond naar streeft zal een pluriforme samenleving zijn. Verscheidenheid in ideeën en strategieën door aangesloten groepen en individuen zijn inherent daaraan.

6) De Vrije Bond biedt geen blauwdruk voor een toekomstige samenleving. Alleen de praktijk kan dit uitwijzen. Wat de Vrije Bond wel biedt is een organisatiestructuur waar op anarchistische wijze mensen van allerlei schakeringen strijdbaar en solidair het debat kunnen aangaan, van elkaar leren en samenwerken.

7) De Vrije Bond initieert en ondersteunt activiteiten die de verwezenlijking van de uitgangspunten bevorderen.

Stikstuf

Het zijn verwarrende tijden waarin we leven. Milieuvervuiling in allerlei vormen en gradaties en het stikstofdrama dat noopt tot onmiddellijke actie. Protesterende boeren die met hun zeer vervuilende trekkers moeizaam verworven milieuzones binnendringen. Een kwaadaardige klimaatontkenner in het Witte Huis. De bureaucraten in Brussel die er nog steeds niet over uit zijn of varkens- en koeienschijt ongewenst afval is. De plastic soep in de Grote Oceaan die almaar uitdijt. Een derde van de bossen in Duitsland dood. Nog een paar kurkdroge zomers en er is niets meer over. Ondertussen laat het rioleringssysteem in Griekse vluchtelingenkampen zo te wensen over dat het risico op onomkeerbare grondwatervergiftiging onbeheersbaar groot wordt. Ik zag op tv dat een rubberboot volgepropt met vluchtelingen door woedende burgers werd teruggeduwd naar zee. Een wonder dat ze de boot niet eerst lek staken. En o ja, Ursula von der Leyen besloot na een helikoptervlucht over de grensregio dat het knuppelbeleid van de Grieken Europese steun verdient.

Alsof dit niet genoeg is hebben we sinds enkele weken ook nog het Coronavirus. Zelden heb ik een publiciteitsoffensief meegemaakt dat zo lastig te begrijpen is. Wat moet ik met die heisa? Ooit was het land te klein toen een fundamentalistische imam weigerde minister Verdonk de hand te schudden. Verdonk! Godbetert! Alsof ík er tot in het diepst van mijn onzalige ik ooit over heb gedacht díe vrouw de hand te schudden. Maar daar gaat het nu niet om. Eerst werd beweerd dat het RIVM adviseert *niemand* nog de hand te schudden. Ik dacht aan nepnieuws. Een pak van mijn hart. Als zelfs dát niet meer mag. Nu is ook die gedachte door de actualiteit ingehaald.

Vlak voordat u deze Buiten de Orde uit de brievenbus nam hebt u zich ongetwijfeld afgevraagd of het verstandig is het blad nog te lezen. We hadden het ongerief van de bomen die sneuvelen voor onze vermaledijde teksten én de kwalijke uitlaatdampen die vrijkomen bij bezorging aan huis, en dan is er nog het schuim op de mond van mensen die het vrije woord niet appreciëren. Ook dát kan dilemma's opleveren. Ik wil niet dat mijn politieke en morele tegenstanders aan een hartinfarct overlijden voordat ze toegeven dat een aantal van de ideeën die in Buiten de Orde staan écht tot een betere wereld leiden.

Maar nu is er dus ook nog de belemmering van besmetting. Stel dat Covid-19, zoals het virus volgens nieuwe instructies heet, met het blad is meegelift? Een beetje zoals het gif novitsjok door Russisch tuig op de deurklink van Sergej Skripal werd gesmeerd. U neemt ons blad in handen, bekijkt de voorkant, draait het om de tekst op de achterkant te lezen en komt tot de slotsom dat uw rochelende keelgeluid, de stagnerende ademhaling, het oplopen van uw temperatuur en uw hart dat plots tweehonderd slaat, niet veroorzaakt wordt door de strekking van deze column (wat normaal zou zijn) maar door Covid-19. Zelfs uw lijfblad blijkt niet immuun.

Zoals altijd uw warrige maar toegenegen vriend, Peter Lenssen

Ps. Co komt trouwens van Corona, en vi is van virus, zo heb ik begrepen. De d staat voor disease en de 19 voor het jaar 2019. Een schrale troost is dat aan de bedenker van de nieuwe naam, mocht hij ziek zijn, geen poëet verloren zal gaan.